EUGEN ROTARU

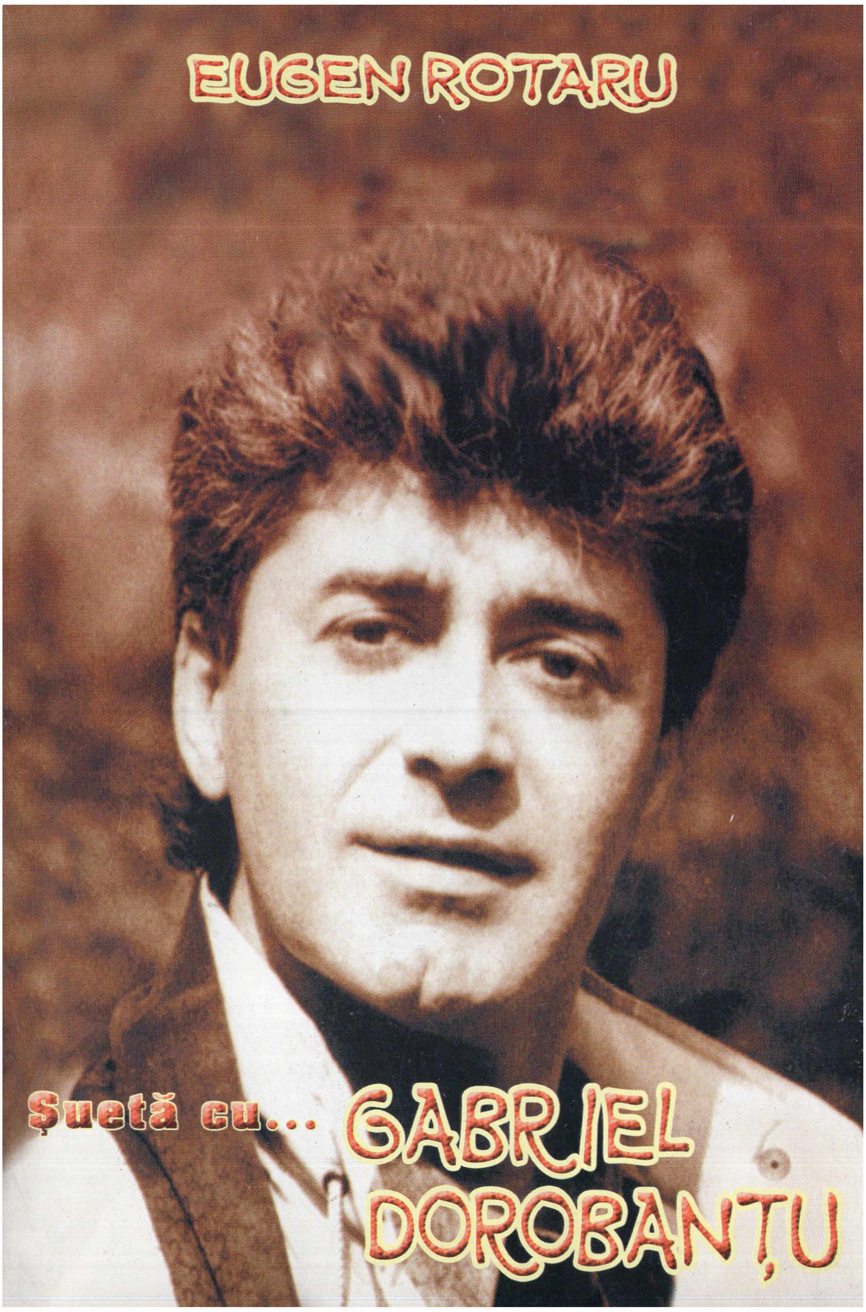

Șuetă cu... GABRIEL DOROBANȚU

EUGEN ROTARU

Şuetă cu... Gabriel Dorobanţu

Mulţumiri sponsorului **S.C. Condor S.R.L.**
prin amabilitatea doamnei director general Maria Voinea

Mulţumiri Iulianei Năstase pentru ajutorul dat la corectarea textului, cu promptitudine şi profesionalism şi mai ales cu dragoste şi devotament.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ROTARU, EUGEN
Şuetă cu ... Gabriel Dorobanţu / Eugen Rotaru. - Bucureşti : Curtea Veche, 2006
ISBN (10) 973-9467-66-0 ; ISBN (13) 978-973-9467-66-7

78(498) Dorobanţu, G. (047.53)
929 Dorobanţu,G. (047.53)

Star Media Music S.R.L.
Tel.: 313.96.99, Fax: 315.99.58
E-mail: starmediamusic@yahoo.com

Tipografia Curtea Veche Trading S.R.L.
Tel.: 336.71.84, Fax: 335.31.71
www.curtea-veche.ro

EUGEN ROTARU

Şuetă cu ...

GABRIEL DOROBANŢU

Editura CURTEA VECHE
– 2006 –

CUVÂNT ÎNAINTE

- De ce ai început să-i scrii?

- Am simţit nevoia! Citând din gândirile clasicilor, spun şi eu: „Fiecare generaţie are nevoie de idolii ei. . . şi îi are! Sau îi confecţionează! Aşa se nasc fanii şi cluburile lor! De ce Gabriel Dorobanţu? Greu de răspuns la o asemenea întrebare!"

- Totuşi, aş dori o opinie!

- Mă obligi să încep cu sfârşitul. Bine, îţi voi răspunde! Pentru că l-am considerat atunci şi încă îl mai consider, cel mai coerent interpret în expresia sa artistică. Voi argumenta şi mă voi explica (pe cât posibil), de-a lungul şuetei noastre despre Gabriel Dorobanţu! Îmi voi lăsa gândurile să se exprime aşa cum vor ele... Te rog, lasă-mi liberă coerenţa... incoerenţei mele şi întrerupe-mă numai acolo unde crezi că ai nevoie de informaţie suplimentară! Simt că-ţi place să faci din mine un personaj şi accept să mă las în voia condeiului tău!

Nu ştiu cu adevărat dacă se gândea întotdeauna că este ascultat. Nu ştiu sigur dacă îşi punea întrebarea

vreodată de a-şi răscumpăra vina de a încerca să îi facă pe oameni mai fericiţi! Dar eu întotdeauna mă deşteptam singură cu visul meu alb, privindu-mă neputincios din fereastră, murind încet, încet, ca orice garoafă nedăruită.

Să nu râzi de mine şi nici de expresiile mele feminine şi feministe! Unei adolescente i se poate ierta îndrăzneala visului, trebuie să i se respecte temerile şi să i se scuze întrebările!

Cum a început? Mă hotărâsem să merg la spectacol... Îmi era greu să recunosc că eu îl inventasem pe acest Voievod al personajelor mele, într-o toamnă timpurie şi umedă, undeva pe malul Dunării, din nevoia de a visa, iar acum, chiar dacă plecasem dintr-un joc al închipuirii, „Voievodul" căpătase trup şi suflet, deschisese ochii la fereastra mea, aducând cu el parfumul balurilor de altădată, parfum pe care nu-l cunoşteam, dar care mă fascina, alungându-mi ploile cu cântecele lui. Îl visasem îmbrăcat în alb şi de atunci îl numisem Cavaler al Garoafei albe. Eram doar o admiratoare şi voiam să rămân atât şi nimic mai mult, chiar dacă în nesfârşitele discuţii imaginare cu el îmi permiteam mult mai multe.

Să nu râzi de mine! Te rog! Nici măcar să nu zâmbeşti!

Îmi plăcea jocul din imaginaţia mea. În povestea mea mă consideram una dintre supusele lui. Aş fi dorit să îi ştiu

toate cântecele pe dinafară, dar nu îmi plăceau toate şi nu înţelegeam de ce trebuia să cânte şi aceste. . . nereuşite (le-aş fi numit inepţii, dar cuvântul era prea greu şi ar fi izbit prea dur în idolul meu). Aş fi dorit să vorbesc cu el la telefon, dar când realizam că ar fi posibil, mă apuca frica gândindu-mă că nu aş găsi ce cuvinte să-i spun şi că avantajul telefonului nu ar fi o binefacere. Visam să fiu prezentă la toate concertele lui, dar în clipa următoare îmi dădeam seama că nu era posibil şi visul murea pentru o clipă. Îmi închipuiam cum ar fi experienţa de a trăi fără flori, dar gândul mi se sfârşea când încercam să-mi imaginez cum aş putea supravieţui fără dragoste.

Să-i scriu! În aceeaşi clipă mă cuprindea îndoiala şi iarăşi frica. . . Dacă lui îi va plăcea tot ceea ce îi voi scrie?! Nu voi mai putea ieşi la suprafaţă, nu voi mai putea să mă uit în ochii lui, iar dacă totuşi îi voi scrie, va trebui să mă resemnez că întotdeauna un ochi indiscret va privi peste umărul meu, cenzurându-mi gândurile! După aceste preocupări îmi dădeam seama că afară este primăvară.

De ce mă gândesc mereu la vacanţele de la Braşov? În mai, pe Tâmpa, înfloresc nişte flori alb-argintii foarte frumoase, lângă flori albastre de „Nu mă uita!" Cred că am crescut! Anul trecut veneam de pe Tâmpa cu braţele pline de flori, abia le puteam duce, iar anul acesta îmi cumpăr flori din piaţă!

Lui i-or fi plăcând florile? Ce face cu florile pe care le primeşte? Le oferă cuiva? Buchetele mele, oare, la cine or fi ajuns? Dacă plec la Dâmbovicioara îi voi culege garofiţe sălbatice, albe şi foarte parfumate. . .

Şi dacă după ce îi voi scrie îl voi întâlni? Şi dacă după ce îl voi întâlni nu voi mai avea despre ce să-i scriu?

Nu vreau să-mi pierd dorinţa. . . O greşeală cât de mică îmi poate destrăma visul.

Pe idoli nu e bine să-i priveşti de aproape! Şi totuşi. . .

CAPITOLUL I

Despre începuturi şi încă ceva . . .

Eroul meu este un cântăreţ. El reprezintă ceea ce se cheamă un cântăreţ cu mare popularitate, iubit şi aplaudat de spectatorii de toate vârstele. Francezii l-ar numi „baladeur", atât pentru faptul că balada îl defineşte, balada fiind forma cântecelor sale, cât şi şi pentru faptul că meseria de cântăreţ ambulant (baladeur cel care se plimbă dintr-un loc în altul) s-a păstrat din negura vremurilor până astăzi, în mileniul trei şi se va păstra şi mai departe.

Dorinţa de a cânta nu se trezeşte în nimeni din neant, aşa, dintr-o dată. . . Nimeni n-a spus: „Lume, lume, gata, de astăzi mă apuc de cântat" şi chiar s-a apucat! Nimeni nu poate spune cu mâna pe inimă că a început astfel această meserie.

Trebuie să ai ceva dat de Dumnezeu, ceva ce se numeşte „chemare" şi abia atunci să te îndrepţi spre această chemare cu o credinţă anume.

Desigur, la vârsta tinereţii este normal să nu stai să cauţi asemenea motivaţii. Nici eroul nostru nu s-a întrebat

dacă vrea să facă această meserie, nu s-a întrebat nici măcar la vârsta tuturor întrebărilor, dar ceea ce a afirmat întotdeauna este faptul că toată copilăria sa s-a jucat de-a spectacolul. . . spectacol în care, bineînţeles, era actorul principal.

Ceva trebuia să-l îndemne către plăcerea de a juca şi de a se juca!

Nu a încercat nici un altfel de joc în afara spectacolului.

În curtea casei părinteşti, undeva la periferia Bucureştiului, avea o bară fixă la care învăţase să facă nişte rostogoliri ca marii campioni la gimnastică sau ca la circ, puternic punct de atracţie în reprezentaţia pe care o dădea în faţa copiilor din vecini.

Dorinţa de a se da în spectacol exista şi în el, ca în fiecare om. Cânta, se învârtea de câteva ori peste bară. . . mai cânta ceva. . . şi spectacolul era gata. . . Ceea ce îşi dorea el era un adevărat program de circ.

Circul îl impresionase şi pusese stăpânire pe imaginaţia lui, iar el dorea să-i impresioneze pe ceilalţi copii.

Circul intrase în viaţa lui pe la vârsta de şase ani. Venise în Bucureşti, la vremea aceea un mare spectacol, o trupă renumită din Franţa ce prezenta lumii super-revista „Parisul pe gheaţă". Spectacolul avea loc în arena circului vechi din Bucureşti, Circul „Kratel". La spectacol l-a dus

bunicul. Îşi mai aminteşte că tot circul era construit din lemn, undeva pe locul unde se ridică astăzi hotelul „Intercontinental". Circul i se păruse o construcţie uriaşă; era copil, nu mai fusese într-o sală atât de mare, cu un public atât de numeros, iar în momentul în care a văzut că dau drumul, prin nişte guri de balaur, la apă ce îngheaţă aproape instantaneu, a rămas cu gura căscată şi cu o amintire de neuitat. Când s-au mai aprins şi luminile, din toate părţile, măturând masa de oameni-spectatori şi apoi masa de oameni-actori care făceau celebra paradă de deschidere a spectacolului, actori îmbrăcaţi în cele mai fanteziste costume, colorate în cele mai neaşteptate culori, copilul de atunci a trăit cea mai frumoasă poveste din copilăria lui, poveste ce va reveni des, foarte des, în povestirile sale de adult.

Nu l-au impresionat nici dresorii, nici jonglerii, nici clovnii. Extazul l-a cuprins odată cu intrarea în arenă a trapeziştilor. Copil fiind, l-a impresionat zborul fără aripi, adolescent apoi, a admirat frumuseţea atletică a trapeziştilor, la tinereţe a invidiat atenţia educată a acestor sportivi în ore întregi de exerciţii, zi de zi, iar la maturitate rămânea la fel de emoţionat faţă de numerele lor de senzaţie şi faţă de doza lor mare de risc. Toată viaţa lui de până acum, eroul nostru s-a comparat numai cu trapeziştii. . .

- Cred că trapeziştii au cea mai grea meserie dintre toate meseriile... Să fii mereu în formă fizică pentru a putea exprima artisticul şi viaţa ta să depindă de antrenamentul zilnic al puterii de concentare nu este la îndemâna oricui... Asta zic şi eu meserie, se exprima el de câte ori avea ocazia să răspundă întrebărilor ziariştilor.

- Când eşti pe scenă şi ai în faţă o sală plină eşti concentrat sau relaxat?

- Sunt foarte concentrat, dacă conştientizarea a ceea ce am de făcut pe scenă se poate numi concentrare, dar am un fel de concentrare ce mă ajută să dau impresia că tot ce se întâmplă pe scenă este firesc şi spontan! Eu nu pot să fac un program fără să ştiu dinainte ce am de făcut şi să fiu foarte bine pregătit pentru a da impresia acelei stări de concentrare pe care publicul o respectă. Orice improvizaţie este amendată de public. De aceea sunt unii interpreţi care au „martori" - cum se spune - adică au spectatori la concertele lor, iar alţii cântă la o sală aproape goală.

- . . . ?!

- Ştiu ce vrei să mă întrebi, dacă simt sala de pe scenă şi dacă o văd. M-ai mai întrebat şi e adevărat că nu ţi-am răspuns... Nu pot să nu observ sala, dar sunt săli în care mă simt bine şi altele în care chiar mă simt rău, mă incomodează, îmi dau o stare de disconfort. E dovedit faptul că sălile mari, cu scene uriaşe, bune pentru spectacole

„mamut", cu lume multă, nu sunt bune pentru tipul de spectacol în care în hăul scenei stă un cântăreţ, de obicei fără orchestră, pierdut în neagra veşnicie, fără decor în spate, un biet om care încearcă să se facă ascultat de oamenii din faţa lui. E greu, e foarte greu, îţi trebuie un timp anume de acomodare cu sala, cu publicul, pentru a crea o comunicare între tine şi cei veniţi să te asculte, timp insuficient în cazul sălilor prea mari.

Mi se pare că meseria de constructor-arhitect pentru sălile de spectacole a cam dispărut. Spectacolul dintr-o sală are o dramaturgie anume; el a intrat din stradă în sală, căutându-şi intimitatea. Sigur că poate fi scos iar în stradă, dar în clipa următoare ar deveni din nou bâlci. Sala Palatului, de exemplu, este o sală pentru şedinţe. Ea a fost construită special pentru acest lucru şi, prin urmare, pentru aşa ceva este minunată; în nici un caz nu este bună pentru show-ul unui singur interpret. În ea nu poţi avea o comunicare corectă cu publicul.

- Bine. . . îţi voi citi o scrisoare. . . oricare. . .

„Spune-mi, ştiai că te voi asculta? Ştiai că sâmbătă îţi vei răscumpăra, zâmbind, ziua în care m-ai lăsat singură, ziua mea?

Mi-a fost teamă că vei cânta „Toate florile din lume"! Oare de ce-ai preluat melodia asta? O urăsc! E atât de departe de tine! Nu te regăsesc, nu te pot regăsi în melodia aceea, oricât de mult aş încerca - e compusă pentru o altfel de voce. . . („opinia publică"). Tu nu ai dreptul să trădezi melancolia pe care vocea ta a dăruit-o publicului odată cu „Nu ştiu cine eşti"! Voievodul Merilor nu-şi va trăda niciodată dimineţile! Visul meu alb îi va însoţi fiecare răsărit, alungându-i teama cu parfum suav de garoafe. Ai cântat sâmbătă o melodie dedicată, oarecum, oraşului meu şi te-am simţit mai aproape ca niciodată! Frumos compune Dumitru Lupu! Uneori am impresia că a aşteptat să apari tu, pentru a-şi arăta adevărata valoare. Tu şi Ileana Şipoteanu trebuie să fiţi foarte buni prieteni, nu-i aşa? Aproape am plâns de bucurie când am auzit melodia cântată de voi doi, deşi, sinceră să fiu, nu-mi place chiar atât de mult. Ileana e o zăpăcită, însă, deşi aveţi multe puncte comune, nu-mi pot închipui un Gabriel Dorobanţu zăpăcit! Singura dată (şi ultima) când am încercat s-o fac a fost sâmbătă. Atâta timp cât a ţinut microrecitalul tău ai dispărut, lăsând locul unui puşti năzdrăvan. . . . Este exact ceea ce păreai atunci - un ştrengar. Îţi lipsea albăstriţa din păr. . . După ce-ai dispărut, am închis ochii şi mi-am dat seama că greşisem. Aş fi vrut să-ţi pot oferi toate garoafele

„mamut", cu lume multă, nu sunt bune pentru tipul de spectacol în care în hăul scenei stă un cântăreţ, de obicei fără orchestră, pierdut în neagra veşnicie, fără decor în spate, un biet om care încearcă să se facă ascultat de oamenii din faţa lui. E greu, e foarte greu, îţi trebuie un timp anume de acomodare cu sala, cu publicul, pentru a crea o comunicare între tine şi cei veniţi să te asculte, timp insuficient în cazul sălilor prea mari.

Mi se pare că meseria de constructor-arhitect pentru sălile de spectacole a cam dispărut. Spectacolul dintr-o sală are o dramaturgie anume; el a intrat din stradă în sală, căutându-şi intimitatea. Sigur că poate fi scos iar în stradă, dar în clipa următoare ar deveni din nou bâlci. Sala Palatului, de exemplu, este o sală pentru şedinţe. Ea a fost construită special pentru acest lucru şi, prin urmare, pentru aşa ceva este minunată; în nici un caz nu este bună pentru show-ul unui singur interpret. În ea nu poţi avea o comunicare corectă cu publicul.

- Bine. . . îţi voi citi o scrisoare. . . oricare. . .

„Spune-mi, ştiai că te voi asculta? Ştiai că sâmbătă îţi vei răscumpăra, zâmbind, ziua în care m-ai lăsat singură, ziua mea?

ştia că eu am ajuns cântăreţ, mă mai auzea pe la Radio; eram persoană importantă şi i se părea curios că o persoană atât de ocupată ca mine îşi găsea timp să-i scrie o felicitare de ziua lui. Îmi aminteam întodeauna de ziua lui, dar câteodată mi-era lene să scriu sau nu aveam chef de scris. Atunci venea mama şi mă bătea la cap până la enervare cu insistenţele ei, îmi aducea şi plicul şi mă obliga să îndeplinesc ritualul. Până la urmă, felicitările ajungeau la destinaţie, învăţătorul ne suna, plângea la telefon şi poate atunci mă bucuram parcă mai mult că o ascultasem pe mama. Se întâmpla ceva minunat. Acum, de când ştiu că nu mai este printre noi, sunt fericit că mama m-a terorizat cu insistenţele ei. Acesta este rostul mamelor!

Cred că înainte de această audiţie, la grădiniţă, la o serbare, am recitat o fabulă; nu-mi amintesc ce fabulă, nu ştiam ce înseamnă o fabulă. . . Ştiam numai că trebuie să fac precum pisica, precum câinele şi precum maimuţa. . . Nu aveam idee de ceea ce înseamnă morala fabulei, nici de ceea ce înseamnă personificarea caracterelor, dar încercam să fiu mai pisică decât pisica şi aşa mai departe. . .

Nu ştiu dacă aveam talent, dar îmi aduc aminte că de la începutul clasei I mama m-a dus la Palatul Pionierilor (Palatul Cotroceni). Acolo erau cercuri de teatru şi de muzică. Examenul pe care l-am dat a fost la cercul de teatru şi am fost admis.

Aici, după două săptămâni, mi s-a distribuit un rol într-o piesă pentru copii care se numea „Scufiţa albastră". Nu mi-a plăcut, nu pentru că rolul nu ar fi fost frumos, ci pentru că nu puteam să-l înţeleg, întrucât se învăţa după un text bătut la maşina de scris, iar eu ştiam să citesc numai litere de tipar. Copiii râdeau de mine şi din pricina asta. . . nu m-am mai dus. Mi se părea că nu este loc şi pentru mine acolo.

Îmi amintesc că toţi copiii de la teatru erau foarte „scrobiţi" şi la propriu şi la figurat, credeau ei că dacă sunt la acest cerc sunt deja artişti şi se purtau ca atare. Poate că aveau şi unele motivaţii reale, poate chiar aveau dreptate, pentru că pe atunci la Palatul Pionierilor era o scenă pe care se juca teatru săptămânal în faţa copiilor, iar ei erau actorii lor!

Am vrut să mă duc la Palatul Cotroceni după revoluţie, dar n-am ajuns pentru că trebuia să te înscrii, să depui o cerere prin care să anunţi că doreşti să vizitezi muzeul, o complicaţie întreagă!

Îmi vine să zâmbesc când îmi aduc aminte cum colindam, copil fiind, prin toate cotloanele palatului, ce secret făceam din havuzul cu mătasea broaştei, ce fericire simţeam când cotrobăiam prin teatrul de vară, prin cabinele cu pereţii desenaţi cu fanteziile copilăriei. Eram stăpânul aleilor şi al marelui tobogan. Ce mare era atunci şi ce mic este acum !

Mi-am dat seama că Palatul, pe vremea copilăriei mele, era palat doar prin gardul de fier forjat şi prin vitraliile ce nu corespundeau imaginii mele despre geamurile de la ferestrele caselor. Funcţionabilitatea sa fusese comutată. Prin trecerea instituţiei prezidenţiale la Palatul Cotroceni, acesta şi-a recăpătat funcţia sa primară, aceea de imagine reprezentativă a reşedinţei conducătorilor acestei ţări. Ce interesantă trebuie să fi fost întâlnirea preşedintelui Emil Constantinescu şi a preşedintelui Ion Iliescu cu regele Mihai în Palatul Cotroceni, fosta reşedinţă a regelui României şi actuala reşedinţă a preşedinţilor ţării!

Pentru mine, copil fiind, palatul era un loc liniştit de joacă, unde o dată sau de două ori pe săptămână părinţii mă aduceau cu toată încrederea pentru că ştiau că nu se poate întâmpla nimic rău. Aici eu făceam ceea ce consideram că îmi place. Din această cauză totul mi se părea frumos.

Am fost un elev bun, mi-a plăcut să învăţ. Chiar dacă în recreaţii mai dădeam spectacole în faţa colegilor, totuşi nu mă consideram absorbit de colectivitatea din jurul meu. Am fost un copil timid, un copil retras. Am observat foarte mult şi foarte multe. Şi şcoala, şi armata, le-am privit de undeva de departe. Nu m-am implicat şi n-am trăit nici viaţa de şcoală cu colegii mei şi nici viaţa cazonă cu camarazii mei de armată. A funcţionat acel sistem imunitar de apărare

împotriva a tot ceea ce m-ar fi putut schimba în perioada mea de acumulare.

Am avut norocul unor profesori plini de dragoste pentru elevii lor. Ei ne-au învăţat mai mult cum trebuie să trăim, decât buchea cărţii ca atare. În general, ne descurcam cu ceea ce ni se preda la clasă, iar manualul completa restul. În liceu, era considerat un semn de slăbiciune faptul de a fi avut meditatori. Am rămas cu această neîncredere în necesitatea unei pregătiri suplimentare atunci când te afli într-o perioadă de asimilare de cultură generală. Când e vorba de specializare, se schimbă metoda şi odată cu ea şi opinia mea.

Părerea mea este că şcoala trebuie să-ţi dea acea educaţie generală minimă şi obligatorie, privirea de ansamblu asupra culturii naţionale şi internaţionale şi normele generale de integrare în societate. Pentru asta merită să mergi la şcoală. În rest. . . fiecare cu steaua lui! Fiecare se descurcă cum ştie el mai bine.

Am avut aceiaşi colegi din clasa I până în clasa a XII-a. Cred în prieteniile făcute în şcoală. Ele sunt cele mai durabile şi cele mai importante.

M-am întâlnit, la Chicago, cu o fostă colegă de clasă. Este patroana unei cafenele, numită „La Carol". Luptă din toate puterile să strângă în jurul cafenelei românimea, românitatea şi spiritul românesc. Nu prea reuşeşte, fiindcă

românii din diaspora sunt răutăcioşi şi invidioşi. Ea se luptă cu această stare de fapt dar, spre surpriza mea, nu este deloc disperată. M-a plimbat prin Chicago şi pe sus, pe zgârie nori, şi pe jos, pe lângă ei, şi pe sub pământ. . . Pentru ea, patria adoptivă e un miracol demn de trăit.

Am avut colegi de şcoală mai „răsăriţi" decât mine. Astăzi ei au ajuns să ocupe locuri foarte importante. . . Vorbesc atât de mult despre şcoală fiindcă o consider o perioadă importantă în formarea personalităţii de mai târziu a individului.

Îmi amintesc anumite ore de limba română, când un coleg al nostru ne critica, analizându-ne compunerile. Era mai sever decât profesoara noastră, asta pentru că el citea mai mult decât noi (şi chiar decât profesoara) şi se detaşa de judecăţile fără de valoare de care era plin manualul de limba română la vremea aceea. El se gândea încă de pe atunci la cariera de critic literar, meserie pe care azi o practică cu mare succes. De la critica lui am înţeles că se poate citi şi altfel o carte, că se poate judeca critic şi comparativ. Am rămas de la aceste ore de critică literară cu simţul critic în propria mea existenţă. Îmi analizez acţiunile în orice situaţie m-aş găsi şi orice aş avea de gând să fac.

Nu cumva fantezia mea şi-a întins aripile neîngăduit de mult? Acum, după aproape două luni, îmi pare că aşa

este. Mă îndoiesc. Mă îndoiesc şi că primeşti scrisorile mele. În cazul în care le primeşti, poate te întrebi de ce-ţi scriu dacă nu sunt sigură că le primeşti. Nu ştiu!

Dacă mă gândesc bine, nici nu ştiu dacă ţin foarte mult să le primeşti. Am o nevoie aproape patologică de a scrie, de a-ţi scrie ţie! Iar în legătură cu melodia asta neasemuită ca muzică şi text, ca să nu-ţi mai spun de interpretare, dă-mi voie să mă amăgesc cu ideea că mi-ai cântat-o mie, ce te costă? Îmi place atât de mult, periculos de mult. . .

Ce faci cu scrisorile de la admiratoare? Le citeşti şi apoi le rupi şi le arunci sau nici nu le deschizi? Ar fi o mare greşeală. De ce? Când sunt prea multe (indiscretul de Ursulescu) şi banale poate, te plictisesc. Dar timpul, tinereţea se duc, iar celebritatea se topeşte. Oricât de bine ai cânta, anii trec şi chiar dacă admiratorii tăi de azi vor rămâne aceiaşi şi mâine, ei vor depăşi vârsta când se trimit scrisori idolilor. După voi, cei buni de-acum, se vor ridica alţii, mai buni sau mai puţin buni, cine ştie? Şi ei vor fi idolii altei generaţii. Atunci, aceste scrisori care azi sunt prea multe, îţi vor lipsi, te vei simţi părăsit.

Chiar şi eu, care promit cu mâna pe inimă să-ţi rămân cea mai sinceră şi constantă, ultimă admiratoare, nu-ţi voi mai scrie prea mult timp sau, mai bine zis, îţi voi scrie, dar n-o să ţi le mai trimit pentru că am auzit că te

căsătoreşti şi ai fi ultimul om căruia aş dori să-i fac un cât de mic rău. Oricât de înţelegătoare va fi ea. . . Domniţa Florilor, tot va fi puţin geloasă, cel puţin la început. Nu pot spune că pentru mine evenimentul ar schimba cine ştie cât situaţia. Teoretic nu poţi pierde ce nu ai avut, practic însă, n-am să zburd de bucurie, poate se va face în mine un gol imens, dar asta-i treaba mea. În definitiv se va căsători Gabriel cu roaba lui Dumnezeu cutare, pe când Voievodul Merilor va rămâne al meu cuminte, credincios, al meu şi numai al meu, ferecat în inima mea cu şapte lacăte.

CAPITOLUL II

Despre cum se poate învăţa muzică...

e afară aşa se vede, dar eu n-am făcut o specializare în muzică, n-am făcut o şcoală de specialitate, decât după multă vreme, pentru că am trăit o perioadă când ni s-a inoculat ideea că această meserie de cântăreţ nu este o meserie sigură. Asta însemnând că nu poţi să trăieşti, nu poţi să câştigi atât încât să-ţi faci casa ta, familia ta, viaţa ta.

Aceste idei supravieţuiesc de multă vreme şi încă mai au adepţi. Este un risc să fii artist, este un risc să-ţi obligi copiii să înveţe vioara sau pianul, pentru că nu ştii dacă toată această muncă, această renunţare la copilărie poate să aducă vreodată un beneficiu.

Sigur că nu oricine poate să ajungă artist, iar dintre artişti nu oricine poate să ajungă celebru, dar după atâta străduinţă în însuşirea artei muzicale, oricine îmbrăţişează o meserie artistică ar trebui să poată să trăiască onest din prestaţia muncii sale.

Meseria de artist se face cu bani. Mulţi bani. Nu pentru că artistul ar vrea să-şi petreacă vacanţele la Miami

Beach sau să umble în Rolls Royce. Nu, dar artistul trebuie să fie lipsit de grija zilei de mâine. Artistul trebuie alintat aşa cum îţi alinţi copilul. Artistului trebuie să i se satisfacă orgoliile, pentru el fiind mai important succesul decât banii, dar fără bani neputând accede la succes.

Personal, am hotărât foarte târziu că această meserie mi se potriveşte. Numai atunci când am început să am succes şi lumea îmi ştia deja cântecele, am simţit că nu mai e nici un risc să-mi las serviciul pe care îl aveam. Şi aveam un serviciu bun. Eram tehnician proiectant. O meserie, nu ştiu cât de importantă, dar sigură! Eram deja tehnician proiectant principal. Un post care se obţine greu într-o meserie care nu se învaţă uşor.

Scriu frumos, desenez frumos. Am învăţat şi pot să scriu caligrafic ca scribii de altădată. Scrisul meu normal este cam nervos. Nu ştiu ce dovedeşte aceasta grafologic, dar dacă mă străduiesc scriu foarte frumos. De altfel, atunci când sunt interesat, fac totul din toate puterile. Este o caracteristică a zodiei mele. Sunt născut pe 3 ianuarie, deci sunt Capricorn. Nu cred în ceea ce spun zodiile, dar mă interesează atunci când se potrivesc întâmplărilor noastre de viaţă. Am caracteristici foarte bune de adaptare şi calităţi de performanţă.

În momentul în care atunci, la început, am simţit că am succes cu cântecele mele şi că am de comunicat ceva

prin ele, am hotărât să părăsesc serviciul pe care îl aveam. Atâta vreme cât am fost angajat la stat, cu tot programul de opt ore de lucru, apariţiile mele ca şi cântăreţ au avut oarecare ritmicitate, din 1983, de când am debutat. Am fost prezent constant în emisiunile posturilor de Radio şi de Televiziune.

Prima melodie cu care am fost prezentat pe postul de Radio a fost o melodie a lui Virgil Popescu, care se dovedea pe atunci un compozitor de şlagăre, chiar un compozitor liric. El îmi dăduse două melodii, una lirică şi frumoasă care mi-a ieşit foarte bine, a doua era un rock, gata orchestrat, într-o tonalitate ce nu mi se potrivea şi a cărei modificare ar fi costat prea mult. Aşa că apucă-te, Gabi, şi fă un efort vocal ieşit din comun. Am ajuns la nota Do la un moment dat! Mi s-a părut o nebunie! Astăzi, când reascult cântecul, îmi dau seama că puteam foarte uşor să pornesc pe un drum greşit în muzică. Un cântec mă definea, altul nu! Iar la Radio era moda cântecelor ritmate. Oamenii muncii nu aveau voie să fie trişti.

După părerea redactorilor de atunci, care au rămas aceiaşi până în zilele noastre, un tenor trebuie să cânte muzică ritmată. Nu cred că este adevărat, cel puţin pentru mine nu este adevărat, fiindcă muzica ritmată nu intră în modalitatea mea de a simţi muzica.

*

Mie nu mi-a plăcut să merg la serate, niciodată, pentru că nu am înţeles ce să fac acolo, pentru ce trebuia să stau toată noaptea şi să beau?! Nu mi-a plăcut să beau şi nu înţeleg de ce lumea trebuie să bea. Am mai fumat din când în când, la vârsta adolescenţei, cu una dintre verişoarele mele, când făceam temele la latină; numai câte o ţigară, pe ascuns, pentru că era o aventură, dar n-am fost tentat niciodată să fac din aventură o lege, un obicei.

Am fost un copil melancolic şi interiorizat. Îmi aduc aminte că tatăl meu se ruga de mine: „Hai, măi, băiete, sparge şi tu un geam, bate şi tu pe cineva, să simt şi eu că am un băiat în casă!“ Sufletul meu de copil era impresionat numai când ascultam muzică.

La corul de copii de la Palatul Pionierilor, din care făceam şi eu parte, pregăteam şi repertoriu clasic. Acest repertoriu impunea o anumită rigoare în interpretare, rigoare ce se obţine prin zeci de ore de repetiţii.

De aici mi s-a imprimat acel exerciţiu de răbdare de a face lucrurile bine şi până la capăt.

Pentru Stelian Olaru, care era dirijorul corului nostru (astăzi este dirijorul corului Operei), legea numărul unu era nuanţa! Ne cerea să nuanţăm şi să cântăm ca nişte îngeri, dar ca să ajungi să cânţi aşa trebuia foarte multă muncă. Să nu uităm că se cânta Schubert şi Brahms.

Aici nu se putea intra pe pile. Se dădea concurs şi se primea un răspuns. Sigur că am dat concurs şi am intrat. Aveam ureche foarte bună şi o calitate vocală deosebită. Eram singurul băiat printre 60 de fete. Singurul sopran printre atâtea soprane. Eram răsfăţatul răsfăţaţilor. Toţi ceilalţi băieţi erau la vocea a treia.

Se muncea mult, se cânta mult. În fiecare săptămână aveam concert la Atheneu. Trebuia să cântăm un repertoriu care încerca să dovedească talentul de selecţie al dirijorului şi expresia interpretativă a corului. Am cântat cu Orchestra Filarmonică din Bucureşti lucrarea „Carmina Burana" în limba latină.

Concertele de la Atheneu erau minunate pentru că, pe lângă părinţi, veneau şi specialişti care aveau un cuvânt important de spus. Apăreau cronici foarte precise despre viaţa muzicală, despre pregătirea corului şi despre talentul copiilor din cor. Cronicile ni se citeau, eram judecaţi, se spunea ce fusese reuşit şi ce nu. Întotdeauna exista acea întrebare: „de ce?" Era o mare concurenţă între corul de copii al Radio-ului şi corul Palatului. Spiritul de concurenţă era ceva extraordinar.

- Cum l-am cunoscut pe Viorel Gavrilă? La Fromi Moreno. . . Fromi era un foarte bun muzician, ştia de toate, dar pentru alţii, pentru el mai puţin. . . Gavrilă învăţa de la el armonie şi contrapunct, compoziţie şi orchestraţie, iar eu mersesem să mă înveţe cum se cântă. . . În orele lui libere,

Fromi era şi inginer de sunet în Radio. Un om extraordinar. La Fromi m-am dus însă după ce am terminat *Şcoala Populară de Artă*, la clasa profesoarei Florica Orăscu.

Am avut o curiozitate aproape bolnăvicioasă de a şti ce face cu elevii lui fiecare dintre profesorii consacraţi în ale cântatului.

Şcoala Populară de artă era singurul loc din Bucureşti unde se putea învăţa muzică uşoară sub atenta supraveghere a unui profesor, deci într-un cadru cât de cât organizat. Apăruse în ziarul „Săptămâna" o fotografie a doamnei Florica Orăscu, profesoară la Şcoala Populară de Artă. Ea purta în fotografie nişte ochelari mari, care să-i dea un aer interesant şi plin de mister! Era un om plin de pitoresc. Am vrut neapărat să ajung la clasa ei. M-am dus la examenul de admitere, dar ciudat este că abia atunci mi-am dat seama că nu ştiu nici un cântec de muzică uşoară de la cap la coadă, întrucât nu mă prea impresionaseră versurile şi nu le ţineam minte în întregime.

Povestea aceasta se întâmpla pe la 24 de ani. Da, e adevărat. . . era cam târziu, dar pentru mine era fascinant. Am cântat la admitere un cântec spaniol din repertoriul corului de copii şi am aşteptat rezultatul. Doamna Orăscu n-a vrut să mă primească la clasă, spunându-mi să vin ca elev observator un an de zile şi după aceea, dacă îmi voi menţine dorinţa, vom mai vorbi! Să fie ca un an pregătitor.

Dar n-a fost nici un an pregătitor, pentru că mă duceam de drag până la Piaţa Cosmonauţilor de două-trei ori pe săptămână, ca într-o excursie, pentru că lecţii de canto nu se prea făceau. Mergeam în timpul lecţiilor până la „Leonida", la magazin, să-i cumpăr parizer profesoarei sau mergeam ceva mai departe, până la cofetăria „Scala", de unde cumpăram un anume fel de prăjituri pe care le dorea doamna în ziua aceea. Dacă până mă întorceam cu prăjiturile gustul doamnei se schimba, mă duceam încă o dată să iau alte prăjituri.

O conduceam pe doamna profesoară până acasă, pe b-dul Ana Ipătescu. Deci lecţiile mele de canto în anul pregătitor au fost cam astea: „Leonida", „Scala" şi B-dul Ana Ipătescu.

După un an, am intrat la Şcoala Populară de Artă, dar nici acum n-am avut şansa de a fi observat şi de a fi pus să muncesc cum erau puşi ceilalţi elevi. Mi se părea ciudat, fiindcă eu credeam aşa de mult în ceea ce voiam să fac, dar nimeni nu credea în mine. Câteodată chiar plângeam în autobuz sau pe stradă când plecam acasă. Sufeream pentru orice neluare în seamă.

De exemplu, venise Titus Munteanu să aleagă tineri pentru o emisiune de varietăţi şi sigur că Titus Munteanu, atunci ca şi acum, era o vedetă a Televiziunii, iar emisiunile de varietăţi ale TVR erau o piatră de încercare pentru oricare tânăr care dorea să se lanseze. Bineînţeles că pe

mine nu m-a pus doamna profesoară să cânt! Probabil că acest început de rău augur în colaborarea cu Televiziunea s-a perpetuat în timp pentru că, pentru mine, Televiziunea n-a fost o rampă de lansare.

Am fost coleg de clasă cu Natalia Guberna - care a ajuns o perioadă să fie solistă pe piaţa noastră muzicală, iar cu un an înaintea mea era Nicu Pop - doamna profesoară se ocupa foarte mult de el, credea foarte mult în Nicu Pop. . . Terminaseră şcoala înaintea mea cu patru sau cinci ani, Mirabela Dauer, Aura Urziceanu, Dida Drăgan, Mihai Costantinescu. Corepetitor fusese Marius Ţeicu. Acum era Marius Popp. Corepetitor este profesorul care te acompaniază la pian când se fac vocalize sau se repetă un cântec.

Nu a fost un început fericit. Nu aveam satisfacţia a ceea ce făceam şi nu aveam certitudinea că pot să fac ceva. A trebuit să învăţ să bat la uşi şi să le deschid. Mi s-a părut un lucru dificil şi stresant. . . Era o lume pe care nu o cunoşteam. Nimeni nu mi-a spus ce să fac, nimeni nu mi-a arătat acest drum. A fost un efort supraomenesc, pentru că eu nu ştiam de la nimeni cum să mă port cu oamenii din această meserie. Cei din lumea artistică nu sunt oameni ciudaţi şi nu sunt nici greu de descoperit, dar au hachiţe şi nu ştii nicodată de unde să-i apuci. Şi pentru mine era greu. . .

Am reuşit s-o conving pe doamna profesoară Orăscu să facă lecţii cu mine acasă la dumneaei. Aşa credeam eu că aş putea să învăţ mai mult. La şcoală se cam

pierdea vremea. . . Doamna profesoară făcea vocalize cu noi laolaltă, „la grămadă", ceea ce nu mi se părea normal şi nici eficient.

Atunci când vrei să capeţi o identitate artistică sau când vrei să-ţi formezi o personalitate distinctă, în acest proces de transformare intimă trebuie să ştii tu, numai tu, ce faci şi cum faci. . . Acest proces de formare nu se poate petrece în piaţa publică, aşa cum se petrecea ora noastră de la clasă.

Am ajuns la doamna profesoară acasă. . . Lecţiile costau foarte mult. 100 de lei lecţia de 45 de minute. Eu aveam un salariu de 1.060 lei, din care 800 lei pe lună se duceau pe lecţii! Chiar dacă mă costa atât de mult, doamna profesoară nu avea nici un fel de milă pentru banii mei, iar eu n-am ştiut niciodată cum să mă port cu dumneaei. Dacă râdeam şi eu când râdea ea, nu era bine! Dacă eram trist când era tristă, nu era bine deloc! Niciodată nu ştiam ce am de făcut!

Vocalizele pe care le încercam nu se făceau la clasă. Erau foarte bune pentru dezvoltarea ambitusului şi duceau la obţinerea unui timbru pe care profesoara îl dorea şi îl urmărea în decursul timpului. Vocalizele le făceam cu plăcere, le fac şi astăzi, chiar dacă nimeni nu îmi cere, dar ele sunt o condiţie de întreţinere a glasului şi, în ultimă instanţă, a educaţiei vieţii de artist interpret.

Eu cu doamna Orăscu am făcut numai vocalize şi niciodată interpretare. Pentru interpretare am fost ulterior la Fromi Moreno, dar asta e altă poveste.

Prima profesoară pentru mine a fost domna Orăscu. Am plecat la Fromi silit de împrejurări. Doamna profesoară a trăit o mare dramă, pierzându-şi soţul de care era surprinzător de dependentă. Munca şi toate planurile legate de casă aparţineau soţului. Ea era o artistă şi chiar mai mult decât o artistă, era o personalitate. La această personalitate ajunsesem eu să fac ore de muzică.

La Şcoală, cele 45 de minute ale orei nu erau niciodată efectiv 45. Am sperat că acasă va fi altfel, dar m-am înşelat profund. În primele minute, doamna profesoară îmi povestea despre femeia care face curat şi care n-a venit să spele rufele când era aşteptată! Apoi povestea despre relaţia prietenească dintre soţul ei, Sabin Bălaşa şi Sever Frenţiu. Acesta din urmă era un francmason de grad mare, mare amator de tablouri, având în casă o celebră colecţie de tablouri pictate în acuarelă.

Aşa se scurgeau minute în şir, ascultând poveştile doamnei Orăscu despre cât de interesante erau discuţiile dintre Dorel al ei şi Sabin Bălaşa, discuţii care nu se purtau neapărat pe teme artistice, dar obligatoriu eşuau în mercantilism. Cât costă tabloul? Cât oferiţi pe el? Cu cât vi-l dau eu!?

Începeam vocalizele, dar le întrerupeam, în primul rând când suna telefonul şi doamna profesoară uita că suntem în ora plătită de mine. Dacă nu suna telefonul, tot le întrerupeam fiindcă, doamna profesoară dorea să-mi arate cizmele din Germania pe care i le făcuse cadou Dida Drăgan şi cărora nu le mai mergea fermoarul, rugându-mă să-i aduc un patent cu care să şi-l ridice atunci când are nevoie să le încalţe. De multe ori am ajutat-o să se încalţe cu cizmele ei de scai, rupte ca vai de ele, dar la modă, ridicându-i fermoarul cu patentul.

Mai continuam ce cotinuam cu vocalizele şi ne opream. . . Doamna profesoară simţea nevoia să-mi povestească despre relaţiile ei de familie cu nepoţii din partea soţului, relaţii nefericite, fiindcă ea va trebui să înstrăineze toate bunurile strânse o viaţă întreagă. Ea ţinea cu obstinaţie să îmi arate toată averea ei. Şi îmi arăta o farfurie sau două dintr-un serviciu de masă Roshentall, bineînţeles incomplet, ca să aflu într-un sfârşit că nu existau decât acele două farfurii. Sau îmi arăta un sfeşnic de argint pe care îl considera de mare valoare şi marea problemă era că nu ştia cui să-l lase moştenire, fiindcă nimeni nu-l merită! Când să se apropie în sfârşit vocalizele, sosea domnul Orăscu, care era avocat şi care nu mă ierta de discuţia cu dumnealui.

Discuţia începea întotdeauna cu remarca precum că aş fi un tip deştept. Eu nu eram atât de deştept pe cât credea dumnealui, dar mă pregăteam cum puteam şi eu pentru

întâlnirile cu el. Domnul Orăscu vizita expoziţiile şi era la curent cu tot ceea ce se întâmpla în lumea artistică plastică românească.

Străduindu-mă să fiu la înălţimea lui, trebuia toată ziua, bună ziua, să mă tot duc prin expoziţii de artă ca să ştiu fiecare ce expune şi să-mi dau cu părerea despre tablouri şi despre făcătorii acestora. Câteodată nimeream şi atunci era foarte încântat că am un spirit critic foarte bun şi un gust artistic elevat. Eu nu făceam aprecierile mele decât din bun simţ şi măsură faţă de culoare şi emoţia artistică pe care o primeam de la aceasta. Era, în orice caz, o lume interesantă.

Mi s-a întâmplat să ajung în atelierul lui Sabin Bălaşa, care la ora aceea era cotat printre pictorii de mare faimă şi care avea un box-office extraordinar. Era curtat de lume bună, lume de casă mare, iubitoare a tablourilor sale cu personaje tip, dintr-o lume asemănătoare statuilor japoneze. Văzând ulterior o expoziţie la Muzeul Naţional, m-am convins că Bălaşa îşi făurise o personalitate din culoare şi din povestea pe care o înşira în toate tablourile sale.

Venisem în atelierul maestrului pentru ca doamna profesoară să ridice tabloul comandat maestrului, un tablou care mie nu-mi plăcea deloc. Erau două pietre în faţa unui cer imens. Un orizont tăia tabloul. Cerul albastru, pietrele spre un gri-alb şi, bineînţeles, fiecare dintre ele avea câte o gaură în mijloc prin care se vedea o lume imaginară. Era un peisaj ştiinţifico-fantastic! Am adus tabloul acasă cu

troleibuzul, pentru că doamna profesoară n-a vrut să plătească taxi-ul.

La domnul Bălaşa ea s-a abţinut să facă comentarii, pentru că aşa o instruise soţul. . . să nu vorbească prea mult, pentru că nici nu se pricepea să comenteze şi nici nu trebuia ridicat preţul tabloului. Ei cumpăraseră acest tablou.

L-am cărat cu troleibuzul şi, odată ajunşi acasă, l-am plimbat pe toţi pereţii pentru că doamna profesoară ştia că numai o anumită lumină trebuie să cadă pe tablou şi până la urmă i-a găsit locul deasupra pianului unde, după părerea mea, era locul cel mai prost!

După vreo două săptămâni, când m-am reîntors la lecţii, am constatat că tabloul nu mai este în casă! Făcuse comandă pentru un altul, pe care l-a adus nu după mult timp, unul despre care a trebuit doamna profesoară să-mi explice ce reprezintă. . . Eu descoperisem numai un personaj feminin fără păr, cu o aură de culoare în locul părului. . . şi mi-a explicat: „. . . aceea sunt eu. . . aşa m-a văzut Bălaşa pe mine!“ Nu mi se părea normal ca păpuşoiul ăla din tabloul de lemn poate să fie doamna Orăscu, care era o femeie în vârstă, cu perucă pe cap. . . Important este că Bălaşa se definea foarte bine şi nu se dezminţea. . . nu abdicase deloc de la ideea lui şi de la stilul propriu, gândindu-se că trebuie s-o picteze pe doamna profesoară.

Doamna Orăscu probabil se gândise la un tablou de curte, aşa cum se înşiră pe pereţii oricărui palat din lume

galeria de portrete din arborele genealogic al proprietarului. Era puţin dezamăgită, dar înţelegea că Bălaşa e un mare nume, care valorează foarte mult şi care trebuie respectat.

Dominant în tablou era un luceafăr care strălucea în colţul drept (acel luceafăr permanent prezent în tablourile lui Bălaşa - ca un fel de a doua iscălitură a lui, putând fi recunoscut de toată lumea).

Atunci când a murit Dorel - soţul ei - a fost o mare dramă, dar a fost şi drama mea, pentru că nu am putut să-mi continui lecţiile în nici un fel. Devenisem din elev, un fel de nemţoaică la copii! Mergeam la lecţii, dădeam plicul cu bani şi după aceea nu se mai întâmpla nimic. Doamna profesoară uita că a luat plicul şi chiar de multe ori mă acuza că nu i-am dat banii! La un moment dat, am început să căutăm plicul cu bani şi am descoperit multe alte plicuri de la alţi elevi, plicuri cu bani despre care nu mai ştia nimic! Nu era amnezică, ci dornică de un anumit fel de spectacol pentru a atrage atenţia asupra ei. Sunt convins că l-a iubit foarte mult pe soţul ei.

Sigur că a trebuit să mergem la cimitir împreună. A fost prima oară în viaţa mea când am intrat într-un cimitir evreiesc. Domnul Orăscu era evreu. Am descoperit că pe piatra funerară scria Orenstein, nu Orăscu.

A fost pentru prima oară când mi-am pus „chipa“ pe cap. Nu ştiam dacă îmi va sta pe cap, dar a trebuit să o pun, fiindcă într-un cimitir evreiesc nu se intră cu capul descoperit.

Am aflat lucruri pe care nu le ştiam. Am descoperit mulţumirile doamnei profesoare, de la faptul că făcuse pensionul la Institutul „Choisi Mangâru" - una dintre cele mai selecte şcoli de fete de pe Calea Victoriei din Bucureşti - până la gablonţurile care îi plăceau la nebunie.

Era veşnic impresionată de artiştii plastici a căror valoare pentru ea era supradimensionată. Orice bucăţică de dantelă sau orice mâzgălitură pe o hârtie care purta semnătura unui om de circulaţie în arta respectivă, pentru ea însemna o mare valoare.

A murit la trei-patru ani de la moartea soţului. Nu cunosc împrejurările. A fost tragic. Nimeni nu a vorbit despre moartea ei. S-a dat doar o ştire măruntă undeva, într-un ziar.

Totuşi a fost o artistă, o boemă, apreciată nu neapărat prin cunoştinţele pe care le-a transmis elevilor ei, ci prin flerul şi bunul simţ pe care i le-a dat bunul Dumnezeu şi cu ajutorul cărora a reuşit să impună un tip de cântăreţ în muzica uşoară românească.

Făcând vocalize de un anumit tip, pe care ea le impunea şi impostaţia soliştilor pe care îi forma era de un anume fel. Cântatul amplu, nuanţat, rostirea clară a cuvintelor, dicţie cât mai bună. Obişnuia să spună: „Numai făcând toate aceste lucruri, poţi să ajungi să spui ceva cântând!" Cuvintele ei n-au fost spuse degeaba. Nimeni nu poate să conteste calitaţile interpretative ale fostelor ei eleve

- Dida Drăgan, Mirabela Dauer, Aura Urziceanu - şi nici titulatura de vedete dată acestora. Drumul pe care îl propunea era unul sigur, dar nu putea fi străbătut de oricine. Trebuia să ai nişte date sigure, unele la vedere, altele nu, adică, simplificând, o voce bună şi o înţelegere a menirii tale.

Doamna Orăscu era adepta cântatului în limba română; repeta cu orice ocazie: „Poţi cânta foarte bine într-o limbă străină numai după ce cânţi foarte bine în limba ta maternă!" O spunea cu un foarte mare bun simţ, nu se gândea să jignească pe nimeni şi nimeni n-a putut s-o contrazică vreodată pentru simplul motiv că avea dreptate. Dovadă că toate aceste vedete (în special Aura) cântă foarte bine şi în alte limbi în afară de cea română. Nu ştiu dacă au accent bun, dar ştiu că pot transmite emoţia la fel ca în limba maternă.

Nu ştiu ce s-a mai întâmplat cu tabloul! Nu ştiu nici cine l-a moştenit. Am aflat că moştenitoarea casei ar fi fost Manuela Carabulea, fata violonistului Carabulea, pentru că ar fi avut grijă de doamna Orăscu înainte de moarte. Atât.

Aceasta a fost intrarea mea în marea vâltoare a muzicii uşoare româneşti, în care primul capitol spre profesionism s-a numit Florica Orăscu.

CAPITOLUL III

„Dacă primul pas e greu... al doilea e şi mai greu!"

Fromi Moreno a fost cel mai bun profesor al meu. De la el am învăţat cele mai multe trucuri pentru meseria aceasta de cântăreţ.

Era inginer de sunet în Radio, avea ureche absolută, făcea parte din acea generaţie a radio-ului preocupată în cel mai înalt grad de fonogenia glasului, de tot ceea ce înseamnă formarea unui glas care să aibă senzualitate, căldură şi penetraţie către ascultător...

Fromi Moreno a fost singurul interesat de calitatea emoţiei artistice pe care o am şi pe care o pot transmite prin fonogenia glasului odată cu sentimentele pe care le exprimă cântecul.

Cu el am studiat modalităţi de interpretare.

Asculta foarte multă muzică modernă şi îmi alegea câte un exemplu pentru fiecare fel de cântec... cum trebuie cântat şi de ce aşa şi nu altfel!!!

Până la el nu mai avusesem un asemnenea profesor. Profesorii de canto fie erau căzuţi într-un manierism de predare, depăşit şi desuet, fie nu erau preocupaţi de a-şi continua activitatea fiind picaţi, cu totul întâmplător, în această meserie.

Unii trăiau de pe urma faimei lor demult apuse, alţii din lipsa de oameni de specialitate.

Fromi Moreno nu făcea parte din niciuna dintre cele două categorii. El era ceva special. El te învăţa cum să faci. Era un foarte bun psiholog. Putea şi ştia să explice fiecăruia ce să facă pentru ca să fie bine.

Cu el am pregătit primul meu recital, cât şi prima mea participare publică din 1981 la festivalul de interpretare de la Dorohoi, unde am luat cea mai înaltă distincţie din viaţa mea. . . Trofeul acestui festival de interpretare.

Am cântat un cântec de Camelia Dăscălescu pe care l-am pregătit cu Fromi Moreno, cântecul se numea „Nocturne", un cântec care avea un lirism special, de un ambitus remarcabil.

În juriu era Sabin Păutza care ar fi fost un mare compozitor din Iaşi dacă rămânea în România, dar acum îşi continuă viaţa pe undeva prin America, fiind un mare compozitor din America cântat şi în România. El a decis cu dreptul său de veto ca preşedinte al juriului palmaresul final.

Corupţia nu ajunsese încă până la Dorohoi, aşa că ierarhizarea făcută de juriul condus de un viitor cetăţean american (chemat cu mari sacrificii de la Iaşi) consemna valabilitatea apariţiei în lumea muzicală a unui cântăreţ ce se dorea printre cei iubiţi de marele public. Şi se pare că aşa a fost.

Atunci am acordat şi primul meu interviu lui Mircea Verussi, de la Radio Iaşi. Şi astăzi chiar, Mircea Verussi se mândreşte cu acest lucru. El a anticipat că eu am multe date pentru a ajunge un cântăreţ cunoscut şi îndrăgit, poate chiar o vedetă! Nu ştiu dacă mai există interviul cu Mircea Verussi, dar Mircea şi cu mine existăm!

Am pregătit cu Fromi Moreno primul meu recital, anul următor la Dorohoi şi nu era un lucru uşor, pentru că nu aveam repertoriu şi trebuia să acopăr 35-40 de minute cu cântece. Lumea aştepta să vadă cum a evoluat Gabriel Dorobanţu după un an de zile şi cine este el la acest nivel. Eu eram conştient de aceste probleme, dar nu ştiam cum să le rezolv.

Am reuşit să încropesc un recital pe care îl am şi astăzi pe o casetă, interesant, de altfel, pentru că puneam într-un fel pecetea personalităţii mele, adică alegerea pe care o făcusem mă reprezenta pe mine şi numai pe mine.

Am cântat şi englezeşte, am cântat şi franţuzeşte, şi în ebraică (domnul Fromi Moreno fiind evreu, mi-a spus că

la Dorohoi sunt foarte mulţi evrei şi că aş putea încânta auditoriul cântând un cântec popular evreiesc, şi am cântat „Havanaghila").

Consider că nu este altă relaţie mai bună între artist şi public decât aceea care face lumea fericită. Totdeauna am fost preocupat de a-i bine dispune pe oameni.

Şi, într-adevăr, oamenii s-au bucurat acolo la Dorohoi, descoperind că am adus cu mine şi un compozitor (Viorel Gavrilă a venit şi a dirijat orchestra care m-a acompaniat), am adus şi un grup vocal de acompaniament (care era de fapt un trio feminin afirmat deja, grupul „Trioton", condus de Elvira Iancu); era ceva neobişnuit pentru vremea aceea; am făcut şi o mică regie a recitalului, totul dovedea că mă preocupase apariţia mea în faţa publicului care mă răsplătise cu încrederea lui.

- Nu, nu! Al doilea pas n-a fost Fromi Moreno. . . a fost Camelia Dăscălescu. De fapt au fost profesorii mei cam în aceeaşi perioadă.

Ca să pot ajunge la Festivalul de la Mamaia 1983, anul când s-a reluat după o întrerupere de şapte ani (ca la morţi), a trebuit să fac orice să ajung elevul doamnei profesoare şi compozitoare Camelia Dăscălescu.

Când am ajuns la concluzia că nu mai pot face nimic cu doamna Orăscu, fiindcă la un moment dat situaţia era de-a dreptul tragi-comică. . . dumneaei nu voia să renunţe la

orele cu mine, la compania mea, la serviciile mele, dar pentru mine era ca o fundătură din care nu ştiam cum să ies. Fusese prea lovită de moartea soţului şi nu reuşea să se reechilibreze, nu reuşea să străbată drumul singură. Lipsa soţului din viaţa ei cred că i-a grăbit moartea.

Ştiind că doamna Camelia Dăscălescu era membră permanentă a juriilor de la Mamaia, la interpretare, eram convins că dacă ajungeam să fac lecţii cu dumneaei puteam şi eu să pătrund mai uşor la o eventuală preselecţie şi apoi să aspir la un eventual premiu la acest festival.

A trebuit să fac nişte lecţii de canto şi nişte vocalize, nu neapărat pentru că aveam nevoie, ci pentru că înţelegeam că legătura cu această profesoară îmi poate fi de folos şi că numai în acest fel pot obţine o oarecare susţinere din partea dumneaei. Era şi este un om special, pretenţios, preţios, snob şi cosmopolit.

M-am dus cu teamă la prima „vedere". Îi mersese vestea că este o femeie rea, o femeie care nu ajută pe oricine, că nu este dispusă să facă lecţii cu oricine aşa, la întâmplare, iar eu nu ştiam cum o să mă descurc când o să mi se deschidă uşa!

Am ajuns în faţa uşii tremurând de emoţie şi cu semnul de întrebare care mă teroriza. . .

Nu ştiam dacă voi putea să comunic cu doamna Camelia ca profesoară, pentru că dacă nu există această

relaţie foarte strânsă între elev şi profesor, mai ales când te pregăteşti să apari în faţa publicului, nu reuşeşti şi gata!

Cred că mai mult de jumătate de an m-am dus cu teamă şi neştiind sub nici o formă ce este bine şi ce nu este bine să fac. Dar am învăţat foarte multe. Poate n-am învăţat suficiente lucruri în ceea ce priveşte meseria mea; nu ştiu dacă mi-au folosit lecţiile dumneaei să-mi mai dezvolte calităţile vocale, în sublinirea timbrului meu sau in interpretare (ceea ce nu prea am făcut), astea oricum le făcusem înainte, dar pe mine mă interesa, în primul rând, un alt mod de lucru şi în al doilea rând Camelia Dăscălescu ca relaţie şi ca suport pentru mai departe.

Lecţia începea cu descălţatul la uşă. Acest ritual era obligatoriu. Erau puţini aceia pe care doamna Camelia nu îi descălţa la intrare (ştiu sigur că pe Eugen Rotaru nu l-a descălţat niciodată, dar el a pus-o să se descalţe, fiind invitată la ziua lui onomastică! În glumă, bineînţeles!)

În holul care mirosea totdeauna a mere (pentru că păstra tot timpul mere proaspete într-o fructieră), era o curăţenie exemplară. Casa ei era pe cât de mare, pe atât de plăcută şi primitoare. Preocupată să nu te aşezi decât unde îţi era locul dictat de dumneaei, să nu vorbeşti decât când trebuie şi multe alte curiozităţi dădeau relaţiei cu doamna profesoară o ciudăţenie ruptă din filmele de epocă.

Elevii nu aveau voie să stea nici în fotolii, nici pe canapea. Pentru ei, doamna Camelia avea pregătit un taburel de lemn pe care îi îndruma să se aşeze. Motivaţia dumneaei era că pe fotoliu nu te aşezi decât atunci când ajungi vedetă. Atunci, numai, ai voie să vorbeşti cu dumneaei de la egal la egal. De la fotoliu la fotoliu!

Niciodată nu m-a servit cu nimic. Asta nu înseamnă că era un om zgârcit sau că nu avea în casă cu ce să te servească, dar nu găsea de cuviinţă, trebuind să existe un raport de subordonare pe care ea îl considera constructiv. Eu cred că făcea foarte bine, pentru că elevul trebuie să asculte de profesor şi să fie conştient de diferenţa dintre el şi profesor.

Mă enerva că nu ştia să cânte foarte bine la pian. Sigur că nu era obligatoriu pentru o compozitoare să cânte la pian ca un pianist de concert. O compozitoare de talia dumneaei îşi gândea foarte bine cântecele, le scria pe hârtie; asta nu presupunea să fie şi un virtuoz pianist, dar neştiind să acompanieze foarte bine, mi se părea un handicap şi simţeam că nu mă ajută foarte mult să pot cânta.

Îi duceam flori, nu ştiu ce flori prefera, probabil că avea nişte preferinţe, dar totdeauna primea florile, îmi mulţumea, spunea că nu trebuia să dau banii, dar cred că îi făcea plăcere.

Faptul că după ani şi ani de zile a vrut să-mi încredinţeze un cântec şi chiar mi-a făcut complimente că am progresat spectaculos, faptul că mă asculta şi mă urmărea în cariera mea, însemna că nu privea cu indiferenţă lecţiile cu elevii (cel puţin în ceea ce mă priveşte).

Mă enervau orele de început! Subiectele erau legate de respiraţie şi de disciplina în cântat. Eu le mai ascultasem de câteva ori, dar acum trebuia să mă prefac că le descopăr din nou şi mai ales că îmi place. Înţelegeam că dau banii degeaba în momentul acela, dar important era să cuceresc şi această redută care era Camelia Dăscălescu.

Nu puteam să schimb prea multe vorbe cu dumneaei, fiindcă nu găsisem calea bună de înţelegere între noi. Am vorbit numai oficial, niciodată prieteneşte. Nu ştiu de ce, dar n-a fost bine, nu era o relaţie bună, iar mie nu-mi dădea nici o satisfacţie. N-am înţeles de ce! Probabil însă că şi acest fel de legătură mi-a folosit!

M-a învăţat ce înseamnă oră fixă de a te prezenta la o întâlnire. M-a întors din drum atunci când nu am fost la 19:30 la lecţie, cu toate că eu mersesem trei sferturi de oră de la mine de acasă până în piaţa Aviatorilor; asta nu numai că m-a îngrozit, dar data viitoare m-a făcut să plec cu o oră şi jumătate înainte, să stau pe stradă şi să aştept să se facă ora precisă de întâlnire. Nu admitea întârzieri pentru nimic în lume, nu pentru că ar fi avut altceva de făcut, cu toate că

mai avea elevi înainte sau după mine, ci pentru că ţinea foarte mult la punctualitate.

Pentru mine, la vremea aceea, Festivalul de la Mamaia era sinonim cu doamna profesoară Camelia Dăscălescu. Festivalul era un eveniment special unde se întâlneau toţi tinerii care se pregătiseră un an de zile cu diferiţi profesori, în Bucureşti şi în provincie, la şcoli populare de artă sau în particular. Era un fel de trecere în revistă a tot ceea ce era legat de muzica uşoară românească. Concurenţa era foarte mare şi, prin urmare, problema mea era să îmi găsesc pe cineva care să mă susţină în această acerbă concurenţă.

Sigur că dacă aceste rânduri vor fi citite de cine ştiu eu ce exeget de artă, pretenţios şi lipsit de minima informaţie din acest domeniu, poate spune că nimic nu se compară cu concurenţa din literatură, artă plastică sau alt domeniu considerat mai dur prin cerinţele de valoare. Ei bine, trebuie să spun că în muzica uşoară de la noi, concurenţa nu poate fi depăşită de nici un alt domeniu, dintr-un motiv foarte simplu: dacă scriitor poate ajunge orice absolvent de filologie - măcar cu numele - şi poate ieşi la pensie de la o revistă centrală sau din provincie fără să fi scris nimic sau aproape nimic, dar s-a numit scriitor, în domeniul nostru nici o diplomă din lume nu te poate face cântăreţ, dar nu acest lucru este cel mai grav, ci faptul că nici

înainte de revoluţie, nici acum, atâţia ani după ea, cântăreţul, instrumentistul, liber-profesionistul din această meserie n-a avut şi nici nu are vreun statut social. N-are drepturile elementare ale unui membru al societăţii. Lupta lui cu viaţa este de nu ştiu câte ori mai grea decât a celorlalţi. Dar asta e altă poveste!

Eu trebuia să am ce să cânt la acest festival, pentru a putea fi luat în vizorul celor care se ocupau de destinele cântăreţilor din ţara asta. Nu puteam să merg să cânt un cântec ce se mai cântase, nu voiam să particip astfel, cu toate că aşa se obişnuia. Am fost primul concurent care a cântat în festival, la secţiunea interpretare, un cântec în primă audiţie. Am mai declarat acest lucru în multe interviuri, dar nimeni nu a considerat relevant acest fapt şi deci n-a fost consemnat.

M-am dus la maestrul Vasile Veselovski şi acesta mi-a compus cântecul care se numeşte „Ochii tăi" şi tot dumnealui i-a propus doamnei profesoare Camelia să-l cânt. Doamna a fost de acord şi am cântat şi un cântec de-al dumneaei, pentru a putea să-i fac şi eu un serviciu la rândul meu. Am ales o sambă sud-americană, pe care o cânta Marina Voica. Nu îmi mai amintesc cum se numea! Cred că „Nu-mi pare rău. . ." - era un cântec foarte frumos, dar nu era al meu, nu era pentru mine. . . Eu am avut întotdeauna acest simţ de proprietate extrem de ascuţit.

Cântecele mi le-a orchestrat Viorel Gavrilă. Fiind prieteni, l-am rugat să mă ajute. Tot cu Viorel am pregătit şi modalitatea de interpretare a cântecului „Ochii tăi" al lui Veselovski, pe versuri de Mihai Maximilian. Nu m-a pregătit altcineva, pentru că în general toţi compozitorii se consideră atât de mari, încât nu mai au timp să se aplece asupra modalităţii de interpretare a solistului. Trebuia să-mi caut pe cineva care într-adevăr să-şi piardă timpul cu plăcere cu mine pentru aşa ceva şi chiar să mă înţeleagă, iar Gavrilă era un băiat care mă înţelegea şi care mă învăţa cum să cânt mai frumos.

Şi am participat la festivalul de la Mamaia 1983. . . Am luat o menţiune. O bătălie câştigasem, dar nu eram mulţumit. Nu ştiu câte degete a ridicat doamna Camelia Dăscălescu pentru mine în juriul de la Mamaia, dar n-am simţit ajutorul ei. Văzusem cu ochii mei că erau solişti cu mai mare trecere, care bătuseră mai demult la uşa dumneaei şi la uşa altora, iar acum, la ceasul socotelilor, trebuia să fie ei în frunte. N-am înţeles de ce mi-au dat menţiune, când eu credeam că meritam premiul întâi.

Nu văd nici acum, după mai mult de 20 de ani, cum juriul a acordat premiul întâi ex-aequo Marietei Bratu şi Ginei Pătraşcu. De ce? Pe ce considerente? Astăzi abia am înţeles ce înseamna de fapt Festivalul de la Mamaia: să te cunoască foarte bine compozitorii din România, acei

compozitori care se ocupau de festival, însemna să ai un cuvânt de spus în faţa aceastei lumi aproape funcţionăreşti, însemna să interesezi pe cineva pentru ca să se ocupe serios de tine, în concluzie însemna o afacere pentru cei implicaţi în fenomen, dar pe mine nu mă prea încălzea ceea ce înţelesesem, fiindcă mă alesesem cu o simplă menţiune, cu care puteam foarte uşor să mor de foame.

Norocul meu a fost că acest cântec al maestrului Veselovski - având la baza inspiraţiei o melodie tipic românească - a devenit peste noapte şlagăr. Radio-ul l-a transmis pe post foarte des şi astfel numele meu s-a legat de acest şlagăr care a purtat numele meu mai departe. Pot spune că acest cântec m-a lansat. Fiind un cântec de mare popularitate, am ajuns să-l filmez şi la televiziune. Drept care am făcut o filmare în televiziune cu Gheorghe E. Marian (prima filmare în televiziune am făcut-o în 1982, cu o melodie a lui Dan Dimitriu, redactor - Aurora Andronache). Astfel, cântecul „Ochii tăi" a rămas posterităţii pe peliculă.

La acestă filmare cu melodia mai sus amintită m-am îmbrăcat altfel decât se cerea la televiziune şi decât se îmbrăcau tinerii. Un prieten din Canada îmi făcuse cadou o cămaşă foarte frumoasă care era gen rubaşcă (se încheia la gât) şi pentru că mi se părea că este foarte interesantă, am filmat în cămaşă, închis la gât, fără cravată şi fără haină,

ceea ce însemna o revoluţie. Soliştii nu aveau voie să apară astfel. Celor de la televiziune le-a plăcut ce se întâmpla pe ecran, iar fetele din regie au declarat că nu este nimic nelalocul lui, că totul este frumos şi că eu aş semăna cu Gérard Philippe. Nu văd asemănarea mea cu Gerard Philipe pentru nimic în lume, dar aşa se vedea de la ele, din cabina de regie.

Participarea la festival, chiar şi acea nenorocită de menţiune şi mai ales cântecul meu ce ajunsese repede şlagăr, m-au adus în atenţia compozitorilor, a Radio-ului, a Televiziunii, aşa că mi s-a propus să cânt câteva cântece; desigur, la început am fost solicitat de compozitori mai puţin cunoscuţi care sperau ca prin mine să ajungă şi ei mai repede în atenţia celor care se ocupau de destinele muzicii uşoare în România. Însă eu n-am putut fi un vrăjitor şi n-am putut transforma lipsa de valoare în succes. Melodiile care nu aveau dreptul să se nască, nimeni n-ar fi putut să le facă să trăiască. De reţinut este un singur lucru: intrasem în rândul cântăreţilor!

Mă chemaseră pentru filmările de revelion 1983-1984. Acesta era un semn mic, mic, de recunoaştere a oficializării preocupărilor mele. A fost o mare bucurie. Cel care îmi propusese a fost tot Gheorghe E. Marian. Eu nu ştiam prea bine ce înseamnă platou de televiziune, realizator de televiziune, ordinea din televiziune. . . Era

ceva nou şi pasionant, munca pe platoul de televiziune mi-a devenit în timp una dintre cele mai agreabile ocupaţii. Am descoperit cu uimire şi satisfacţie munca şi lumea din televiziune.

În acest timp, m-a descoperit Tudor Vornicu - cel mai mare animator al programelor de televiziune de la înfiinţarea televiziunii până la moartea prematură a omului Tudor Vornicu. . . şi chiar până în zilele noastre! Descoperirea a făcut-o prin compozitorul Vasile Vasilache jr. (Vava), prieten cu Vornicu şi cu mine. Vava mă cunoscuse prin colega şi prietena mea Mirabela Dauer şi ea fostă elevă a doamnei Orăscu.

La vremea aceea, Vornicu era foarte îndrăgostit de o balerină. Ca în poveste, balerina mă auzise cântând la Radio melodia cu pricina de la festival - „Ochii tăi" - îi plăcuse nespus şi îl tot pisa pe Vornicu să mă invite la televiziune când va fi şi ea acolo, fiindcă voia să mă cunoască. Să îi facă acest hatâr frumoasei balerine, aflând că Vava Vasilache mă cunoaşte şi că mă poate contacta, m-am pomenit chemat acasă la Vava, unde l-am cunoscut personal pe Tudor Vornicu şi de unde am plecat, la rugămintea expresă a lui, cu un buchet superb de trandafiri către Operă, buchet dedicat, după cum bănuiţi, tinerei şi frumoasei balerine pe care marele realizator de televiziune o adora, dar care buchet ar fi trebuit să-l dau fetei ca din partea mea.

M-am dus la Operă. Nu ştiam nimic despre lumea baletului şi nici despre balerine. Lumea baletului mi-o imaginam fascinantă, iar balerinele erau pentru mine oameni de neatins, fiindcă în fiece clipă, aşa credeam eu, ele joacă un rol din lumea mirifică a subiectelor de balet. Am aşteptat-o pe această fată. Deziluzia mea a fost uriaşă. Era o fată frumoasă, voioasă, cu simţul umorului, nicidecum una dintre lebedele albe pe care mi le imaginasem eu în aşteptarea ei. Când m-a văzut aşa serios şi cu bucheţoiul de trandafiri mai mari decât mine, a început să râdă în hohote, fiindcă şi-a dat seama imediat că este una dintre eternele poante ale lui Vornicu.

De la această întâmplare, relaţiile mele cu Vornicu au evoluat, el văzând în mine un artist care se poate exprima cel puţin corect prin cântec. Drept care mi s-a propus să fac primul recital la televiziune, după care au urmat şi altele, dar totdeauna Vornicu era îngerul meu păzitor. El aflase despre mine că le imit foarte bine pe Dida Drăgan şi pe doamna Orăscu şi întotdeauna era dornic să se amuze. Amuzamentul era că, în realitate, doamna Orăscu se comporta cu elevii dumneaei ca un manager, învăţându-i să facă mofturi în faţa oricui i-ar fi invitat la Radio, televiziune sau în spectacole. Tudor Vornicu se amuza ori de câte ori se întâlnea cu doamna Orăscu, pentru că îşi amintea de fiecare dată cele câteva accente caricaturale pe care le subliniam eu

în momentele când mi se cerea s-o imit pe doamna dând sfaturi: „cum să apari, când să apari, dacă să apari, de ce să apari, ce să ceri, cât să ceri!“

În platou, filmările pentru revelion trenau. Au trenat până în ziua în care a apărut Tudor Vornicu care era şi Dumnezeu şi Diavol pentru toţi lucrătorii din vechea televiziune. Simpla lui prezenţă revigora parcă o lume întreagă. Personalitatea lui era copleşitoare.

Eu nu am fost lansat de Televiziune, ci de Radio. Tot auzindu-mă la radio, lumea de televiziune s-a tot întrebat cine este băiatul acela care cântă aşa frumos şi noi nu-l vedem. Aşa că a trebuit să fiu chemat la televiziune. Aici am apărut cu acele cântece cunoscute de toată lumea şi impactul a fost teribil. Am devenit unul dintre cântăreţii cei mai solicitaţi şi publicul m-a îndrăgit.

Veneam pe scenă îmbrăcat altfel decât ceilalţi cântăreţi, cântam nişte cântece pe care lumea le înţelegea, tenta poetică a textelor pe care le cântam a fost bine primită, recepţia fiorului pe care eu încercam să-l transmit a fost corect coordonată. Cântam o muzică lirică, chiar tristă. Poate şi fizicul m-a ajutat în felul meu special.

Nici o profesoară nu a fost mulţumită de expresia ochilor mei, dar la televizor ochii mi-au adus acel „ceva“ inexplicabil pentru care lumea m-a luat în seamă. Lumea citeşte în ochii mei acea melancolie care este o stare proprie

multor oameni. Tristeţea ochilor mângâie catifelat gândul. Omul hăituit în suflet şi alungat de nelinişti se regăseşte în majoritatea cântecelor mele.

Doamna profesoară Florica Orăscu spunea că nu am ochi buni pentru imagine, pentru că sunt prea blegi, spunea că am ochi de capră speriată, dar publicul a contrazis-o. Publicul a citit în acea nevinovăţie a expresiei privirii mele generozitate şi sinceritate.

Tamara Scarlatos, o altă profesoară cu care am făcut ore de actorie, m-a sfătuit ca la televizor să aplec privirea şi să o ridic numai din când în când, fiindcă aşa pot fi mai încântător şi mai ademenitor, adică ea crea această senzualitate prin privire. Tot timpul mă certa să nu holbez ochii şi să plec privirea, pentru că plecând privirea se subînţelege că am ceva mai mult de spus decât spun cu vorbele din cântec. Ştiu că Tamara a plecat în Australia. Avea un fiu acolo. Aici era profesoară la Conservator, unde preda arta actorului. Dumitru Lupu m-a convins să mă duc la Tamara să mă înveţe ce să fac cu faţa şi cu mâinile.

La acea filmare de la televiziune, unde fusesem invitat pentru revelion, cânta şi Viorela Filip, pe atunci încă soţia lui Dumitru Lupu. Viorela mi-a spus că ea şi cu soţul ei m-au ascultat, că le place cum cânt „Ochii tăi" şi că mă roagă să-i vizitez, mai ales că locuiam în acelaşi cartier -

Drumul Taberei. Aşa am ajuns la Mitică Lupu. Aşa l-am cunoscut. El m-a trimis la Tamara Scarlatos, care stătea în Militari, într-un apartament cu două camere şi avea şi trei căţei, să fac lecţii de actorie. Mi-au folosit foarte mult. Am înţeles atunci că nu poţi să cânţi cu cuvinte dacă nu ştii să faci gesturi.

Mi se pare o absurditate sau de neînţeles când se prezintă un cântec cu text, iar gesturile pe care le fac cântăreţii sunt cu totul altele decât ceea ce exprimă faţa după ce au fost rostite cuvintele. Probabil este o modă, dar eu nu cred în această modă.

Atunci când se scrie un cântec de dans şi este cântat cu vorbe, artistul trebuie să-şi rezerve prin forma melodiei un spaţiu în care chiar trebuie să danseze, dacă consideră necesar. Nu cred în mişcarea permanentă pe tot parcursul cântecului, pentru că mişcarea diminuează înţelesul cuvintelor şi cuvintele de asta însoţesc melodia, pentru a creiona o stare şi o emoţie şi cred că nimeni nu va fi impresionat de un cântăreţ care cântă ceva în cuvinte, altceva exprimă cu faţa şi în acelaşi timp dansează cu totul altceva. Nu pot să-mi explic de ce se încurajează acest lucru.

CAPITOLUL IV

. . .„călcătura deasă nu înseamnă a sta pe loc!“

xistă o perioadă ce se poate denumi „post Ochii tăi“. Sau, mai bine zis, perioada Dumitru Lupu. Colaborarea mea cu Dumitru Lupu a început cu melodiile „Nu ştiu cine eşti“ şi „Vreau să alerg după nori!“. Mitică era atunci un compozitor în plină ascensiune. Circulau pe piaţa muzicală mari şlagăre semnate Dumitru Lupu, ca „Toate florile din lume“. . .

Da, este adevărat! Am cântat şi eu „Toate florile din lume“, dar n-a fost bine ce am făcut! Am învăţat multe lucruri făcând ceea ce nu trebuia să fac. Acest cântec era singurul mare succes al Denisei Roman cu o melodie de Dumitru Lupu. Nu mi s-a părut că reluarea lui a făcut un succes şi mai mare cu mine. Consider că a fost o încercare nefericită şi nici nu mi-ar mai plăcea să fac aşa ceva. În primul rând nu era o modificare substanţială în cântec din punct de vedere al orchestraţiei. Cu toată interpretarea mea, cred că mai frumos l-a cântat ea decât mine.

După invitaţia făcută de Viorela, am ajuns la soţii Lupu acasă. Mi-a plăcut preocuparea lor pentru muzică. Pentru mine era ceva nou să văd nişte oameni preocupaţi numai de muzică. Mitică mi-a făcut multe propuneri interesante. Melodii frumoase, care au rămas după ani şi ani.

La puţin timp după ce ne-am cunoscut, Mitică Lupu a reuşit, în urma unui concurs pentru postul de director muzical al teatrului „Al. Davila" din Piteşti, la secţia estradă. Am mers şi eu cu el la Piteşti, unde am cântat în spectacolele dirijate de el. Era bine că mai câştigam nişte bani şi descopeream ce înseamnă viaţa în turneu şi în teatru. Mi-am dat seama că starea de creaţie dintr-un teatru se vedea altfel dinăuntru. Era o tristeţe de necrezut. Teatrul folosea colaboratori externi cu oarecare renume, aceştia dădeau spectacole cu oarecare succes, făceau ceva încasări şi astfel teatrul îşi putea plăti, oarecum, angajaţii. Nu erau bani, pentru că oamenii nu erau puşi să muncească ce trebuie şi cât trebuie.

În general, oamenii nu iubeau ceea ce făceau. Mitică adusese un suflu nou în teatru datorită entuziasmului său debordant. Cu talentul său adunase în jurul lui câţiva oameni tineri şi dornici de afirmare: Ileana Şipoteanu, Daniel Iordăchioaie, eu. . . şi aşa, încet, încet, lumea a început să revină în teatru. Oricum, televiziunea nu mai oferea nici un fel de emisiuni distractive în cele două ore de

program zilnic, tineretul nu avea unde să se distreze într-un oraş ca Piteşti, legătura cu lumea era deteriorată de lipsa de informaţie şi singurele plăceri erau cele de a merge la un spectacol la care costul biletului era accesibil.

Colaborarea mea cu Mitică Lupu a fost ca o iubire cu năbădăi. . . ascendentă, constantă şi apoi descendentă. . . cu furtuni, cu fulgere şi trăznete. . . Eu cred că Mitică este un om obişnuit, cu bune şi cu rele ca tot românul giurgiuvean! Este deştept, dar numai când îi convine. . . este generos, dar numai pentru el. . . este deschis oricărei discuţii şi oricărei acţiuni, dar numai în împlinirea dorinţelor lui. Mitică este un om uşor de influenţat; în funcţie de împrejurări, este panicos, greu de convins pentru acţiuni de anvergură; mi se pare că a devenit suficient şi nu ştiu cum poate să iasă din această suficienţă. Sigur că situaţia lui de familist îi pune alte condiţii în care propria soţie are nişte condiţii de pus în relaţia lui cu interpreţii şi sigur că mai presus de orice este familia.

Atunci când are un cântec bun, gândul lui cel mai puternic este că nu trebuie irosit în afara familiei. Nici succesul şi nici banii. Aşa ceva poate fi gândit, dar nu este bine! Meseria este meserie, iar famila este familie. Sunt convins că el poate să scrie diferenţiat pentru tot felul de temperamente şi caractere, a şi dovedit acest lucru. Nu înţeleg însă de ce trebuie ca toate cântecele pe care le compune să i le cânte nevasta?! Şi totuşi, a existat un cântec

pe care Ileana Şipoteanu (care i-a devenit soţie, mult mai târziu) nu a vrut să i-l cânte. Mitică mi l-a cântat şi mie într-o seară. M-a oprit după spectacol, la Piteşti şi acolo, pe scena teatrului, acompaniindu-se la chitară, mi-a cântat „Hai, vino iar, în gara noastră mică!". Cântecul nu a produs nici o impresie asupra mea şi am refuzat să-l cânt. Mi s-a părut demodat, provincial şi în nici un caz un cântec de repertoriu. Mitică a fost foarte dezamăgit de părerea mea, dar am hotărât să-l înregistrăm şi să lăsăm publicul să-i hotărască soarta.

A fost un mare succes. Nu înţeleg nici acum succesul enorm al acestui cântec, dar am încercat să mi-l explic. A fost lansat într-un moment când oamenii aveau nevoie de cântece sensibile, simple, subiecte rupte din viaţa lor. . . Nimeni nu s-a gândit că multe ore din viaţa multor oameni se petrec prin gări. Radio-ul difuza foarte multă muzică românească.

Textul este o „poezie de Ilie", plin de pleonasme, neîndemânatic şi copilăros, pe care nu merită să dai nici un ban, dar care a făcut foarte mulţi bani. . . Am avut succes cu cântecul pentru că l-am trecut prin sufletul meu, cuvintele lui simple le-am rostit direct şi firesc, povestea era firească, capul de refren surprinzător, iar eu am cântat cu patimă şi acest fapt a surprins plăcut la rândul lui. Când l-am înregistrat nu mi-am dat seama că trebuie să am o anumită

stare, dar l-am cântat atât de convingător, încât a reuşit să fie cel mai mare şlagăr al meu. Se potriveşte textul cu muzica de parcă au fost făcute amândouă deodată.

Florin Pretorian - autorul textului - fusese ceferist şi ajunsese actor la teatrul din Piteşti, era prieten cu Mitică şi probabil îl chinuiseră mult aşteptările de prin gări şi simţise nevoia să se destăinuie. Înainte de acest cântec, avusesem două şlagăre cu texte substanţial poetice semnate de Mala Bărbulescu - „Vreau să alerg după nori" şi „Nu ştiu cine eşti" - şi totuşi cel mai mare succes l-a făcut cântecul pe care a refuzat să-l cânte Ileana Şipoteanu.

Dacă am deţine reţeta succesului, am cânta numai acele cântece ce ajung şlagăre în câteve zile, dar, din păcate, nimeni nu ştie această reţetă miraculoasă!

După Mamaia 1983, am aşteptat să se petreacă ceva important în cariera mea muzicală, dar nu s-a prea întâmplat ceea ce credeam eu că se va întâmpla. Eram în continuare angajat şi încercam să-mi găsesc locul meu în ierarhia cântăreţilor de la noi din ţară, ierarhie pe care încă nu ştiam cine o face cu adevărat. Începusem să fiu difuzat pe postul de Radio, pe programul trei, programul pentru tineret. Tineretul nu avea acces pe postul naţional aşa, direct, fără a-şi face un stagiu pe programul trei. . .

Se făcea o selecţie riguroasă a difuzărilor, existau diferite nivele de cenzură, nişte cenzori care îşi notau

consideraţiile, observaţiile şi recomandările lor pe fişele de CARDEX RADIO. Fiecare melodie primeşte la intrarea în fonotecă o asemenea fişă de identitate. Pe această fişă, cenzura trecea tot: felul cântecului, programul în care trebuia difuzat, programele în care nu trebuia difuzat, orele de difuzare, valoarea cântecului din toate punctele de vedere, calificative pentru compoziţie, text, orchestraţie, interpretare, înregistrare, deci se judeca produsul finit.

La Radio, atunci când am debutat eu, atmosfera era extraordinară. M-am dus prima oară la doamna Anemarie Kron - redactor la secţia repertoriu şi interpreţi - cu un buchet mare de flori. Eram emoţionat, de ce să nu recunosc? Era o mare victorie ca produsul artistic al muncii tale să-l oferi publicului prin intermediul Radio-ului şi, te rog să mă crezi că era o adevărată luptă, ca şi acum, de altfel...

Pe programul principal al postului naţional de radio am ajuns destul de greu, iar în ziua în care eram anunţat că voi debuta pe acest program de Radio, în emisiunea „De toate pentru toţi", cu un cântec al lui Viorel Gavrilă, intitulat „Spune-mi, draga mea!", cântec căruia îi făcusem şi versurile, nu m-au difuzat! Nu-ţi mai spun cum am stat toată emisiunea cu sufletul la gură... Eram la mare, pe plajă şi luasem cu mine un radio cu tranzistori rusesc „Selena" să mă aud... şi să mă audă şi toţi cei care mă cunoşteau... acolo... la mare! Dar am aşteptat degeaba! Că am fost dezamăgit

poţi să mă înţelegi, dar încearcă să te pui în pielea părinţilor mei care şi-au închipuit că toată alergătura asta a mea, toată nebunia asta de a fi printre cei care cântă, printre cei care se ocupă de muzică, nu-şi au rostul!

M-au transmis mai departe pe programul 3, tot mai des şi mai des, am înregistrat câteva cântece ritmate, aşa cum voia onor conducerea Radio-ului... cântece de Dan Ştefănică, Dan Dimitriu şi Dumitru Lupu... mă difuzau la orele de dans, mai spre seară, dar mă difuzau... Era greu de ajuns să fii difuzat pe programul 1 la ore de vârf, iar să ai recital era şi mai anevoios. Cu timpul însă s-au întâmplat toate acestea şi încet, încet, am ajuns printre cântăreţii cei mai difuzaţi.

Să nu crezi cumva că difuzarea mi-a adus bani mai mulţi decât câştigam în turneele mele! Nu! Dimpotrivă, mi-a adus mai multe necazuri! În momentul în care am început să am succes, am înţeles că am din ce în ce mai puţini prieteni şi din ce în ce mai mulţi duşmani! Nu mi s-a părut normal nici atunci şi nici acum nu mi se pare normal să poţi duşmăni pe cineva pentru faptul că are succes în meseria lui. Am simţit pe propria-mi piele că răutatea omenească există, dar mi-am dat seama şi de acţiunea distructivă pe care o are asupra persoanei care o posedă.

Pentru a face bine orice meserie şi mai ales meseria de artist, trebuie să fii generos, iar pentru a fi generos trebuie să te fi născut om bun. Am observat de-a lungul

anilor că acei cântăreţi care au crezut că succesul se obţine oricum şi prin orice mijloace au dispărut odată cu vremea ce-a trecut fără putinţă de întoarcere.

Succesul nu este un contract cu Diavolul, căruia să îi dai sufletul după moarte în schimbul succesului imediat, ci un contract cu tine însuţi de a te dărui în fiece clipă, în fiece cântec, total şi fără dorinţă de răsplată. Dacă o meriţi, răsplata vine prin faptul că aplauzele publicului te aduc mereu în memoria oamenilor fără să ţină cont de trecerea timpului.

Eu, când sunt în faţa publicului, nu mă gândesc decât cum să mă dăruiesc lui, uit de gajul impresarului, uit de condiţiile de spectacol, uit chiar de mine şi încerc, pe cât mă ţin puterile, să cobor cu sufletul acolo, în sală, printre cei care mi-au dat înainte de toate o parte din vremea vieţii lor. Artistul are nevoie de admiratori, iar eu nu fac excepţie. Am avut nevoie ca de aer de scrisori ca aceasta: *„Nu pleca! Alungă departe, cât poţi de departe, gândul acesta! Te distrugi, te pierzi dacă pleci. Nu pleca! Nu le face jocul! Nu le da satisfacţie! Tu nu vezi că vor să te îndepărteze pentru că le e teamă? Fă-i să cadă în propria capcană - RÂMÂI ŞI FII ACELAŞI! Sfidează-i zâmbind. Crezi în ceea ce cânţi, Voievod al Merilor? Trebuie să crezi, trebuie să reuşeşti! Totul e în mâinile tale, nu-ţi dai seama? Chiar nu-ţi dai seama?!*

Numai eu sunt vinovată! Vezi scrisorile astea? Mi-am îndeplinit promisiunea pe care ţi-am dat-o, indirect, într-o seară când inima ta era mai întunecată ca noaptea de afară, dar se pare că într-adevăr cineva nu are altceva mai bun de făcut decât să-ţi pună ţie beţe în roate, iar mie să-mi distrugă toate punţile spre adevărul unui vis alb. Am vrut să te duc înapoi, dar te-am îndepărtat mai mult. Într-o zi le va părea rău tuturor! Fii tare! Rezistă! Nu e departe ziua adevărului! Între tine şi ei mă aflu EU - nu-ţi pot întrerupe drumul! Îţi vor compune alţii, există mereu un alt început. Vei reuşi, Gabriel! Trebuie să reuşeşti, trebuie să crezi în tine, eşti obligat s-o faci, altfel cazi! Vom reuşi împreună şi-n ziua victoriei eu îi voi dărui Voievodului meu cele mai frumoase garoafe albe din lume. Între tine şi ei sunt eu, să nu uiţi niciodată!

Singurul drum spre Tg. Mureş trece prin Braşov. „În gara noastră mică" te aşteaptă 33 de garoafe. Te vor aştepta oricât, chiar dacă, între timp, pe nesimţite, vei strecura în buchet şi a 34-a garoafă, uitând să mă anunţi.

De-aş putea supune timpul, ţi l-aş aduce înlănţuit, ca pe un hoţ şi ţi l-aş dărui, să fie sclavul surâsului tău. De ţi-aş putea supune gândurile, le-aş îngenunchia şi le-aş dărui lumina pe care o poartă gândurile mele plecate în întâmpinarea ta.

De-aş putea, aş îngenunchia în faţa ta pe un covor de garoafe albe şi te-aş ruga o primăvară întreagă să rămâi mereu acolo unde eşti acum, chiar dacă uneori surâsul tău se va pierde în labirintul pe care trebuie să-l străbaţi pentru a ajunge la VICTORIE, chiar dacă lumina gândurilor tale va fi uneori răpită de cine ştie ce negură ivită de undeva, de sus, chiar dacă ţi-e greu, ţi-e foarte greu să suporţi în memoria oamenilor fără să ţină cont de trecerea timpului.

Nu-i părăsi niciodată pe cei cu care ţi-ai împărţit până acum succesul şi decepţiile, pentru fala „centrului"! Nu vei reuşi decât să calci pe urmele unui Daminescu sau ale altuia ca el, deveniţi deja agasanţi şi COMUNI!

Rămâi acolo unde eşti acum, departe de ei, pentru a putea ocoli obişnuitul, monotonia! Tu trebuie să fii altfel, să fii deasupra tuturor! Ei trebuie să-ţi solicite prezenţa într-un spectacol, nu să fie obligaţi să te includă în el doar pentru că eşti bucureştean.

Nu ştiu de unde mi-a venit ideea că te-ai putea transfera la Bucureşti, însă gândul acesta mi-a declanşat semnalul de alarmă. Uneori spectatorul ştie multe. Şi eu ştiu că, dacă ai pleca de la Piteşti, tot ce-ai realizat până acum s-ar prăbuşi. Azi, prezenţa ta într-un mare spectacol, într-o emisiune muzicală, este aşteptată cu emoţie şi nerăbdare, pe când ceilalţi trec prin faţa noastră simplu, ca şi cum ai spune „bună dimineaţa", pentru că de când ai învăţat primele

cuvinte ştii că atunci când te trezeşti trebuie să spui „bună dimineaţa". Şi noi ştim că la orice spectacol trebuie să fie prezent cutare sau cutare solist. Tu eşti surpriza şi surprizele sunt întotdeauna plăcute. Îmi promiţi? Îmi promiţi că rugămintea mea nu e zadarnică? Îmi promiţi sau va trebui să rămân în genunchi toată primăvara?

P. S. Cine ţi-a compus „Te-aş iubi viaţa toată"? E fantastică! Îmi place enorm cum termini al patrulea vers de la refren! (nu e un compliment)"

Nu ştiu cum şi nu ştiu când voi putea mulţumi celor care mi-au dat energia gândurilor lor tinere şi puternice în atâtea mii de scrisori în care au fost alături de mine şi de ceea ce reprezentam eu în viaţa lor.

*

- Înregistrările? Înregistrările nu se plăteau. Nici compozitorii! Nici textierii! Aşa am ajuns să cânt în bar... Nu, nu din cauza compozitorilor sau a textierilor, ci din cauza lecţiilor de canto! Eu cred că a fost o întâmplare fericită să ajung să cânt într-un bar de noapte. Fericită întâmplare, pentru că am întâlnit o lume specială pe care nu o cunoşteam, pentru că deschideam diverse uşi închise pentru mine până atunci, pentru că descopeream diferiţi oameni care nu erau aşa cum mi-i închipuisem eu!

Descopeream, de fapt, lumea! Nu ştiu dacă asta era lumea care trebuia descoperită, dar începuturile mele la bar au fost pline de învăţăminte, chiar dacă au fost şi şocante. Şocant era tot ce se întâmpla cu mine. Trebuia să merg noaptea prin tot Bucureştiul până la bar şi apoi, după program, să ajung acasă cum puteam, mult după ora două noaptea! Maşină personală nu aveam, bani pe taxi nu-mi permiteam să dau, aşa că aşteptam şi mă urcam în maşinile de noapte care mergeau în două schimburi; spun maşini de noapte, pentru că până acasă ajungeam schimbând două maşini. Una până la Piaţa Unirii şi a doua până acasă.

La bar eram plătit de două ori mai mult ca la serviciul meu. Aşa că, din cele trei salarii ale mele, acopeream orele de canto, puteam să trăiesc şi mai puneam ceva şi deoparte.

Programul de muncă era însă bestial! De la bar la serviciu, de la serviciu la şcoală, de la şcoală la orele particulare şi apoi iar la bar! Când eşti tânăr şi mai ales când îţi place ceea ce faci, poţi să fii fericit şi cu un asemenea program.

La bar nu pot spune că mi-a plăcut prea mult! În primul rând nu înţelegeam de ce trebuie să fie tot timpul întuneric?! Iar lumină. . . numai lumină de cuarţ, de mă dureau ochii după primele cinci minute. Mi-am dat sema, în cele din urmă, că aşa înţeleg cei care construiesc asemenea

incinte să facă aşa-zisa „atmosferă intimă"! Dar, una peste alta, la bar era o viaţă foarte interesantă.

Am descifrat relaţiile dintre client şi ospătar, dintre artist şi client, dintre artist şi ospătar. Acolo veneau oameni care îşi permiteau să arunce cu bani şi la propriu şi la figurat. Erau arabi, greci şi turci, în marea lor majoritate studenţi care veneau după cursuri să se distreze. La vremea aceea, studenţii străini aveau bani foarte mulţi, iar barul era singurul loc de distracţie.

Trebuia să cântăm foarte mult în limba arabă şi în greceşte, bineînţeles după ce se cânta un program mai elevat - nu neapărat în limba română. Se păstra ideea că dacă nu cânţi tot ceea ce este nou şi în limba engleză nu cunoşti muzică şi te situezi în afara sferei de interes comercial a localurilor de gen. Mi se cerea să cânt multe cântece din repertoriul formaţiei „Cool in the gang".

Am învăţat cu destulă greutate, dar ce puteam să fac?! Mi-a ieşit foarte bine. . . Am reuşit să-l imit pe solistul trupei - un imitator prost - dar imitaţia mea dădea satisfacţie celor din bar care alcătuiau o lume desosebit de pestriţă, care se credea şi importantă.

După acest program, începeau dedicaţiile muzicale care se făceau la comanda clientului. Fiecare dintre cei veniţi cu partenera voia să arate cât este el de cunoscut în lumea aceea din bar şi cum poate el să aibă, un moment,

toată lumea la picioare. Comenzile erau pestriţe. În general trebuia să cântăm în arabă, în greacă şi în ţigăneşte.

Veneau ţigani de mătase, regine ale florăreselor şi mari afacerişti din lumea interlopă a Bucureştiului şi nu numai. Nu ştiu fiecare ce afacere învârtea, dar pentru noi era bine. Plecam în fiecare seară cu cel puţin 100 de lei „ciubuc". Banii se adunau la orchestră, după care se împărţeau. Pentru mine, atunci, 100 de lei pe seară erau bani buni.

Acolo am cunoscut „păsările de noapte". Acolo am înţeles că lumea nu se culcă aşa cum mă culc eu în fiecare seară, ci există oameni care fac din noapte zi.

Nu am mers la bar niciodată ca simplu consumator. Nici măcar atunci când cântam la bar, vara, la mare. Niciodată nu am rămas după program, nici măcar atunci când am fost invitat de cei cărora le plăcea cum cânt. Nu înţelegeam (şi nici azi nu înţeleg) de ce mi se părea ceva ireal, de ce parcă trăiam într-o altă lume. Simţeam că eu nu fac parte din lumea aceea! Îmi plăcea să merg s-o văd, dar s-o părăsesc repede, fiindcă nu puteam să mă integrez ei, de altfel lucru benefic pentru mine, fiindcă am putut să mă desprind atunci când am înţeles care este drumul meu adevărat.

Am simţit într-o zi că nu e bine să rămân să cânt în bar, ci că trebuie să lupt pentru a ajunge să cânt pe scenă. Nu-mi plăcea postura în care oamenii mă ascultau în timp ce îşi consumau friptura sau între două pahare cu şpriţ!

Vivi m-a ajutat cel mai mult. Ea a fost instrumentistă-basistă în prima formaţie de fete de la noi; a cântat singură, în duet, în trio, a condus atât o formaţie vocal-instrumentală de fete, cât şi un trio feminin, era absolventă de Conservator, a fost şi regizor muzical la TVR, un om bun şi talentat.

Nu îmi amintesc exact cum ne-am cunoscut. . . Era prietenă cu un saxofonist, Cristi Teodorescu. Ei m-au ajutat să intru să cânt în bar şi să-mi iau şi atestat de cântăreţ, atestat fără de care nu puteai să profesezi această meserie. Nu oricine avea voie să cânte, ci trebuia să ai o autorizaţie. Se aduna o comisie formată de obicei din compozitori şi funcţionari de la Ministerul Culturii care te ascultau şi te catalogau cu un calificativ, după valoarea căruia erai plătit la toate colaborările.

Vivi mi-a devenit foarte bună prietenă. A fost şi este o prietenie folositoare, o prietenie de care ar avea nevoie oricine pe lumea asta. Ea cunoştea mai bine ca mine lumea muzicală, avea mai multe cunoştinţe decât mine. Am făcut la un moment dat şi un duet, pentru că dorind să cânt la bar, directorul de atunci de la Athenée Palace voia un duet. Aşa visa el, un duet, băiat şi fată, îmbăcaţi în alb, să cânte muzica aceea tânără, muzică ce pătrundea mai greu în bar la orele nopţii. L-am făcut. Nu prea înţelegeam noi ce dorea el, dar

mai târziu ne-am dat seama că a avut dreptate. Duetul s-a bucurat de succes şi dădea bine pe scena barului.

Acum nu ne mai putem îmbrăca în alb. TVR ne-a interzis îmbrăcatul în alb, pentru că arde imaginea din televizor. Am acceptat şi situaţia asta, dar eu tot m-aş îmbrăca în alb, pentru că albul întinereşte.

*

- Priveşte fotografiile!

După o zi şi o noapte de chef, prilejuit de aniversarea zilei de naştere a mamei, aşa arătau cei mai serioşi şi mai. . . solizi admiratori ai tăi „din ţară şi de peste hotare". Eu şi unchiul meu eram de serviciu la bucătărie şi nu apucaserăm încă să ne schimbăm, încercând să ajungem la un armistiţiu privind spălatul vaselor. Mama (în stânga mea) şi mătuşa mea (în dreapta) se pregăteau de culcare când a sosit fotograful, reuşind astfel să-şi imortalizeze color frumoasele halate de casă. Acestea fiind lămuririle „de primă necesitate", te las să-ţi imaginezi singur restul.

Seara, Dunărea devenea liniştită şi caldă. În stânga, soarele apunea, înroşind orizontul şi apa fluviului care curgea lin spre mare, ducând cu el necazurile şi bucuriile oamenilor ce-i privesc trecerea. În seara aceea, închizându-şi pleoapa, soarele strângea în lumina ultimei raze un gând.

Şi-am râs! Am râs în hohote! Iar când ploaia mi s-a rostogolit pe obraji, pe buze, pe palmele împreunate sub bărbie, mi-am spus că e bucurie. Pe cerul întunecat nu mai puteau alerga rădvane trase de cai azurii. Ploaia era bucurie? Exista! În palmele mele deschise nu cădea roua. Am văzut un măr înflorit şi în urma mea ploaia se oprise. Am văzut un măr înflorit la sfârşitul verii şi-am încremenit privindu-l cu ochii larg deschişi, vrând să păstrez parcă pentru totdeauna în ei acea minune a naturii. Stătea, mic, la marginea trotuarului în faţa unei ferestre, doar cu câteva ramuri subţiri şi trecătorii încetineau pasul pentru a-l putea privi o clipă. Am vrut să-i mângâi ramurile, dar m-am temut că mâna mea întinsă va întâlni iluzia. Am plecat fără să mai întorc capul şi n-am mai trecut pe străduţa aceea. Şi totuşi există! De ce a înflorit acum, la sfârşit?

Uneori îmi vine să deschid geamul şi să strig aşa, să audă toată lumea, cel mai mare adevăr din viaţa mea! De ce a înflorit pomişorul acela acum, în vremea culesului? Când florile se vor scutura. . . Petalele alb-rozalii vor cădea pe asfalt, lipindu-se grăbite de tălpile trecătorilor şi fiecare trecător va lua cu el visul unui ram. Apoi va începe să plouă, va ploua cu stropi mari şi reci, ca în noaptea asta, noapte de sfârşit de august cu o ploaie nesfârşită şi tulbure ca undele Dunării în răsărit. În zori, fluviul îşi zbuciumă apele izbindu-le de ţărmuri, ca o chemare mută către lumină. . .

Curios, nu de mult, cineva îmi spunea că soarta mea este să-mi povestesc viaţa celor din jur. Curios, dar uneori şi eu am fost tentată să cred asta, numai că povestind, povestind mereu, uiţi să-ţi trăieşti clipa. Voiam ca în seara asta să ne amintim cum apune soarele pe Dunăre. Împreună. Voiam să simţim câtă linişte e acolo unde nu este capătul pământului stăpânit de ţânţari, aşa cum îţi imaginezi tu, ci tărâmul unei lumi unde liniştea este alungată doar de fâlfâitul alb al aripilor şi de ţipătul păsărilor călătoare, tărâmul nuferilor şi al soarelui. Voiam ca în seara asta să-ţi povestesc, să te fac să înţelegi de ce mă întorc în fiecare an acolo, pe malul „fluviului fericirii mele albastre", aşa cum îmi plăcea odată să-l numesc, fluviul pe malul căruia am deschis pentru prima oară filele cărţii despre primăveri şi garoafe albe. Voiam să-ţi povestesc despre drumul cu vaporul, despre nuferi, despre grădina de pepeni şi imensa vie a gazdei noastre, despre inegalabilul borş de peşte şi friptura de raţă sălbatică, chiar şi despre ţânţari, despre tot ceea ce fac eu în cele câteva zile de evadare dintr-un oraş agitat şi din mijlocul unor oameni a căror prietenie n-o simt şi n-o doresc. Ştiu că scriindu-ţi mă înţelegi mai uşor decât atunci când îţi vorbesc. De fapt când am avut noi timp să vorbim?

Doar că eu nu-ţi voi scrie nimic din toate acestea, pentru că azi e prima zi a concursului de la Mamaia, pentru

că te-am regăsit pe tine cel de altădată şi pentru că vreau ca în seara asta să-ţi scriu tăcând.

Anul trecut, pe 30 august, colindam Mamaia pe o ploaie torenţială în căutarea faimosului hotel „Aurora", ce caza participanţii la concurs. Şi ploua! O ploaie tocmai bună pentru buchetul meu de garoafe albe. Nu sunt obişnuită să plec singură în locuri necunoscute, iar în Mamaia nu mai fusesem. În plus, simţul orientării e unul dintre „bunurile" pe care mama a uitat să mi le transmită prin naştere. Norocul a fost că sunt o fire veselă, iar asemenea încurcături, în loc să mă scoată din sărite, mă distrează grozav, astfel că după trei ore de „duş" în care îmi repetam neîncetat că ploaia face tenul frumos, am avut chef şi de dans. Totuşi, atunci mi-am promis să nu mai calc prin Mamaia, iar azi. . . aş vrea să fiu acolo. Îţi doresc să nu primeşti nici o garoafă albă!

De la un timp, toate melodiile tale seamănă între ele, au ceva comun, oricine le-ar fi compozitorul. Nu-mi pot explica de ce, însă de câte ori ascult melodiile tale mai recente, de la „Tu eşti raza mea de soare" încoace, am impresia asta. La fel s-a întâmplat şi cu „Iubire nesfârşită". Poate îmi vei explica tu într-o zi care este cauza.

Ţi-ai schimbat mult stilul de interpretare. Mi-ar plăcea să ascult melodiile tale de anul trecut. Poate voi avea noroc să le înregistrezi pe disc. Îmi plăcea atât de mult „Trec

vânturile serii"! Şi „Te-aştept ca pe-o iubire". Probabil că discul se va numi „Hai, vino iar, în gara noastră mică!" - e cel mai popular şlagăr al tău, dar vei înregistra şi „Nu ştiu cine eşti"? Nu vei avea niciodată o melodie mai reuşită decât asta. Melodia mea dragă! De-ai şti cum iubesc eu melodia aceea în felul în care o cânţi, m-ai crede, cu siguranţă, lipsită puţin de simţul realităţii. Îţi dau voie să crezi orice, dar înregistreaz-o, te rog! Nu te pot separa de „Nu ştiu cine eşti"! Pentru tine ea reprezintă poarta deschisă spre maturitatea artistică, iar pentru mine ceva aproape sfânt, iar pentru amintirea ei mă voi lupta cu oricine. Tu nu poţi exista fără puţin sentimentalism, nici de-ai fi cel mai nepăsător om din lume, pentru că tu exişti ca să cânţi dragostea, s-o laşi în urma ta. . .

CAPITOLUL V

... despre sărăcia din ţară şi despre bogăţia din oameni...

– Se spune că noi avem o ţară bogată! Nu putem avea o ţară bogată cu atât de mulţi oameni săraci! Şi nici cu un asemenea nivel de trai! I-am văzut cu ochii mei! Am ajuns prin toate coclaurile rămase mult în urma oricărei urme de civilizaţie! Avem regiuni întregi fără electricitate, multe zone fără radio, radioficare, televiziune şi, în primul rând, fără contactul cu activitatea zilnică a ceea ce numim artă. Fie ea şi artă minoră, ca muzica uşoară.

Cunosc comune unde se foloseşte încă radio-ul cu galenă sau unde un dispecer de cămin cultural retransmite postul naţional de radio prin radioficarea locală şi unde principala emisune a zilei este „Viaţa satului". Vrem, nu vrem, aşa stau lucrurile! Mi-e greu să recunosc, dar oamenii sunt la fel, de oriunde ar fi ei.

Închipuiţi-vă o fată, undeva într-un cătun de munte, ascultând melodia preferată, melodie în care textul îi vorbeşte despre lucruri şi întâmplări pe care ea nu le poate vizualiza, deocamdată! Dar în imaginaţia ei totul se

transformă. Fiindcă nu poate să se deplaseze ea în lumea noastră - lumea minimei civilizaţii - ne deplasează pe noi, cei care facem legătura între lumea noastră şi lumea ei. Lumea ei pare un produs nedistilat al propriei imaginaţii, dar e chiar lumea ei reală. . . Dacă ar descrie, simplu şi brutal, viaţa ei. . . s-ar naşte imagini demne de invidiat, imagini irepetabile şi incomparabile. . .

Zonele nepoluate au oameni nepoluaţi, oameni curaţi, cu gândurile de o sinceritate dezarmantă, mereu dornici de a se destăinui, considerând că darul gândirii, dat de Dumnezeu, trebuie folosit pentru a-ţi cunoaşte semenii.

- Fiecare melodie de muzică uşoară are destinul ei. De foarte multe ori, destinul melodiei îl imprimă textul şi mai ales acea primă frază din refren ce se repetă de atâtea ori, până când se memorează şi creează un impact mai mare sau mai mic asupra auditoriului.

- Ai dreptate! De multe ori am simţit cântând melodia intitulată „Nu ştiu cine eşti" că se creează un fluid între mine şi cei care mă ascultă.

Am încercat să pătrund cu imaginaţia în gândurile unei tinere fete care venea seară de seară la spectacolele turneului făcut undeva în Banat, turneu în care am cântat „Nu ştiu cine eşti" şi „Toate florile din lume", două melodii semnate Dumitru Lupu, dar n-am reuşit. . .

- De-ai fi putut citi gândurile fetei, ai fi rămas în admiraţia ei... şi ţi-ai fi dat seama că textul tău de dragoste, textul unei melodii de succes din repertoriul tău, textul acesta scris de un bun textier, păleşte în faţa poeziei din gândurile fetei.

Încerc să-mi imaginez ce ar putea spune cu gândul ei...

... „dimineaţa se plimba prin livadă, mângâia fiecare creangă înflorită, apoi, târziu, se aşeza pe iarba crudă, privindu-şi zâmbind supuşii. Atunci toţi ştiau că el, Voievodul Merilor, e fericit. . . Primăvara îi aşternea la picioare flori alb-rozalii şi-i alinta zâmbetul cu adieri de vânt.

Când îşi plimba degetele prin covorul de petale, degetele îi deveneau, pentru o clipă, fluide - Roua, Domniţa Florilor, îi ura „bună dimineaţa". Ar fi dorit să poată păstra clipa aceea o veşnicie, să se înalţe la cer odată cu ea şi de acolo să-i aducă Domniţei o lacrimă albastră şi limpede ca şi cerul senin. Era singurul lui vis...

De multe ori mi s-a întâmplat să mă surprind înţelegând dintr-o privire gânduri ce mi se adresează direct... Cunoşti sentimentele fluide? Ai simţit vreodată că pământul se învârte în sens invers? Ştii ce face Voievodul Merilor atunci când ninge? Cântă. . . păcat că tu, cel adevărat, nu poţi fi Voievodul Merilor! Oare de ce se învechesc melodiile? Din cauza muzicii sau din cauza

textului? Ţi-aş dărui o garoafă albă dacă aş şti că primeşti într-adevăr gândul meu! N-aş vrea însă să îngenuncheze timpul, crezând în jurămintele noastre.

Fericirea are culoarea albastră, iar umbrele ei sunt visele după care alergăm mereu, ca şi norii transformaţi într-o caleaşcă trasă de cai azurii care aleargă după ploaie sperând să o întâlnească!

Eu cânt, dar gândurile mele se intersectează cu gândurile asistenţei... Dar peste toate, mai puternice şi mai clare sunt gândurile acestei fete... *„Spune-mi, Voievod al Merilor, ştiai că poate exista şi o astfel de comunicare? Ştiai că poţi fi ascultat fără ca tu să rosteşti cuvinte? Ce culoare au visele tale? Visul meu are întotdeauna culoarea albă. El rămâne acasă, în fereastra cu garoafe albe, neputincios şi murind încet ca orice garoafă nedăruită. Să nu mai cânţi niciodată melodia „Toate florile din lume"! E atât de departe de tine... e falsă din toate punctele de vedere, iar tu trădezi melancolia pe care vocea ta a dăruit-o publicului odată cu „Nu ştiu cine eşti". Iar tu nu ai acest drept! Să-i mulţumeşti bunului Dumnezeu, în fiecare zi de trei ori, pentru că are grijă de harul lui Dumitru Lupu!*

- De ce oare mi se pare că are dreptate?! Am avut şi eu deseori impresia că întâlnirea dintre mine şi Mitică Lupu a fost benefică pentru ambele părţi. El a aşteptat o apariţie

ca a mea, iar eu am aşteptat un compozitor ca el. Mitică Lupu compune melodii de dragoste pentru care textele se scriu singure. . . El este un veşnic îndrăgostit, care plăteşte tribut sentimentelor sale, făcându-şi muză din fiecare nevastă, iar când nevasta nu-i mai e muză, divorţează şi îşi face muză din viitoarea nevastă. Aşa se explică faptul că toate nevestele lui de până acum sunt şi cântăreţe!

Grea viaţă pentru un compozitor să-i scrie numai soţiei sale! Fericirea lui Mitică Lupu este faptul că nu este el singurul compozitor român care comite această greşeală. . . capitală! Poate va fi odată şi un compozitor care să reziste acestui fenomen, dar, din păcate, poveştile nu încep cu „va fi odată". . . şi prea multă condescendenţă strică în această meserie. Eu îi sunt recunoscător lui Mitică, tot atât cât îmi este şi el mie!

De-ar fi o certitudine, emoţia s-ar transforma în teamă şi mi-ar fi îngrozitor de greu. . . Privesc mereu spre sală în dreapta scenei. . . Acolo, sala îmi este mai aproape. Cred că cei din stânga sălii mă ştiu numai din profil. Repertoriul pentru un spectacol mi-l aleg după mai multe criterii. Un parametru important este acela al ultimului spectacol şi al succesului ultimului repertoriu. Odată fixat repertoriul, îmi aranjez negativele (înregistrarea acompaniamentului orchestral) în ordinea melodiilor şi aştept să văd dacă am avut dreptate sau nu. Am gândit şi eu

texte, dar i-am lăsat pe cei sortiţi să le facă. Am primit fel de fel de idei de texte, unele chiar poetice. . .

- Ştiu că ţi-a fost greu!

- Mi-a fost greu să ajung, dar mi-a fost mai greu să renunţ. Atunci când mi-aş fi dat viaţa pentru a nu mai continua calvarul unei clipe sau al unei perioade grele, gândurile mele îngenunchiau în faţa dorinţei de moment şi o învingeau. Mi-a fost greu să renunţ la a fi în ton cu moda, dar am găsit drumul pentru a fi modern pentru toţi şi pentru totdeauna. Bine zice, cine zice că „mai binele e răul binelui"! Pentru ce trebuie eu să-mi părăsesc publicul care mă doreşte aşa cum mă cunoaşte?. . . El vrea să audă ceea ce îi cânt eu dintotdeauna, aşa cum îi cânt eu, aşa cum sunt eu; de aceea n-am încercat niciodată să joc un alt personaj. Sigur că am fost trist de nenumărate ori în viaţa mea. Sigur că au fost momente când nu m-a putut ajuta nimeni. Un artist se schimbă ca vremea într-un anotimp capricios. Când începe ploaia devin trist; cu toate că ploaia îmi place, rămân de partea cealaltă a ei. Celălălt „eu" îmi strigă: „Nu are rost!", dar eu nu îl iau în seamă întotdeauna. Simt de multe ori nevoia de a ieşi prin ploaie, de a mă lăsa cotropit de ea, de a o simţi şiroindu-mi prin păr, chiar dacă am lăsat prea departe copilăria. . . Simt nevoia să mă spele de toate dezamăgirile şi iluziile moarte, să-mi limpezească gândurile, să-mi readucă în nări parfumuri demult uitate, iar la

despărţire să-mi numere visele şi să-mi spună că nu sunt singur şi să mă ajute să-mi păstrez căldura şi melancolia din ochi şi din glas.

Sigur că am fost slab în multe momente ale meseriei mele. Am vrut să plec, să părăsesc această muncă pe care o consideram în acele momente stresantă, dar celălalt „eu" îmi spunea printre dinţi: „Alungă departe gândul acesta! Cât poţi de departe! Nu pleca! Te vei pierde! Nu le face jocul! Nu le da satisfacţie! Tu nu vezi că vor să te îndepărteze, fiindcă le este teamă de succesul tău?! Fă-i să cadă în propria lor capcană! Rămâi şi fii acelaşi! Sfidează-i zâmbind! Crezi în ceea ce cânţi? Dacă da, atunci cântă mai departe!"

Şi am cântat mai departe, împotriva tuturor şi, de multe ori, chiar împotriva propriei mele dorinţe, chiar atunci când mulţi au declarat că m-au scos din inimile lor şi m-au şters dintre cunoştinţele lor pentru totdeauna.

M-am întrebat de multe ori: „Oare ce le-am putut face acestor oameni? Cu ce l-am supărat atât de tare pe Dumitru Lupu, încât să uite că ne-am sprijinit unul pe celălalt, eu pentru a nu rămâne un cântăreţ necunoscut, iar el pentru a nu ajunge un biet compozitor de provincie, băgat în seamă atât cât se-ntinde clădirea teatrului?"

Mi-a fost teamă să plec de la Piteşti, pentru că îmi era frică să recunosc că ei pot reuşi şi fără mine şi îmi era teamă

de Capitală, de aerele vedetelor la modă, de fenomenul Daminescu. . . îmi era frică că nu voi avea puterea de a zâmbi şi de a trece zâmbind peste toate, cântând cu forţă şi amar, sfidând pânza de intrigi ţesută în jurul meu, cât şi invidiile din lumea artiştilor. Voiam să lupt, dar îmi era teamă că nu voi şti cum să lupt!

*

Am început turneele cu teatrul „Al. Davilla" din Piteşti. Era frumos. Descopeream frumuseţea oraşelor, farmecul specific al regiunilor, meandrele marilor văi ale ţării, Valea Oltului, Valea Jiului, Valea Prahovei o cunoşteam, fiindcă toţi ne înghesuim pe valea Prahovei. Descopeream Maramureşul, Ardealul unde am întâlnit un public plin de bun simţ şi respect, descopeream căldura publicului din Moldova şi îmi era greu să înţeleg că cineva se poate îndrăgosti de tine numai aşa, pentru că îi cânţi un cântec care îi place. . . Nici astăzi nu înţeleg acest fenomen! Nu pot să-mi explic cum oameni în toată firea pot uita de ei ascultând un interpret. Nu pot să explic, dar îmi place!

Multe dintre cântecele pe care le-am interpretat au intrat în casele oamenilor, în inimile lor şi mai ales în minţile lor. Mă mândresc cu faptul că „Santa Maria Maggiore",

cântecul lui Petre Teodorovici, pe versurile lui Eugen Rotaru, a ajuns un fel de imn al Basarabiei.

Îmi pun aceste întrebări despre fani şi idoli, pentru că eu nu am avut nici un idol. N-am vrut să imit pe nimeni şi nu am urmat destinul nimănui. Nu mi s-a părut necesar să mă apropii de un interpret anume sau de un gen de muzică anume. Sigur că m-am îndreptat către acea muzică pe care puteam să o cânt şi care corespundea structurii mele temperamentale, felului meu de a fi şi modului meu de a judeca.

Mă uitam cu mare plăcere la televizor când cântau Margareta Pâslaru şi Dan Spătaru. Erau mari vedete! Aveau trei, chiar patru emisiuni pe săptămână. Aşa se fac vedetele şi, mai ales, aşa se întreţine mitul lor. Publicul îi diviniza. Ei reprezentau un ideal de viaţă şi de muncă. Margareta era o interpretă extrem de muncitoare, iar Dan Spătaru, oricât de mare succes a avut, nu şi-a schimbat niciodată comportamentul bun şi modest. Ei erau răsfăţaţii tuturor şi şi-au purtat stelele norocoase ca nişte adevărate vedete. Foarte rar se întâlnesc asemenea exemple. Astăzi, noi trebuie să declarăm că suntem vedete, dar nu ştim şi nici nu putem să ne purtăm ca atare. N-avem condiţiile materiale necesare acestui statut. Trăim prea în văzul lumii şi nu se creează nici măcăr o clipă acel mister al idolilor! Despre Margareta Pâslaru se ştiau puţine lucruri şi acest

fapt a ţinut treaz interesul publicului de toate vârstele şi gradele sociale.

Astăzi, publicul găseşte scris tot despre toate, real sau mincinos. Interpreţii sunt dezbrăcaţi în faţa publicului, puşi la stâlpul infamiei şi arătăţi cu degetul! Eu nu sunt adeptul acestui fel de existenţă a interpretului de muzică uşoară. Dacă nu există niciodată nici un semn de întrebare lăsat fără răspuns şi dacă nimeni nu urmăreşte adevărata evoluţie artistică a unui interpret, calificându-i salturile către performanţă, atunci cele două tabere au de pierdut în egală măsură frumuseţea domeniului, rigoarea artistică şi mai ales virtuozitatea de care vor fi privaţi pentru totdeauna.

Vorbind de virtuozitate, îmi aduc aminte de Aura Urziceanu, una dintre cele mai mari vedete ale muzicii uşoare româneşti. Preţioasă, dar extrem de muzicală, cântând cu uşurinţă orice fel de muzică, în orice limbă, cu aceeaşi virtuozitate demnă de toată admiraţia.

Se cântau la vremea aceea melodii foarte grele, cu intervale dificile, melodii care solicitau o voce cu un ambitus extraordinar, care îţi impuneau multe calităţi speciale pentru această meserie şi multe ore de studiu.

Astăzi, la noi nu se mai pune preţ pe calităţi, disponibilităţi, pe cultură şi pe educaţie muzicală. E adevărat că democraţia dă libertatea de a cânta oricui, orice,

oricând, dar eu aş adăuga... libertate, libertate, dar pe banii cui? Cum e posibil să mai existe festivaluri judeţene pe banii Ministerului Culturii? Ruşinea nu are limite, nici nesimţirea, doar sacul cu banii contribuabililor are limite, iar când vom ajunge la fundul lui va fi deja prea târziu pentru multe talente ce nu au putut să răsară din cauza libertăţii... de birocraţie!

Refuz să cred că nu putem face pasul înainte, refuz să cred că nonvaloarea va stăpâni veşnic piaţa muzicală din România, refuz să cred că vor mai pleca artişti din România pentru că nu sunt înţeleşi în demersul lor artistic (vezi Aura Urziceanu).

Nimeni nu mai cântă astăzi cântece cum cânta Aura, nu pentru că sunt demodate, ci pentru că necesită o pregătire specială, de lungă durată şi un talent real. Cei care încearcă astăzi să ajungă cântăreţi cred că nu trebuie să te pregăteşti prea mult. Ei cred că este suficient să speculezi tot ceea ce înseamnă tehnică de studio şi tehnică de scenă.

În România s-a uitat demult cântatul „pe viu". Toate „fetiţele" şi toţi „cuceritorii" se strâmbă şi transpiră, încercând să deschidă gura ca peştele pe uscat! Cât despre stare, emoţie artistică, creaţie, interpretare, nici nu poate fi vorba!

Din cauza acestor fapte, publicul s-a îndepărtat de gen. Priveşte ca la o maimuţăreală, ca la ceva comic, iar

videoclipul a distrus cuvântul şi fenomenul în general. Şi aşa genul suferea prin faptul că, în multe cântece se înşiră cuvinte multe vorbind despre nimic; mai vine şi videoclipul, care face o acţiune paralelă, în care se diluează toată ideea principală a oricărui cântec.

Videoclipul nu poate ascunde, subţirimea consistenţei unui cântec, oricât de genială ar fi arta lui vizuală, dar poate diminua vizibilitatea arderii artistice a interpretului.

Dacă aş fi un fan de-ai mei, mi-aş promite să nu-mi mai scriu nici o scrisoare, pentru ca să-mi pot încălca promisiunea atunci când afară plouă şi e vreme numai bună pentru a scrie. M-aş îndemna singur să fug de tristeţe, m-aş învăţa să nu-mi fie teamă de ploi. Mi-aş propune să-mi dau singur ajutor, repetându-mi dictonul unei bune prietene: „Ce m-aş face fără mine?!"

- Când plouă. . .

- . . . ştiu. . . simţi dorinţa de a te purta pe străzi până te-ai contopi cu ploaia, simţi foamea de ceaţă pentru a te păzi de ochii celor care vor să te devoreze şi teama de întuneric care te ţine întotdeauna de cealaltă parte a ploii. Laşi ploaia să-ţi şiroiască prin păr, o laşi să-ţi înece dezamăgirile şi iluziile deşarte, o laşi să-ţi limpezească privirea şi gândurile, o laşi să-ţi aducă parfumul pământului în primăvără şi apoi fugi de ea să-ţi numeri, singur, visele.

- N-ar fi trebuit să spun niciodată că sunt singur, dar acesta este adevărul! Sunt singur şi trist. Sunt singur din cauza acestei meserii de cântăreţ care aici te aduce încet şi sigur şi sunt trist fiindcă bănuiesc că pierd ceea ce cred că mi se cuvine.

Oare ce înseamnă un lucru făcut ca pentru tine, lucru pe care îl primeşte altcineva, din greşeală, să zicem! Îţi vei răspunde ori că nu-ţi era hărăzit, ori că nu ţi se potrivea, ori că aşa trebuia să se întâmple şi atunci este inutil să-ţi mai pui întrebări!

Dar să revin la cazul meu. Ce înseamnă pentru mine o melodie pierdută? O melodie pe care eu aş fi putut s-o cânt foarte bine, dar o aud cântată mizerabil de exact cine nu trebuie!

- Ce poate să însemne? Poate totul. . . poate nimic!

- Faţă de întreaga mea carieră nu înseamnă nimic, dar faţă de moment poate să însemne totul. Ştiu că atâta timp cât voi reuşi să-mi păstrez felul meu de a cânta, melancolic, dar cald şi convingător, atâta timp cât nu voi apărea pe scenă numai în cămaşă şi cu mânecile suflecate, zguduind microfonul pentru a încerca să fiu cât mai original cu putinţă, publicul mă va iubi pentru ceea ce reprezint eu. . . acea muzică plăcută, poetică, muzică bună, pentru toate vârstele şi toate dorinţele. Cât de mult poate conta pierderea unei melodii pe lângă atâtea melodii frumoase

care au fost compuse special pentru mine, pentru a le interpreta eu? N-aş avea dreptul să fiu trist pentru nimic în lume şi totuşi. . .

- Dar n-ai pierdut nimic! Pur şi simplu nici tu nu poţi cânta, nici alt cântăreţ din lume nu poate cânta tot ceea ce se compune în vremea asta. Dorinţa ta poate fi într-adevăr uriaşă, dar practica este cu mult mai strâmtă decât imaginaţia noastră!

- Este foarte greu să îţi creezi personajul tău şi faptul că ajungi să te cunoască lumea după un cântec de succes, de exemplu aşa cum m-a recunoscut pe mine, fără să fi avut foarte multe filmări făcute de televiziune, asta înseamnă mare lucru!

- Nu înseamnă, de fapt, nimic! Aceasta este meseria ta, cu toate riscurile ei, dar şi cu toate frumuseţile ei. Un bun prieten al meu, un adevărat profesionist în teatru, muzică şi piaţă artistică (fiindcă îl cunoşti nu îi voi spune numele), mi-a explicat că evenimentul fericit în meseria ta este ca interpretul să întâlnească melodia de numele căreia să-şi lege numele lui! În acel moment, toate problemele de „show-bussines" sunt rezolvate.

Există marfa de vânzare, există interesul pentru ea, urmează exploatarea. Numele fiecărui mare cântăreţ din lume este legat de numele unei melodii. . . Spui „Mona Lisa" - spui Nat King Cole, spui „Over and over" - spui

Frank Sinatra, spui „La Boeme" - spui Aznavour, spui „Fotoliul din odaie" - spui Mirabela, „Un albastru infinit" - Angela Similea, „Dă, Doamne, cântec!" - Laura Stoica, „Ce va fi cu iubirea mea" - Loredana Groza, „Trecea fanfara militară" - Dan Spătaru şi, bineînţeles, la „Hai, vino iar în gara noastră mică!", spui imediat Gabriel Dorobanţu.

- Sunteţi legaţi pe vecie în Istoria (nescrisă încă) a muzicii uşoare. Cine a contribuit şi cu ce procent la succesul tău, asta este o cu totul altă problemă! Cât priveşte televiziunea, este interesant a discuta despre rolul ei în viaţa ta artistică.

- Cu toate că nu am fost răsfăţatul televiziunii, sunt convins că fiecare dintre puţinele mele apariţii pe post a contribuit la construirea imaginii mele în faţa publicului iubitor de muzică.

- Te consideri un artist telegenic?

- Da, cred că da, fiindcă am culori închise, prind foarte bine lumina, imaginea mea este foarte bine conturată şi se decupează din suportul decorului de televiziune. Cred că telegenia m-a ajutat în apariţiile mele pe postul de televiziune.

- Îţi place cum arăţi în imaginea de pe televizor? Îţi pun aceste întrebări, deoarece ştiu că mulţi dintre artişti nu-şi recunosc vocea în înregistrări şi nu-şi acceptă cu plăcere imaginea filmată!

- Mă plac, nu mă plac, asta este! Altul mama nu mai face, iar eu asta am de arătat! Am o înfăţişare normală, sunt un bărbat slab, dacă n-ar fi pielea, s-ar risipi oasele, am doar 64 de kg. , nu am o forţă fizică foarte bună, dar am încercat să o dezvolt. Mi-ar fi plăcut să am 1,87m şi muşchi de karatist sau să arăt ca Sylvester Stallone. . .

- Lumea spune că la ochi te asemeni foarte bine cu Sylvester Stallone . . .

- Am auzit şi eu această remarcă. Probabil că atunci când mă gândesc la diferenţa de câştig între mine şi Stallone capăt acea expresie tristă prezentă în ochii marelui actor american!

- Te-ai gândit vreodată să devii actor?

- Am mai auzit şi această întrebare. Am fost în turnee cu mari actori ai scenei româneşti; ei au descoperit că sunt o fire sociabilă, că sunt spontan, că am verb şi replică imediată şi m-au întrebat, de multe ori, de ce nu m-am dus la teatru. Răspunsul meu a fost sincer şi direct: cred că cel care îmbrăţişează meseria de actor trebuie să posede o voce impresionantă, să aibă o alură de sportiv şi o statură care să domine scena. . .

- Dar nu este adevărat. . .

- Aşa mi-au spus şi ei, dar trebuie să recunosc că aceste idei m-au obsedat toată viaţa, chiar dacă şi eu sunt convins că facem numai ceea ce ne este hărăzit!

Reacţia oamenilor din diferite categorii sociale vizavi de ceea ce cânt eu? Este foarte ciudată. „Gara mică" este un cântec care ar trebui să placă oamenilor simpli, care au avut decepţii sau necazuri în iubire; realitatea indică o altă statistică. „Gara mică" şi în general cântecele de acelaşi fel pe care le cânt, plac cu predilecţie oamenilor care au o educaţie şi o cultură mult superioare altora; poate faptul că eu cânt un fel de muzică uşoară care se învaţă repede, având cuvinte simple şi idei atracţioase. Mi-au plăcut întotdeauna pentru exprimările simple şi directe, dar niciodată simpliste; îmi place mereu să spun: am învăţat la şcoală că operele literare ajung să fie cunoscute şi recunoscute în timp prin claritate şi simplitate. Cred că acest lucru se poate aplica şi în cântec; cu cât te adresezi mai simplu, cu cât cânţi mai clar despre ceea ce oamenii vor să ştie, cu atât oamenii înţeleg mai bine. Iar înţelegerea se păstrează în timp faţă de tot ceea ce aduci în faţa publicului.

Descopăr cu plăcere că multe dintre cântecele mele nu se demodează; desigur că rămân cu un parfum şi cu o patină a vremii înregistrărilor care au fost făcute în ani diferiţi, dar ele reprezintă ceva, mă reprezintă pe mine, reprezintă o stare, gândurile şi sentimentele unei întregi generaţii. Faptul că lumea ştie cântecele pe dinafară şi cântă împreună cu tine, faptul că primeşti scrisori de admiraţie şi faptul că unii oameni în scrisori îţi mărturisesc că ascultând

un cântec cântat de tine au renunţat la sinucidere, asta mi se pare mai mult decât orice.

Nu, eu nu sunt un erou şi nici nu m-am gândit să rostesc acest cuvânt, dar dacă s-a întâmplat ceea ce v-am spus asta înseamnă, independent de persoana mea, într-adevăr un act de eroism, dar mi s-a scris, că muzica mea creează o anumită stare de linişte.

Eu mă ascult acasă foarte rar şi nu mă ascult mult, pentru a nu-mi pune de fiecare dată întrebarea: „Oare nu se putea mai bine?“ Totdeauna mi se pare că nu este suficient nerv în ceea ce fac şi că aş relua înregistrarea pentru a o face mai bine!

- Spune-mi, când te-ai întâlnit, de exemplu, cu un poliţist în exerciţiul funcţiunii, care a fost reacţia lui? Ai întâmplări hazlii cu asemenea personaje?

- Prea hazoase nu sunt întâmplările mele şi nici prea multe, pentru că eu, pe cât pot, mă feresc de întâmplări de acest fel, fugind de disconfortul pe care ştiu că mi-l creează. Sunt o fire retrasă, nu-mi este proprie implicarea sau, mai bine zis, nu pot avea un dialog permanent cu oamenii din jur. În general mă feresc de astfel de publicitate, chiar şi atunci când sunt oprit de Poliţie nu-mi place să spun nici cine sunt, nici nu mă arăt poliţistului ca să mă descopere şi nu posed sentimentul de mândrie că mă ştie şi pe mine lumea. E

dificil să devii un om obişnuit când toţi ceilalţi te consideră deosebit. Sigur că atunci când citesc numele în carnetul de conducere şi se uită şi în maşină, sunt încântaţi că mă văd, foarte rar au îndrăznit să-mi ceară un CD sau un autograf. . .

- Te-au amendat vreodată?

- Nu m-au amendat niciodată. Însă după aceea regretă că nu mă pun să cânt acolo, la locul faptei, însă nu îndrăznesc pentru că eu pozez într-o persoană serioasă, decentă şi cu o conduită greu de modificat.

- Înainte de '89 te-au invitat „politicienii de clasă" la vreo gală?

- Nu. Eu cântam cântece de dragoste. Chiar dacă ar fi avut nevoie de repertoriul meu, nu eram niciodată propus pentru asemenea protocol, întrucât trebuia, în primul rând, satisfăcută masa de artişti care serveau cauza. Foarte mulţi colegi de breaslă, chiar şi compozitori, într-o perioadă de câţiva ani până la căderea lui Ceauşescu, au făcut foarte mari compromisuri. Îi înţeleg pentru că era o perioadă foarte grea şi trebuia câştigaţi nişte bani. Şi mie mi s-a cerut să cânt cântece „numite" patriotice. Ultima propunere pe care am refuzat-o a fost înainte de căderea lui Ceauşescu; Gheorghe E. M. mă chemase să filmez la „Albumul duminical" un cântec despre ţară. Era obligatoriu să cânt un cântec cu ţara şi am

spus, cu orice risc, că nu vin la această filmare; se făceau nişte liste obligatorii de participare şi i-am spus că nu vin pentru că nu am cântece de genul acesta în repertoriul meu. Reacţia mea nu era deloc în spiritul vremurilor şi în timp ar fi putut avea consecinţe nefaste pentru cariera mea, deoarce, sigur, s-ar fi găsit „binevoitori" care să relateze spusele mele.

- Acum, adică. . . după '89?

- După '89, în această privinţă, nu s-a schimbat nimic. Mi-a fost la fel de greu să accept politicul, aşa că nu am mers în nici o campanie electorală, nu mă interesează, cu toate că se plătesc bani foarte mulţi! Nu am făcut niciodată politică, am fost doar pionier şi câţiva ani U.T.C.-ist, dar n-am ajuns membru de partid. Am urmărit politica îndeaproape, dar nu am înţeles niciodată de ce trebuie să păcăleşti, de ce trebuie să minţi permanent. Nu pot înţelege această mascaradă care este politica noastră la ora actuală. Această meserie nu cred că aş face-o vreodată. Politica mea este muzica. Am putere foarte mare de mobilizare, de convingere şi cred că aici am făcut o politică destul de bună.

- În situaţia nou creată, a pieţei muzicale în care au apărut manageri şi contractele persoană-persoană, te-ar interesa un manager care să te salveze de toate?

- Nu. Nu mă interesează. Dacă la începutul carierei mele ar fi existat într-adevăr un manager care să descopere la vreme ce pot să însemn eu pentru muzica uşoară şi pentru public, sigur că m-aş fi lăsat dus de val şi poate că ar fi fost foarte bine. Acum este prea târziu pentru a mă supune unui impresar. Am făcut greşeli, sigur că da, dar am făcut numai după voinţa mea, după gustul meu şi asta a pus o pecete mare asupra personalităţii mele ca artist.

Îmi este foarte greu, pentru că eu trebuie să fiu şi contabil, să gândesc şi repertoriul, să apreciez şi textele care mi se încredinţează, trebuie să merg şi la croitor, trebuie să-mi gândesc din timp toate acţiunile, trebuie să port discuţii cu oameni mult mai deştepţi decât mine şi care au alte scopuri decât cele pe care le am eu; scopul lor este numai să câştige, iar eu trebuie să mă feresc mereu de aceste mreje în care te pot prinde oamenii de acest gen cu interesele lor.

Mi-ar fi fost mai uşor să am un manager, mai ales că acum cred că un artist nu trebuie neapărat să fie înţelept, inteligent şi să aibă gusturi bune. Un artist se poate educa în timp; el trebuie să aibă putere de convingere şi talent de la Dumnezeu. Eu am suplinit şi croitorul, şi managerul, şi pe cel care ordonează munca unui artist! A fost foarte greu, dar cred că e bine să faci ce gândeşti tu. Noi nu am ajuns încă a fi produsele unei adevărate industrii a pieţei muzicale.

- Dintre toate zonele ţării, care public este mai aproape de tine şi unde este mai numeros?

- Nu există zonă din ţară unde să nu am public.

Povestea lui Petre

Cu Petre Teodorovici este o poveste foarte frumoasă. Am aflat că în Republica Moldova există fraţii Ion şi Petre Aldea Teodorovici. Auzisem cântecele lui Ion A. Teodorovici şi simţeam că i le pot cânta, simţeam că mă contopesc în ele, dar nu ştiam cum să fac să pot ajunge să-mi văd visul cu ochii. La vremea aceea, imediat după revoluţie, Viorel Gavrilă a reuşit să aranjeze un spectacol la care trebuia să participe şi Petre Teodorovici, în Poiana Braşov, la barul „Favorit". L-am cunoscut pe Petre Teodorovici în maşină, mergând dinspre Bucureşti spre Braşov.

Era seara, afară ningea foarte puternic. Teodorovici avea pe cap o căciulă uriaşă, din blană de iepure de taiga, model de care mai văzusem în Rusia şi în Armenia, când fusesem în excursie. Oamenii cu bani din URSS purtau astfel de căciuli şi el avea o căciulă de om cu bani.

La Braşov era o atmosferă senzaţională, era o iarnă frumoasă, puneam la cale după inima noastră un spectacol, voiam să ne iasă bine, eu trebuia să cânt, făcusem şi scenariul spectacolului, făceam şi pe regizorul, ce mai încolo

şi încoace, eram mare! Gavrilă era foarte important, importanţă pe care şi-o şi afişa, se voia nu numai compozitor, dar şi director de program; Teodorovici nu voia să fie numai compozitor, voia să fie şi cântăreţ, şi cuceritor de inimi, făcuse, mi se pare, o mare pasiune pentru una dintre balerine. Era libertate, iar noi învăţam să fim liberi. Eram puţin penibili, dar liberi!

Era plăcut. Aveam un colectiv de dansatoare superbe. E adevărat că erau rusoaice şi ne era foarte greu să comunicăm, dar până la urmă comunicarea s-a făcut. Aveau o şcoală a disciplinei, a rigurozităţii unor apariţii ca acelea de la un program de bar. Munceau mult, dar puteau să trăiască din ceea ce ştiau să facă şi asta era grozav! Ni se părea un lucru de neînţeles de ce balerinele, la fiecare prânz, comandă numai „clătite"! O făceau pentru că doreau să economisească bani, cu toate că masa noastră era la liber, deci puteam să mâncăm oricât şi orice, dar ele nu înţelegeau ce înseamnă această masă „à la carte".

Pentru noi era interesant că puteam să ne odihnim foarte mult şi să privim din pat, prin fereastra deschisă, munţii şi brazii încărcaţi cu zăpadă. Aici, în această companie şi în acest decor, am cunoscut un fachir care făcea un număr extraordinar în spectacol, dar în afară de numerele lui pe care le urmăream seară de seară (nu înţelegeam nici cum le face, nici cum îi reuşesc), când eram

bolnavi ne trata, însă ne trata cu leacuri pe care le ştia de la părinţi şi bunici. Era caucazian şi ştia foarte multe leacuri băbeşti care îşi dovedeau eficienţa. Era un tip extrem de interesant. Ţin minte că îmi făcea un masaj foarte bun, avea bune cunoştinţe de ortopedie şi ceea ce mă impresiona era că ţinea post de două-trei zile, pentru că în felul acesta, spunea el, îşi înmagazina mai multă energie şi mai multă putere de concentrare.

Să poată reuşi într-un tratament bioenergoterapeutic pe care-l făcea nu se hazarda să-l facă oricum, la orice oră şi oricui; trebuia să aibă putere de concentrare şi numerele din spectacol erau epuizante, deoarece înghiţitul flăcărilor şi mersul pe cioburi de sticlă nu se puteau face decât printr-o concentrare extraordinară şi concentrarea nu se putea face cu burta plină. Totdeauna mânca foarte puţin şi nu bea alcool niciodată, dar am auzit că a fost plătit foarte prost în ultima vreme, că îşi căuta de lucru şi în altă parte, că s-a apucat de băut şi că, până la urmă şi-a ratat cariera.

Petre Teodorovici era un om greu de impresionat, la fel de greu de înţeles, dificil de suportat, niciodată nu ştiai de unde să-l apuci, niciodată nu ştiai ce vrea, niciodată nu ştiai dacă planurile pe care le faci împreună cu el nu sunt numai ale tale, ci şi ale lui, nu erai sigur niciodată dacă exista într-adevăr un drum comun atunci când îţi propunea să faci un disc sau un spectacol. Totdeauna dorea să te păcălească,

totdeauna visa să-ţi ia banii. Se simţea victimizat şi poza în victimă, totdeauna i se fura portofelul, i se spărgea maşina, totdeauna i se fura benzina, totdeauna îl părăsea soţia. . . Toate astea îl defineau pe Teodorovici. Cred că aşa trebuie să fie un artist, cum a fost Teodorovici, tot timpul imprevizibil şi tot timpul întâmplându-i-se ceva! Presa de la noi ar fi descoperit cu siguranţă în Teodorovici un material extraordinar!

Am fost în locul unde s-a născut Teodorovici, la Leova. Era foarte încântat să aibă musafiri la el acasă. Este frumos la Leova. Casa lui se află chiar pe graniţa României cu Moldova, deci gardul din spatele curţii este din sârmă ghimpată, fiind chiar graniţa de unde priveşti Prutul curgând. Este o grădină plină cu bălării de tot felul şi cu arbuşti şi arbori necurăţaţi de multă vreme; casa, o casă de oameni înstăriţi, de intelectuali; am aflat că părinţii lui Teodorovici au fost profesori sau învăţători.

În casa lor era un pian, iar deasupra pianului era portretul unui alt frate al lui Teodorovici, care a murit spânzurat într-un closet de tren când mergea spre Moscova; fusese un talent deosebit, avea numai note de 10 la Conservator şi era chiar în ultimul an.

În orice caz, discul pe care l-am făcut cu Teodorovici a avut un scop precis, pe care mi l-am propus din vreme: mă interesa să schimb compozitorul, să schimb felul de a cânta,

să schimb acest „sound“ cu care lumea se obişnuise, mă interesa în primul rând să muncesc. . . Încercam să traversez acea perioadă în care toţi prietenii şi colegii de breaslă se întrebau ce e de făcut?

Trăiam într-o panică deosebită că nimeni n-o să ne mai vrea, că nimeni n-o să ne mai difuzeze la Radio (de altfel, la revoluţie, nu numai oamenii au fost duşi la Jilava, ci şi toată creaţia muzicală românească), că n-o să mai putem cânta niciodată, simţeam apropiindu-se acea moarte lentă de care mă feream, recurgând la acest şiretlic de a cânta creaţiile unui compozitor pe care trebuia să mă străduiesc să-l fac cunoscut în România. Pe mine mă interesa să fiu cunoscut în Basarabia pentru că aveam tot timpul în cap ideea că şi acolo mai sunt patru milioane de români care trebuie să ştie ce cântă Gabriel Dorobanţu.

Munca alături de Teodorovici n-a fost grea; am lucrat uşor şi pot să spun cu pasiune; el venea acasă după înregistrările de la Radio şi le punea tare, supărător de tare, la casetofonul pe care îl avea. I se părea că dacă este tare, înseamnă că este şi bine! Încercam să ne impresionăm mai mult şi mai mult, punând de două, trei, cinci ori, până la saturaţie, „Santa Maria Maggiore“.

Soţia lui era ucraineancă şi în afară de câte un salut şi un zâmbet rece, nu-mi acorda atenţie nicidecum, dar ascultând „Santa Maria. . . „ acasă, la nivelul maxim, a fost

impresionată şi a venit şi mi-a spus, probabil în ucraineană sau în ruseşte, că este bine! Cel puţin aşa am înţeles eu. Nu a vorbit cu mine româneşte niciodată şi nici eu nu m-am străduit să spun vreun cuvânt în limba rusă, pentru că în afară de"Spasiba" şi „Ia liubliu tibea", nu mai ştiu nici un alt cuvânt.

...sărbătorile nu sunt la fel pentru toată lumea...

Sărbătorile le-am făcut mai mult pe drum şi mai puţin în familie. Ziua de naştere nu mi-o pot serba niciodată, fiind pe 3 ianuarie este foarte greu să-ţi inviţi prietenii, pentru că fiecare a mâncat ce a avut de mâncat, a băut ce a avut de băut, nimeni nu mai are chef să se distreze, deci este o zi moartă. Zilele de Paşte le-am simţit mai aproape ca sărbători, pentru că în perioada Paştelui se lucrează mai puţin, există Săptămâna Mare în care nu se fac spectacole, fiindcă lumea nu vine la spectacole şi atunci au fost fie cu familia, fie cu prietenii, două sau trei zile când am petrecut.

Revelionul pentru un artist este o corvoadă, o tristeţe, pentru că trebuie să-ţi aştepţi rândul fie prin bucătăriile restaurantelor, fie în camere de protocol neaerisite şi îmbâcsite (din cauza programelor de austeritate, se umblă mai rar acum prin sălile de protocol),

să aştepţi ospătarul care uită să-ţi mai aducă apa minerală sau uită să-ţi aducă felul doi ori desertul, pentru că trebuie să arunce cu pocnitori la miezul nopţii.

Nu mi-a plăcut să mă duc la întâlniri cu multă lume, cum ar fi la nunţi. . . Înţeleg că o nuntă înseamnă o petrecere, dar la un moment dat, toate devin obositoare. . . Mi se pare că lumea face prea multă gălăgie, că râde prea mult şi că se pierde vremea; nu înţeleg de ce lumea se îmbracă atât de preţios şi de pretenţios când merge la nuntă şi din acei oameni normali care trebuie să fie, devin brusc nişte păpuşi teleghidate care nu se simt bine decât după ce au băut ceva, pentru că abia atunci îndrăznesc să vorbească, chiar şi peste masă.

Duminicile pe care le-am prins în provincie au fost sinistre. Nimeni nu iese din casă de sâmbătă până duminică. Tot oraşul e pustiu, magazinele sunt închise, deci pentru mine, care aveam răgaz de la 8 dimineaţa până la începutul spectacolului, o zi de duminică era o tragedie!

În general, pentru mine turneul este o sărbătoare, pentru că acolo mă întâlnesc cu colegii, pentru că drumul de la un oraş la altul este totdeauna plin de peripeţii, de fiecare dată afli ceva sau se întâmplă ceva.

Am văzut ţara în toate anotimpurile anului. . . Este minunat să descoperi Valea Cernei toamna, când este mai mult decât o poezie! Să fii înconjurat de natură, aproape

sufocat de ea şi să ai impresia că nu mai poţi ieşi din mrejele frumuseţii. Este frumoasă Valea Jiului primăvara sau Munţii Apuseni, mai ales regiunea dintre Alba Iulia şi Brad, deluroasă spre munte, acoperită cu salcâmi. La un moment dat, ai impresia că a nins cu salcâmi, pentru că toate dealurile sunt albe şi totul este plin de un zumzet general al albinelor care-şi caută hrana.

Este divin să descoperi Maramureşul iarna, nemaivorbind de Vatra Dornei şi trecerea de aici la Bistriţa, prin pasul Tihuţa, în miezul verii. Astea sunt locuri extraordinare, pe care oamenii le văd rar sau nu le văd niciodată.

Oamenii îşi pregătesc un concediu cu luni înainte şi atunci merg unde au mai fost. Chiar dacă au tentaţia de a descoperi locuri noi, se abţin, pentru că noul presupune, în primul rând, un risc material.

În toate oraşele prin care am trecut, am vizitat toate bisericile, fie că erau catolice, fie ortodoxe. Am descoperit lucruri pe care oamenii le ştiu din auzite, că în Moldova sunt ciangăi şi că sunt de religie catolică, de exemplu. . .

Intrând în biserica catolică pentru prima oară, am constatat că există o disciplină în desfăşurarea slujbei religioase şi că oamenii cântă foarte frumos cu cartea în faţă, ritualuri ce nu se întâmplă în biserica ortodoxă. Biserica ortodoxă este o biserică mult mai spectaculoasă, însă mult

mai încărcată şi nu atât de rigidă cum este religia catolică. Am văzut şi biserici noi, majoritatea lipsite de acel bun gust tradiţional legat de arhitectura lăcaşului. Opulenţa de astăzi cred că nu-şi are rostul!

- Crezi în Dumnezeu?

- Da. Cred în Dumnezeu pentru că aşa am fost crescut şi educat că este bine să crezi în Dumnezeu şi recomand tuturor tinerilor să citească Biblia, fiindcă numai după înţelegerea ta, după puterea ta şi după dumnezeirea pe care o primeşti prin botez, poţi ajunge la credinţă.

Întotdeauna mă aplec în semn de respect în faţa celor care cunosc mai multă carte şi mai multă învăţătură teologică, îi consider nişte oameni deosebiţi şi am mulţi prieteni printre ei. Sunt nişte oameni pentru care grijile elementare în viaţa de zi cu zi sunt vrerile Celui de Sus, grijile care pe noi ne frământă tot timpul sunt pentru ei porunci dumnezeieşti, ei au grija permanentizării spiritului şi îmbogăţirii lui cu credinţă, iar asta mi se pare nobil. Sigur că am întâlnit oameni cu vocaţie şi devotaţi, până la sacrificiu ideilor teologice.

- Ai vreo întâmplare care te-a adus mai aproape de Dumnezeu?

- Cred că m-a apropiat de Dumnezeu dorinţa mea de a ajunge să fac ceva demn de luat în consideraţie. M-am gândit că nimeni nu mă poate ajuta mai mult decât

Dumnezeu şi m-am gândit că acel răgaz de rugăciune înaintea somnului sau crucea pe care ţi-o faci aducându-ţi aminte că trebuie să fii însoţit pe acest drum plin de meandre şi atât de întortochiat al vieţii te fac să descoperi lucrurile frumoase din lume prin însoţirea cu Dumnezeu care este deasupra tuturor!

- Mergi la biserică?

- Merg. Nu merg numai atunci când îmi este greu, merg după ce am reuşit unele lucruri frumoase în viaţa mea şi sunt convins că am putut reuşi numai cu ajutorul lui Dumnezeu, căruia nu uit niciodată să-i mulţumesc.

Nu cunosc rugăciuni, îmi este imposibil să învăţ rugăciunile care sunt scrise, eu am rugăciunile mele, cu cuvintele mele, pentru că niciodată nu am putut să reţin şi nici n-aş vrea să reţin, rugăciunea altuia. Eu sunt credincios prin gândurile mele şi nu prin gândurile altora, sigur că asta poate să contrazică ceea ce spune Biblia, dar eu totuşi cred că fac bine.

Este nevoie de credinţă, fiindcă starea de rău s-a generalizat printre oameni. Mi se pare că oamenii nu mai au bunătatea aceea proverbială. Sigur că sunt multe cauze care explică acest lucru, dar mă miră că oamenii nu fac nimic cucernic după ce au pierdut bunătatea; dimpotrivă, se uită în continuare la filme de groază şi la filme odioase cum sunt filmele „horror", care te îngrozesc şi care nu cred că te pot

împlini sufleteşte şi chiar nici relaxa după o zi de muncă în care te-a preocupat câştigul banilor pentru a aduce o pâine pe masă.

Faptul că oamenii au început să se apropie de biserică mi se pare un lucru bun, cred că era necesar mai demult să se întâmple acest lucru, însă lipsa de educaţie şi-a spus cuvântul. Oamenii sunt depersonalizaţi şi nu pot să aibă un cuvânt hotărâtor în instrucţia lor. Ei ar putea foarte bine să răsucească butonul televizorului, când programul de seară conţine numai două feluri de filme: „cu piciorul în gură sau cu ţâţa în gură"! Dar răutatea există şi în acest ocean de răutate multă lume se desfată!

Eu cânt şi în faţa acestui public, care nu prea este dispus să mă asculte, dar munca mea nu este zadarnică, fiindcă textele cântecelor mele sunt legate de partea frumoasă a vieţii... Chiar şi nefericirile descrise în cântecele mele ţin tot de viaţa frumoasă şi poate că nefericirile adunate fac din două minusuri, ca în algebră, plus. Poate că şi în viaţa artistică se întâmplă lucrul ăsta.

Mă îngrozeşte gândul că am colegi care nu reuşesc să depăşească nevoile zilnice de bani. O mare parte dintre ei au familie, au copii de crescut; un artist nu trebuie să trăiască cu grija zilei de mâine! Este o condiţie primordială şi eu cred că din această cauză sunt încrâncenaţi în meseria lor şi această încrâncenare, această ambiţie de a ajunge cu

orice chip şi în orice fel la succes îi împiedică să cucerească inima publicului.

- Eşti considerat ca o vedetă, dar tu te consideri ca atare?

- Eu niciodată nu m-am considerat şi nici nu mă consider o vedetă! Mi-a plăcut întotdeauna când s-a scris despre mine că sunt o vedetă, dar calificativul mi-a provocat râsul, întotdeauna! Nu poate fi vorba de vedete în societatea noastră, pentru că nu există o industrie a muzicii şi nici manageri special pregătiţi, care să ştie ce înseamnă o vedetă. Prin urmare, aceste „titulaturi" sunt mai mult decât hazardate şi hilare, dar publicul doreşte uneori să te alinieze interpreţilor de aiurea şi sigur că a trebuit să înţeleg că este bine să se spună şi aşa. Cred că sunt mai degrabă un artist popular. Eu cânt pentru ca oamenii care mă ascultă să se bucure odată cu mine.

- Care este soarta melodiilor cântate de tine de-a lungul vremii?

- Cântecele care au melodie merită să se nască şi merită să trăiască o viaţă lungă şi fericită. Ele au o rădăcină clară, pentru că sunt scrise cu inima şi cu sufletul; de abia apoi intervin celelalte elemente hotărâtoare care sunt orchestraţia, măiestria compozitorului de a armoniza un cântec sau măiestria interpretului.

- Dacă ai face o ierarhizare, care este cântecul cu cel mai mare succes din cariera ta?

- Sunt mai multe cântece de succes. Depinde de momentul când le-am lansat. De exemplu, „Gara mică"! „Hai, vino iar, în gara noastră mică!" a fost un cântec care, după cum am mai spus, nu mi-a plăcut, însă am descoperit că trebuie să mă supun unor reguli nescrise şi că publicul rămâne totuşi stăpân; dacă publicul a hotărât lucrul ăsta, eu a trebuit să cânt de 15 ani de zile încoace, în aproape toate concertele, cântecul acesta.

- Dar ţie, iniţial, de ce nu ţi-a plăcut? Era demodat? Nu ţi se potrivea? De ce?

- Nu ştiu cât era de depăşit sau cât era de actual. Dar s-a petrecut un fapt curios: în momentul în care mi s-a prezentat cântecul, nu m-am gândit dacă mi se potriveşte sau nu, nici dacă am să fac succes sau nu; am hotărât să-l cânt şi gata! Dar după această experienţă, dacă mi s-ar prezenta o melodie de felul acesta, cu siguranţă nu aş refuza-o!

- Un alt cântec de succes la public?

- Un alt cântec de mare succes la public a fost „Niciodată", scris de Viorel Gavrilă, pe versuri de Eugen Rotaru, pentru Dan Spătaru, dar acesta nu a vrut să-l cânte. Eu m-am rugat de Gavrilă un an de zile să mi-l dea mie şi nu avea nici un motiv să nu mi-l dea, însă Gavrilă întotdeauna

lasă să treacă timpul, pentru că lui i se pare că trebuie să trăim 100 de vieţi. După un an, mi-a dat cântecul şi hai să-l facem! L-am făcut în condiţii groaznice, foarte repede, într-un studio luat la întâmplare şi unde se mai plimbau „n" indivizi care aveau sau nu aveau treabă. . . Gavrilă a făcut negativul cântecului imprimând nişte suflători-trompetişti pe care i-a adus de la un teatru din provincie şi care cântau foarte prost; asta a fost prima variantă de imprimare pe care am făcut-o, aşa cum am făcut-o, dar care a avut un succes imens. Melodia se cântă astăzi în toate restaurantele din ţară şi nu sunt puţine!

Apoi am reluat imprimarea, s-a făcut o nouă orchestraţie şi, în sfârşit, pot spune că nu-mi mai este ruşine să cânt cântecul. . . De fiecare dată când a fost nevoie să-l cânt pe primul negativ, ani de zile m-am gândit că lumea va descoperi cât de fals cântă trompeţii! Mulţi chemaţi, puţini aleşi!

Multă lume vrea să priceapă, însă foarte puţină lume este capabilă să descopere ce e bine şi ce nu e bine. Oamenii sunt sub o influenţă directă a muzicii ascultate şi cred că percepţia lor imediată a fost că acest cântec merită să fie aplaudat, fiindcă le aduce o imensă bucurie. Cântecul a plăcut tuturor, dar mai ales ţiganilor, pentru că este scris în armonii minore şi pe un ritm de succes pentru această etnie. La un moment dat, pe stradă, eram foarte des întrebat dacă nu sunt rom, fiindcă prea bine cânt piesa aceea ţigănească!

- Alte piese de succes?

- Un cântec primit foarte bine a fost „Te rog zâmbeşte, fată frumoasă!“ a lui Jolt Kerestely. A fost un cântec care a sunat bine, cu o orchestraţie foarte bună, un cântec care şi azi se transmite la radio şi care nu s-a demodat încă.

Sigur că un cântec de foarte mare succes a fost „Nu ştiu cine eşti“. Mi s-a părut foarte ciudat că oamenii şi acum când îmi amintesc de cântecul acesta, îmi amintesc de cântec spunându-i „Spune-mi cine eşti“. Este total diferit „Nu ştiu cine eşti „ de „Spune-mi cine eşti“, însă probabil ritmul de blues pe care îl avea şi noutatea interpretării pe care o dădeam au făcut să fie un mare succes. L-am cântat prima oară la Sala Polivalentă cu foarte mari emoţii, în direct; păstrez filmarea şi acum; l-am cântat bine şi am avut foarte mare succes. Era ceva nou şi publicul a primit bine noutatea.

La fel, „Vreau să alerg după nori“ a fost un foarte mare succes. Cred că succesul s-a datorat nu numai melodiei, ci şi versurilor scrise de Mala Bărbulescu, care aduceau o notă poetică în cântec, lucru care poate nu prea se mai întâmplase până atunci. Existau 100 de cuvinte folosite, întoarse şi răsucite pe toate părţile, iar Mala Bărbulescu aducea cuvinte noi, cântate într-o altă manieră.

Poate că asta făcea succesul cântecelor. Am făcut succes şi cu cântecele lui Mihai Vanica, de exemplu

„Fericire", un cântec bine înregistrat, cu toate că eram la începutul meseriei şi am cântat destul de bine; a fost şi bine difuzat; cred că poate fi dat şi acum la radio. Sigur că au fost multe cântece pe care le-am cântat şi pe scenă şi la televiziune, însă au fost şi multe pe care nu le-am putut cânta pe scenă.

Totdeauna mi-am ales pentru recitalurile din spectacol cântece pe care lumea le cunoştea şi le vroia. Nu am căutat să impun nici noutăţi, nici să fac experienţe pe banii publicului. Sigur că acest lucru ţi-l poţi permite după ani de carieră, când lumea îţi ştie valoarea, ştie care-ţi este repertoriul şi atunci poţi face mici experienţe, într-un recital să cânţi una două melodii interesante, chiar care să nu te definească, dar care să descopere o altă valenţă a interpretului. Cred însă că în momentul de faţă nu este cazul să facem experienţe.

Am urmărit-o la San Remo pe Mireille Mathieu, un personaj bine conturat, care a venit şi a cântat „La vie en rose", cu care a făcut primul bis din istoria festivalului. Asta înseamnă că trebuie să ţinem cont de tradiţia muzicală, de personalitatea interpretului, de această trăire autentică pe care caută să o creeze interpretarea pe viu. Sunt exemple bune de urmat.

M-am întrebat întotdeauna de ce Gică Petrescu are succes şi astăzi? Gică Petrescu continuă să rămână un

cântăreţ strălucitor de gen, pentru că a avea curajul de a apărea la 80 de ani mi se pare un lucru senzaţional! După părerea mea, a reuşit să facă succes pentru că a cântat cu o foarte mare simplitate, într-o manieră strict românească. Sigur că şi pe vremea lui au existat mode şi mode, dar el a impus o modă a lui care este valabilă pentru totdeauna, această exprimare clară şi sinceră a ceea ce ai de comunicat!

- Care este clasamentul tău vizavi de compozitorii cu care ai lucrat?

- Preferinţe nu mai am. Le aveam până mai ieri, însă sunt decepţionat pentru că, de mai multă vreme, compozitorii şi-au pierdut atât poziţia faţă de public, cât şi relaţia cu soliştii, din cauza împrejurărilor care i-au obligat să facă compromisuri foarte mari. Viaţa grea i-a atins pe toţi. Neavând bani, compozitorii au fost nevoiţi să compună la comandă, bun orice pentru oricine, pe orice fel de text, cu orice fel de idee aservită puterii politice.

- Chiar şi după revoluţie se întâmplă acest lucru?

- Mai ales după revoluţie! Compozitorilor li s-a alterat nu numai gândirea muzicală, ba chiar şi comportamentul. Nu găsesc nici o explicaţie la faptul că politica îi împarte şi pe artişti în tabere!

De ce trebuia Mircea R. să se vândă Partidului Democrat şi să-i cânte „imne“ pe ritmuri bune pentru chivuţe? De ce trebuia H.M. compozitor de renume sau Gabi

C. să transpire în clipul publicitar din campania electorală a preşedintelui Constantinescu? Poate doar pentru a-şi încasa recompensa de după alegeri! Pe care, de altfel, au şi încasat-o! Dar...Gabi C. a apărut şi în spectacolul publicitar electoral al PSD!!! Acest fapt se putea întâmpla numai în România ! Ne mai ostoieşte gândul!

Cine a privit selecţiile naţionale pentru concursul Euroviziunii a văzut cu ochiul liber radiografia sectorului muzică, aşa cum este ea. . . şi oricine, chemat sau nechemat, poate pune diagnosticul exact. Compoziţii cacofonice pe texte agramate. Interprete analfabete, interpreţi neterminaţi parcă de la natură. Percepţia generală este că parcă n-au nimic de spus şi n-au de îndeplinit nici o misiune.

Ţi se face lehamite şi de politicieni, şi de „cântăreţii" lor, când îi vezi laolaltă pe scenă, primii neştiind ce să facă cu mâinile, iar ceilalţi neştiind ce să scoată pe gură.

E jenant să-l vezi pe Petre Roman dansând, cum a dat Dumnezeu, cu Loredana, pe scenă sau strângându-l în braţe pe Mircea Rusu. Verticalitatea lor e cam şuie, iar în această poziţie e cam dificil de creat, mai ales şlagăre!

Am avut preferinţe pentru că am avut prieteni.

Pot să spun că prietenia cu Gavrilă continuă. L-am înţeles foarte bine, pentru că îl cunosc de atâţia ani şi cred despre el nu numai că este foarte talentat, dar chiar că are mai mult talent decât au ceilalţi compozitori. Cu toate că nu

a făcut studii la Universitatea de Muzică, Viorel Gavrilă a reuşit printr-o voinţă extraordinară să ajungă în linia de frunte a compozitorilor şi asta datorită, în primul rând, talentului şi mai puţin muncii, pentru că este renumit ca fiind un individ mai greu de pornit la treabă.

Un compozitor care munceşte foarte mult, dar cu care nu am lucrat niciodată (decât întâmplător, o piesă sau două - nu ale lui) este Ionel Tudor. Puterea lui de muncă este uriaşă, dar aruncând pe piaţă tot ceea ce creează, fără nici un filtru (public sau specialişti), nu mai este proaspăt în tot ceea ce scrie.

Puterea de a scrie cântece pe care publicul le aşteaptă, acesta este rostul compozitorului. Cu o presă favorabilă şi cu nişte premii pentru cântece care nu domină piaţa muzicală şi nu interesează publicul nu se poate numi că un compozitor şi-a îndeplinit menirea.

Eu sper ca pe viitor să aibă puterea de a dovedi că nu am dreptate. . . Sigur, a avut câteva cântece care au luat câteva premii, dar au fost impuse printr-o difuzare bună, printr-o publicitate bună. Evident că sunt lucruri meritorii pentru un compozitor care ştie să-şi aranjeze soarta lucrărilor sale, dar din punct de vedere al impactului cu publicul nu cred că a reuşit foarte mult în ultimii ani de zile; mi-aş dori să descopăr la radio un cântec al lui Ionel Tudor

şi să regret că nu-l cânt eu; deocamdată nu am regretat că nu cânt vreun cântec de-al lui.

În rest, relaţiile mele cu compozitorii au fost numai de lucru, nu m-am înţeles bine cu toată lumea; cu Mihai Vanica este foarte greu de lucrat; este dezordonat la lucru şi mă îngrozeşte.

- Cu Romeo Vanica ai lucrat ceva?

- Cu Romeo n-am lucrat, cu Jolt Kerestely n-am putut să mai lucrez. Cu toate că Joly era un om cu care aş fi comunicat extraordinar, a fost ocupat în ultima perioadă cu munca în studioul de înregistrări propriu şi lucrurile astea au dat peste cap relaţia noastră, cu toate că pornise bine; a fost acel început cu „Te rog zâmbeşte, fată frumoasă", un mare succes. . .

Am colaborat şi cu Dan Dimitriu cu care se poate lucra sincer, colegial şi chiar prieteneşte. Hiba cea mai mare pe care o are Dimitriu este lucrul lui cu interpreţii. . . buni executanţi. Pentru un compozitor ca el este o mare tragedie când interpretul încearcă să-şi impună punctul de vedere, încercând să-i demonstreze de ce doreşte să se facă modificări într-un cântec, de ce doreşte un anumit ritm sau de ce nu se potrivesc anumite cuvinte. Rezultatele depind de această relaţie, nu neapărat de egalitate, dar o relaţie care să ducă până la urmă la un lucru finit bun, iar Dimitriu

se dovedeşte a înţelege că a lucra cu cântăreţi profesionişti nu este uşor, dar este folositor, pentru ambele părţi!

- Relaţiile cu radioul şi televiziunea?

- Eu sunt un interpret pe care l-a lansat radioul, asta mi-a plăcut să spun întotdeauna şi asta le-a plăcut şi celor din radio să se spună, cu toate că nu m-am hazardat de fiecare dată să rostesc în interviurile mele lucrul ăsta, pentru că la un moment dat lumea poate să creadă orice altceva.

I-am cunoscut pe oamenii care lucrează în Radio, în primul rând prin emisiunile lor. Nu pot să spun că nu sunt nişte profesionişti, dar pot să spun că aş vrea să fie şi altfel; să fie proaspeţi de fiecare dată şi să înţeleagă că efortul lor de a difuza un interpret sau o melodie cântată de acesta nu este nici la voia întâmplării, nici fără de importanţă! Se difuzează un interpret foarte mult la radio atunci când este cerut şi când el se impune în conştiinţa publicului.

În artă nu există reproşuri. Cu toate acestea, am considerat un reproş faptul de a fi difuzat când nu meriţi. Radioul este în folosul ascultătorului, ca şi televiziunea de altfel şi ambele trebuie să satisfacă interesul ascultătorilor. Sigur că un post de radio nu trebuie să difuzeze orice şi oricum, dar atunci când tu hotărăşti cântecele care intră în Cardex, nu înţeleg de ce există o normă de difuzare.

Am constatat de mai multe ori că atunci când am lansat un şlagăr, un cântec de un real succes, redactorii

noştri nu şi-au făcut meseria aşa cum şi-ar fi făcut-o nişte redactori occidentali, care ar fi difuzat melodia respectivă până la epuizare. Dimpotrivă au căutat să înăbuşe succesul pentru că, probabil, existau alte interese sau poate că erau şocaţi de faptul că un interpret pe care ei nu-l plac face succes. Nu mi se pare normal să ai o judecată de genul acesta; asta o faci când ai postul tău de radio privat şi hotărăşti singur cine şi ce să cânte pe postul tău. Iar dacă nu ai audienţă, n-o ai pe banii tăi! Dar când este vorba de un post de radio naţional, lucrurile se schimbă.

Mi se pare că o mai bună difuzare şi emisiuni mult mai bune face postul de radio Iaşi. Aici emisiunile au o seriozitate profesională mai accentuată, melodiile sunt foarte bine selecţionate, redactorii încearcă să fugă de rutină şi manierism în alegere. Mi se par tot timpul proaspeţi şi plini de imaginaţie, tot timpul descoperă ceea ce aduce nou un interpret şi urmăresc cu predilecţie tot ceea ce apare nou pe piaţa muzicală.

- Dacă ai fi, pentru 24 de ore, responsabil la redacţia muzicală, ce program ai face?

- Totdeauna mi-am dorit să fac emisiuni muzicale. Este o pasiune pe care însă nu o pot împlini. Îmi închipui ce ar înseamna o asemenea muncă, dar nu am timp pentru aşa ceva. Dar dacă aş fi şeful redacţiei muzicale aş face nişte programe extraordinare, aş face în aşa fel ca oamenii să

nu-şi mai dezlipească urechea de aparatul de radio. Aş împăca toate gusturile şi aş da nu neapărat muzica din top, aş da cântece care să exprime ceva nou, care să aducă ceva interesant pentru că sunt sonorităţi şi sonorităţi, sunt meridiane şi distanţe geografice de pe pământ pe care noi nu le-am descoperit încă şi eu cred că şi o muzică din Venezuela, şi o muzică din Australia sau şi muzica japoneză îşi au interpreţii şi succesele lor şi cred că publicul ar primi acest lucru foarte bine, pentru că suscită interes şi te apleci mai bine asupra radioului ascultând muzică diversă.

- Ce părere ai despre cântatul în limbi străine al cântăreţilor noştri şi ce părere ai despre o modă care s-a pierdut, despre preluarea de mari şlagăre din repertoriul internaţional în limba română chiar de postul de radio?

- Preluarea de mari şlagăre în limba română este o obligaţie a interpreţilor, în primul rând pentru că ei pot dovedi că preluarea este un lucru creator, nu numai o imitaţie. Nu trebuie să cânţi în limba în care a fost lansat cântecul respectiv; cu siguranţă nu vei putea cânta mai bine decât interpretul care a lansat cântecul ce, deja, a făcut vogă. Trebuie să te străduieşti să aduci cântecul la înţelegerea ta şi să-l impui ca pe un şlagăr al tău.

Eu sunt pentru reluarea şlagărelor străine, dar în limba în care cânţi curent şi cu modificări de expresie artistică în ceea ce priveşte posibilităţile tale vocale, deci să

aduci noutate interpretării, emisiei vocale şi chiar textului care nu trebuie să fie neapărat o traducere cuvânt cu cuvânt a textului original, ci o expresie a stării ideilor generale pe care le are cântecul.

În ceea ce priveşte relaţia cu Televiziunea, n-a fost niciodată bună. Sigur că am filmat pentru emisiuni de televiziune, dar nu aşa cum ar fi trebuit să filmeze un cântăreţ care are succes la public. . . aşa cum am eu!

Am avut numai câteva filmări mai reuşite, restul au fost filmări de serviciu în fine, Televiziunea mi-a făcut mari deservicii. . . N-am putut să lansez cu ajutorul televiziunii nici măcar un singur şlagăr! Din această cauză mi s-a părut extraordinar faptul că lumea începuse să mă recunoască pe stradă.

Dacă ar fi existat un realizator de televiziune care să înţeleagă că eu sunt un fel de, hai să spunem, Iglesias al României, ar fi ştiut să valorifice mai bine repertoriul meu şi pe mine ca artist.

Cred că toate cântecele mele au nevoie de un scenariu când trebuie filmate. Deocamdată, cu cine am lucrat, am lucrat la voia întâmplării, fără un scenariu dinainte hotărât. Improvizaţia să trăiască! Nimeni nu vrea să priceapă că cea mai bună improvizaţie este cea scrisă şi regizată dinainte.

Melodiile mele pot să suporte un videoclip, dar trebuie să existe o poveste în imagini care cred că ar trebui să augmenteze atât textul cântecului, cât şi exprimarea mea artistică. Aştept încă şi sper că va veni cineva care să ştie să facă această artă.

- Fiindcă suntem la capitolul radio şi televiziune, care sunt relaţiile artistice actuale cu aceste două instituţii?

- Relaţiile actuale practic nu există. Radioul se gândeşte să transforme radical structura de programe şi consideră că această transformare înseamnă a schimba oamenii dintr-o parte în alta şi atât, fără a-i pune la muncă! Acolo nu se ţine seama de estetic, de gustul pentru frumos şi de rafinamentul alegerii temelor emisiunilor, ci numai de factorul politic. Cred că această meserie trebuie făcută nu de politicieni şi de slugile lor, ci de oameni cu un bun gust şi cu o inteligenţă ieşite din comun. Numai aşa poţi să-l faci pe radio-ascultător să se oprească pe scală în dreptul postului de radio naţional, de exemplu! Altfel, când există 50 de posturi de radio în România, cred că este mai greu să te hotărăşti.

- Ce legătură ai cu celelalte posturi de radio?

- Legăturile sunt fireşti. Îmi solicită interviuri regulat, sunt în top-ul emisiunilor lor. . . şi chiar în afara top-urilor; posturile de radio private difuzează cântece cu mine. Mi se pare un câştig uriaş, pentru că posturile de radio

private nu au obligaţia de a te transmite pe post; ele au o schemă de program impusă şi cred că atunci când îţi faci loc pe un asemenea post, înseamnă că publicul a influenţat această hotărâre a lor.

...iar turneele şi publicul...!

Turneele sunt o bucurie şi o tristeţe în acelaşi timp. O bucurie pentru că pleci de acasă, nu mai stai închis între patru pereţi şi nu mai ai grijă să rezolvi atâtea probleme într-o zi. Turneul presupune deplasarea, cazarea, spectacolul, deci lucruri destul de simple.

Chiar dacă am două sau trei spectacole pe zi, nu mi se pare greu. Ceea ce-mi pare greu de suportat sunt condiţiile dezastruoase de turneu, astăzi, aici, în ţara românească - patria mea dragă!

Cred că avem toţi ori o nebunie ori un entuziasm fără margini să putem să mai plecăm în turneu, cunoscând deja toate relele care ne stau în cale. Directorii de Case de Cultură din ţară ne cunosc foarte puţin sau deloc. Nu spun niciodată „bine aţi venit!". Nu ştiu dacă există două sau trei Case de Cultură cu directori onorabili care să cunoască viaţa artistică şi care să ne ofere o cafea.

Am intrat în Cămine Culturale unde am cântat şi ni s-a oferit o cameră fără încălzire în miezul iernii, fără

oglinzi, fără cuier, fără scaune şi fără mese. Chiar şi după revoluţie s-au schimbat foarte puţine lucruri, asta pentru că oamenii care conduc aceste lăcaşuri de cultură sunt doar nişte simpli funcţionari, nu sunt implicaţi în nici un fel. Poate că dacă ar stăpâni Casele de Cultură, dacă ar fi proprietarii acestor lăcaşe unde oamenii trebuie să se simtă bine, poate le-ar vinde şi ar face nunţi!

Nu pot să spun de ce este nebunia asta. Scenele sunt prost utilate, nici chiar Casele de Cultură din marile oraşe nu mai au o dotare tehnică adecvată pentru un spectacol din zilele noastre, ele fiind, de fapt, concepute pentru săli de şedinţă şi nicidecum pentru spectacole. Practic noi nu avem săli de spectacole. Asta presupune că, de fiecare dată, în fiecare turneu, se întâmplă aceeaşi nenorocire.

Publicul din provincie este mai pretenţios decât publicul din oraşele mari, din Bucureşti, pentru că acolo spectacolul este un eveniment care se comentează şi se răstălmăceşte în toate felurile şi, prin urmare, orice apariţie a ta este un risc, însă noi facem de când ştim compromisuri şi cred că s-au adunat mult prea multe compromisuri, toate acestea făcând ca numărul spectatorilor să scadă la spectacolele de divertisment.

Este un lucru rău ce se întâmplă. În Ardeal condiţiile sunt cu totul altele, pentru că oamenii sunt mai gospodari şi se îngrijesc mai bine de acest fenomen. Ei înţeleg mai bine

ce înseamnă un spectacol, există o educaţie a publicului care vine la spectacole. În primul rând dorinţa publicului de a urmări un spectacol şi de a-l înţelege este foarte mare.

La fel se întâmplă şi în nordul Moldovei, unde au existat şi există filarmonici cum este cea din Botoşani sau Opera din Iaşi, teatrul de la Suceava; toate aceste instituţii de cultură au publicul lor.

Sigur că peste tot întâlneşti oameni plăcuţi sau mai puţin plăcuţi. De obicei, la cabină, tinerii care vor neapărat să ia un autograf vin foarte rar. Vin fiindcă vor să te cunoască îndeaproape, să vadă dacă într-adevăr eşti tu acela de pe scenă. Vor să vadă cu ochii lor dacă în viaţa particulară nu se întâmplă ceva care scapă ochilor din sală! Ei vor neaparat să-l privească pe idol de aproape, ceea ce nu este întotdeauna în avantajul artistului; eşti transpirat, murdar, cu „pământul la nervi", nu-ţi mai controlezi poziţiile cele mai avantajoase, ţi se văd ridurile, cearcănele şi obosela din priviri, nu te mai poţi concentra nici măcar să scrii câteva rânduri, în fine, te prezinţi cum nu se poate mai rău, însă nu poţi să spui nimănui „nu veni să mă vezi!"

De multe ori cei care vin după autografe incomodează, pentru că sunt insistenţi sau pentru că îşi închipuie că trebuie să poţi oferi autografe pe orice se nimereşte - pe bilete de tramvai sau pe biletele de intrare la spectacol! Este nepoliticos să vii pentru un autograf fără un

carneţel şi fără un pix; asta ţine de decenţă; sau fără o coală de hârtie civilizată, atunci când interpretul nu are fotografii să-ţi ofere.

Am constatat că nu te poţi opune acestui val de necunoaştere, acestui tip de comportament, pentru că poţi fi taxat şi judecat ca atare. Prin urmare, trebuie să te complaci în acest joc. Lumea te judecă şi când dai autografe, pentru că nu aî scris dedicaţia dorită; dacă scrii repede, e prea repede, dacă scrii puţin, este prea puţin, dacă nu e prea poetic, nu eşti în stare de nimic, dacă nu e la obiect, înjurătura nu e departe, dacă refuzi, eşti arogant, dacă îi tratezi cu indiferenţă, eşti înfumurat ş. a. m. d. Prin urmare, rămâne un mare semn de întrebare cum să te porţi.

Cel mai bun lucru, după părerea mea, este să dai autografe pe orice, în orice condiţii şi în orice situaţie, pentru că oricum faci un lucru bun şi cât de rea ar fi judecata, nu poate fi mai rea decât atunci când ai refuza să faci aceste lucruri.

Se întâmplă să ai admiratori de la distanţă, oameni care te apreciază într-adevăr, pentru care reprezinţi ceva şi care au decenţa tăcerii.

Admiratorii zgomotoşi pe care nu i-am acceptat şi pe care nu i-am înţeles niciodată sunt aşa-zişii fani, dar la noi, din neştiinţă, din necunoaştere a ceea ce înseamnă „fan club“ sau „fan“, de capul lor e numai zgomotul... La noi nu

cred că poate fi vorba de existenţa acestora; pot fi simpli admiratori, pentru că pe cei care îşi uită capul atunci când te admiră prea mult, eu nu îi mai consider nici admiratori, nici fani. Îi socotesc oameni fără echilibru şi nu cred în ruptul capului că te poţi îndrăgosti într-o asemenea măsură de un interpret, încât să stai să-l aştepţi o viaţă întreagă pentru a te căsători cu el.

Sigur că se fac declaraţii de dragoste în scris sau la telefon, declaraţii pe care ai plăcerea sau nu ai plăcerea să le asculţi, însă de obicei declaraţiile nu sunt făcute de cei care te preţuiesc, ci sunt făcute la întâmplare, din dorinţa de a deranja, din dorinţa de a intra oricum în viaţa intimă a unui interpret şi mi se pare că viaţa intimă nu numai că este un drept al omului consfinţit prin lege, dar este o problemă care îl interesează şi care nu trebuie să fie pusă pe tapet în văzul lumii.

- Dacă nu ar suna nimeni, te-ar deranja?

- Nu, nu m-ar deranja, pentru că aş avea tihna şi timpul necesare să mă întăresc cu forţe proaspete şi să îmi îmbogăţesc energia aceea benefică necesară pentru a-i convinge pe spectatori. Aşa, dacă tot timpul eşti tracasat, hărţuit, tot timpul ţi se bate la uşă, eşti sunat la telefon, devii un om obosit, iar un om obosit nu poate să dea randament artistic. Cred că liniştea şi echilibrul au o foarte mare

pondere în capacitatea ta de a fi bine încărcat cu forţa artistică necesară pentru a cuceri publicul.

Nu le-am înţeles niciodată pe colegele mele care au o cohortă de admiratoare care le însoţesc la cabină, când se îmbracă şi când se dezbracă şi când mănâncă sau nu. . . ar sta cu ele şi la toaletă! Poate că lor li se pare comod sau au senzaţia că este un soi de publicitate pe care şi-o fac. Dacă ele consideră că aşa le este bine, n-am nimic împotrivă, însă pentru mine ar fi un blestem imposibil de suportat şi m-aş simţi în permanenţă foarte obosit. Oricum prezenţa noastră în faţa atâtor ochi presupune un consum energetic foarte mare.

Retragerea la cabină după spectacol şi „scoaterea din priză" pe care trebuie s-o ai între spectacole nu numai că este necesară, dar este o condiţie fără de care nu poţi să ai succes. Poate că asta nu înţeleg spectatorii, cei dornici să vină la cabină, să ceară autografe şi să-ţi aducă flori.

Mi-a plăcut totdeauna să primesc flori, dar la noi publicul înţelege să-ţi aducă flori la mijlocul cântecului, între cântece etc. Eu cred că florile pot fi aduse fie la intrarea artistului pe scenă, fie la sfârşit! Un recital de cinci-şase cântece presupune un efort de concentrare. Tu vrei să prezinţi ceva, vrei să munceşti pe scenă. Atunci când este vorba despre un cântăreţ cum sunt eu, care nu cântă o muzică neapărat de dans, ci cântă o muzică lirică, profundă, cu nişte cuvinte care exprimă anumite stări sufleteşti, cred

că în primul rând trebuie să existe răbdarea de a asculta vorbele cântecelor, legătura acestora cu muzica, îmbrăcămintea orchestrală, cât şi prestaţia cântăreţului. În felul acesta îţi dai seama câte aplauze sau câte flori merită solistul din faţa ta.

Am avut o admiratoare la Cluj care se urca pe scenă de la începutul recitalului şi nu mai cobora până la sfârşit. O făcea din dorinţa de a fi lângă mine şi de a mă convinge că poate fi nu numai o parteneră bună pe scenă, dar şi prietenă şi, categoric, parteneră de viaţă. Sigur că nu-şi dădea seama că asupra ei erau aţintiţi o mie două sute de ochi, într-o sală cum era cea a Operei din Cluj. Publicul nu mai era atent la ceea ce cântam eu pe scenă, ci vroia să vadă până unde duce îndrăzneala celei care era pe scenă lângă mine. Toată lumea era moartă de curiozitate de ceea ce se va întâmpla mai departe.

Am avut şi am admiratoare cărora le-am interzis să-mi aducă flori pe scenă, explicându-le că nu am nici o plăcere ca la fiecare spectacol după primul cântec sau după al doilea să fiu deconcertat din activitatea mea. Publicul, din curiozitate, vrea să afle cine sunt persoanele care urcă de fiecare dată pe scenă cu flori. Mă deranjează faptul că publicul ar putea să-şi închipuie că toate efuziunile admiratoarelor au fost aranjate şi am interzis cunoştinţelor mele să mai vină pe scenă.

O întâmplare extraordinară am păţit-o acum câţiva ani pe litoral. Cântam la restaurantul „Perla mării“ şi, la un moment dat, asta se întâmpla după spectacolele pe care le aveam peste zi, seara, era foarte târziu, era program de bar de noapte, deci oamenii erau la mese în jurul ringului, aşezaţi şi la un moment dat, cântând „Niciodată“, m-am trezit lângă mine cu o doamnă cu greutate, cred că avea pe puţin 110 kilograme şi care se ţinea să nu cadă de. . . trei garoafe frumoase, cu care voia să mă cadorisească şi neapărat să mă pupe! Am crezut că ritualul se va desfăşura aşa cum se întâmplă pe scenă, adică îi dai mâna doamnei, o săruţi, primeşti florile şi. . . la revedere! Dar, să vezi că n-a fost aşa. . . Unde m-a strâns în braţe atât de tare „doamna“ şi unde s-a lăsat cu toată greutatea pe mine, încât am căzut în genunchi, şi eu, şi ea. Fiindu-mi atât de aproape, am realizat că era şi puţin „abţiguită“, aşa că poţi să-ţi dai seama ce luptă a fost pentru a fi, cu greu, scoasă de pe ring! A făcut scandal pentru că nu au lăsat-o să stea lângă mine. Ea voia să stea aproape de mine, să cânte cu mine şi chiar a strigat în toată sala: „Gabriel, numai pe tine te iubesc!“. La masă era şi soţul ei, un omuleţ la fel de slab ca şi mine, dar probabil că era şi slab de înger, pentru că nu a ripostat împotriva acestei ieşiri a soţiei lui! Întrebat de oamenii din jur de ce nu-şi ia nevasta căzută în genunchi lângă interpretul de pe scenă, omuleţul a răspuns că îi este

imposibil să facă gestul acesta, pentru că ştie că eu sunt preferatul ei şi că distinsa l-ar lua la bătaie dacă ar comite această acţiune! Decât să fie bătut, omul a preferat să mă lase pe mine victima împrejurării de atunci.

La unul din barurile de noapte din Constanţa, unde am cântat, erau nişte mese la care se aşezau aceleaşi domnişoare seară de seară, dar am observat, după câteva nopţi, spre surprinderea mea, că nu erau însoţite de aceiaşi domni. Domnii erau mereu alţii, ele rămâneau pe poziţii, ceea ce dovedea că. . . ele aveau dreptate! Interesant a fost că după o lună de cântat în acel local, deja ştiam preferinţele lor muzicale. De exemplu, le plăcea „Să nu vii iar să mă cauţi". Cred că le plăcea pentru că textul, de la titlu până la final, vorbea parcă despre viaţa lor, iar partenerii lor de seară nu prea erau curaţi nici la mâini şi nici la suflet! Urmăriţi sau viitori urmăriţi de Poliţie, textul parcă le cânta viaţa: „Sunt hoinar, aşa mi-e viaţa/Trebuie s-alerg mereu/Să nu vii iar să mă cauţi! Ele ţineau la mine sincer şi dezinteresat, pentru că vedeau în mine idealul partener de viaţă sau bărbatul ideal care aşa cum cântă, melancolic şi sensibil despre viaţă, aşa poate să fie şi în realitate: iubitor de familie, ţiitor de casă etc. Deci ţineau la mine într-un fel aparte, chiar veneau câte două, trei pe scenă deodată să mă roage să repet cântecul. S-a întâmplat într-o seară să se repeadă atât de tare una în alta, convinse că trebuie să aibă

prioritate la comanda cântecului, că ne-am ciocnit cu toţii şi m-am lovit cu microfonul în gură, de a început să-mi curgă sânge. Eram victimă fără voia mea.

Altă dată, un domn, nu-mi amintesc unde se întâmpla, a intrat în cabina mea foarte supărat; avea în braţe câteva sticle de vin şi a început să strige foarte tare: „Unde-i Dorobanţu? Vreau să-l termin pe ăsta care mi-a nenorocit nevasta!". Eu m-am făcut mic în colţul cabinei, cu speranţa că nu mă mai cunoaşte. Dar speranţa s-a dovedit inutilă, fiindcă la numai o fracţiune de secundă s-a îndreptat spre mine, însă prieteneşte şi mi-a explicat bărbăteşte că nu mai are linişte şi trai civilizat, pentru că de câte ori cântă Dorobanţu, radio-ul este dat la volum maxim şi nu se mai poate înţelege cu nevasta nicicum şi crede că numai divorţul îl va lecui de gelozie! Lucru care nu cred că s-a întâmplat, pentru că ne-am întâlnit după câţiva ani şi mi-a amintit glumind incidentul, însă atunci chiar am trăit o spaimă autentică, crezând că a venit să mă bată, pentru că îi stricasem casa cea de piatră.

Vreau să-ţi povestesc despre întâlnirea mea cu nişte personaje care, chiar dacă nu mi-au marcat cursul vieţii, m-au făcut totdeauna să mă întreb cu ce am greşit să pot impresiona într-atât nişte oameni, încât să-şi piardă capul. Am fost invitat acasă la o doamnă să servim dejunul

împreună şi m-am dus cu un curaj nebun, cu toate că nu ar fi trebuit, dar ştiind unde mă duc, fiindcă o cunoscusem în familie, m-am gândit că poate fac un bine. Oamenii singuri simt nevoia câteodată să-şi spună cuiva gândurile şi am crezut că pot da două ore din viaţă pentru a alina sufletul unui om care are nevoie. Nu a fost nici pe departe întocmai. Persoana care mă invitase era doar curioasă să descopere ce comportament am eu faţă de oameni când sunt pus în situaţii limită! Checul pe care mi l-a servit semăna cu o cărămidă proaspăt scoasă de la ars, din cuptor. Vinul era turnat dintr-o sticlă care mai avea puţin pe fund şi poseda şi nişte musculiţe de oţet pe acolo! Am fost întrebat dacă port perucă sau este părul meu natural, după care a trebuit să suport o adevărată paradă a modei. Doamna respectivă mi-a arătat pe rând rochiile pe care le-a purtat la anumite ocazii, zicea ea, aşa cum au toţi oamenii - la nuntă, la botez sau poate la o invitaţie specială, undeva, la o familie.

Mi s-a făcut frică la un moment dat. Mă gândeam că nu este bine să cunosc prea multe amănunte din viaţa doamnei, dar m-am lăsat dus de scenele nefireşti ce se desfăşurau în faţa ochilor mei. Era caraghios, era ca în toate scenele penibile din filme, când cineva vrea să te cucerească cu orice chip. În cazul în speţă nu se putea înfiripa nici un fel de idilă între noi, nu pentru că diferenţa de vârstă era foarte mare, ci pentru simplul motiv că stările noastre nu

coincideau. Gândul meu era de a face bine cuiva, de a aduce o mulţumire sufletească unui om singur, iar gândurile doamnei care mă invitase erau cu totul altele. Nu ştiu dacă se gândea neapărat la dragoste, dar tot ce se petrecea la acea întâlnire, văzut dinafară, părea o celebră scenă de amor! După mai multe încercări de a pleca, am scăpat neatins şi curat, aşa cum venisem!

De multe ori am mai fost asediat de cele care fac energoterapie, cele care se ocupă de probleme paranormale. Aceste femei pe care le-am întâlnit în decursul anilor au vrut cu tot dinadinsul să încerce şi pe mine tratamentele lor. Toate au vrut să se convingă dacă eu sunt într-adevăr aşa cum vedeau ele - un om generos şi bun, aşa cum mă arătau cântecele pe care le cântam sau omul melancolic şi trist care a avut atâtea necazuri în viaţă, încât îi este proprie starea pe care ele erau convinse că mi-o pot îmbunătăţi.

Eram în contact cu aceşti oameni ciudaţi cărora le înţelegeam preocupările de genul ăsta, dar nu înţelegeam de ce eu trebuia să fiu victima activităţii lor. Adică voiau să mă vindece neapărat, voiau să scoată răul din mine sau să-mi cunoască aura. Sigur că, la început, mi se părea caraghios să închid ochii la comandă şi după ce ele făceau câteva rotiri de mâini deasupra capului şi apoi peste faţa mea, să mă socotesc vindecat de sinuzită sau să declar că din acea clipă

nu mă mai doare gâtul, fiindcă nu se întâmpla aşa. În continuare aveam nasul înfundat sau mă durea după ceafă, însă asta se întâmpla pentru că era curent pe scenă, pentru că eram comod şi nu făceam gimnastică la vreme şi pentru că regimul de viaţă pe care trebuia să-l am ca artist nu întotdeauna mi-l îndeplineam. Erau caraghioase întâlnirile astea, nu neapărat instructive, dar descopeream că oamenii nu erau aşa cum credeam eu că sunt.

Cred că majoritatea acestor femei pe care le-am cunoscut cu astfel de preocupări nu erau nici pe departe acele specialiste cu puteri reale de vindecare, specialiste pe care le-am întâlnit mai târziu în peregrinările mele şi care m-au şi tratat de diferite afecţiuni. Ele făceau parte din categoria femeilor cu probleme, cu decepţii foarte mari în iubire, fie că nu fuseseră căsătorite niciodată, fie că fuseseră căsătorite şi avuseseră decepţii uriaşe şi căutau un refugiu în a descoperi fericirea apropiindu-se de oameni în acest fel. Sigur că poate am pierdut vremea atunci cu asemenea întâlniri, dar astăzi mi se par nişte întâmplări pline de haz.

S-a întâmplat să merg în vizită acasă la oameni necunoscuţi, iar ei, dorind să-mi facă plăcere şi să-şi arate respectul vizavi de mine, îmi puneau la pick-up sau la casetofon „Hai, vino iar în gara noastră mică!“ Ascultam de 20 de ori „Gara mică“ sau chiar de 30 de ori. . . Gazda murea de plăcere fredonând lângă mine, eu muream de

nerăbdare să mă lase în pace... Îţi imaginezi că aşteptam să treacă timpul mai repede să pot să scap de conversaţie, să scap de invitaţie şi să pot să mă refugiez undeva, departe de lume, să uit de toţi şi de toate.

- Dar ţi-ai făcut şi foarte mulţi prieteni?

- Mi-am făcut şi foarte mulţi prieteni, pentru că sunt o fire sociabilă, nu foarte uşor sociabilă, dar caut să-i înţeleg pe oameni pentru că ştiu că nu putem trăi singuri. Am prieteni la Cluj, la Satu Mare, la Alba Iulia, la Tg. Jiu, la Constanţa, la Iaşi, dar unde n-am prieteni? Am peste tot. Prieteni la a căror uşă pot să bat şi mi se va deschide, prieteni cu care vorbesc regulat la telefon, cu care schimb felicitări de Paşte şi de Anul Nou, care vin de fiecare dată la spectacolul meu când sunt în oraşul lor, prieteni care mă invită la masă, prieteni care mă critică câteodată sau critică contextul în care sunt în spectacol.

Sigur că nu am profitat de aceste prietenii; nu mi-a plăcut să-mi fac relaţii care să-mi aducă profit. Sunt doar nişte simple relaţii de prietenie şi asta pentru că sunt convins că numai asemenea prietenii dăinuie.

- Alte întâmplări ciudate?

- Mi se părea foarte ciudat, de exemplu, de ce mai mergem până la Anina în miezul iernii, de la Reşiţa, când zăpada era de jumătate de metru şi când trebuia să mergem prin păduri şi pe serpentine. Jean Constantin, cu tot umorul

care-l caracterizează, cred că era înfricoşat puţin de drumul pe care trebuie să-l facem (şi el considera că nu are sens această călătorie; chiar spunea la un moment dat că singura noastră scăpare este să nu ne descopere lupii, pentru că dacă facem pană, cu siguranţă suntem mâncaţi)! Spre surprinderea noastră, ajunşi la Anina, ne aşteptau 400 de oameni. Să nu fi ajuns la vreme ar fi fost mai mult decât o tragedie.

Oamenii ar fi crezut că ni s-a întâmplat ceva grav dacă nu am fi ajuns, dar în nici un caz nu ar fi gândit că nu am plecat la drum către ei. În modul lor de a gândi, nu poţi avea o asemenea lipsă de respect faţă de public, comiţând o asemenea impoliteţe.

Turneele însă cereau un efort foarte mare. Ne-a ferit Dumnezeu de accidente. Am străbătut peste 30.000 de kilometri pe an numai pe şosele, ceea ce este o nebunie curată. La noi circulaţia nu este civilizată, drumurile nu sunt marcate. S-a întâmplat de nenumărate ori să ne învârtim în acelaşi loc, tocmai pentru că nu există indicatoare şi nu ştii nici unde eşti, nici încotro s-o iei!

Este o problemă să ieşi de la Moreni către Ploieşti, este o problemă să te descurci în Moldova, de la Tg. Ocna să mergi către Dărmăneşti, Comăneşti. N-ai indicatoare şi spectacolul trebuie să înceapă; maşina cu cântăreţi nu a sosit pentru că nu este posibil noaptea, pe întuneric, să faci acest

lucru. Trebuie să ai un şofer atât de avizat, încât să ştie pe dinafară toată România.

Circulaţia de pe litoral, vara, mi s-a părut totdeauna imposibilă. Oameni care nu şofează un an întreg, dar toţi vor să fie şoferi de raliu, vin în concediu şi, ca nişte zmei, se aventurează într-un oraş pe care nu-l cunosc şi unde trebuie să fii foarte atent ca să nu păţeşti ceva.

- Care sunt cei mai agreabili colegi de turneu?

- Pentru mine, majoritatea colegilor sunt agreabili, pentru că am ales totdeauna trupa cu care să fac turneul. Prefer actorii de meserie, cum sunt Stela Popescu, Alexandru Arşinel, Jean Constantin, Draga Olteanu, Marin Moraru, cu care am lucrat foarte mult şi pe care i-am descoperit altfel decât îi ştiam eu la teatru şi pe scenă. Sunt nişte mari actori! Cred în talentul lor, în valoarea lor artistică. Ei fac un spectacol numai prin simpla lor prezenţă!

- Turnee mai interesante în străinătate. . . în Basarabia, în America, în Canada?

- Cred că interesantă este emoţia cu care m-am întâlnit cu românii din aceste ţări şi mai puţin emoţia unor asemenea turnee. De exemplu, plecarea în America pentru mine nu a fost o plecare cu emoţii nicidecum. Am plecat prima oară în America aşa cum ar fi trebuit să plec la Potigrafu, adică nici nu mă gândeam că nu mi se va aproba viza sau nu voi face faţă unui asemenea turneu. Întâlnirea

cu New York-ul nu a fost o întâlnire cu sufletul la gură; era New York-ul pe care-l văzusem de atâtea ori în filme, nu era altfel. Sigur că aşa vedeam din avion, dar pe pământ, când începi să mergi pe stradă alături de oameni, constaţi că nu este cu nimic o lume deosebită de lumea pe care te aşteptai să o întâlneşti. Sunt aceiaşi oameni care au treburile lor, care se trezesc de dimineaţă, bătrânii care merg la lapte, pe copii nu i-am văzut mergând la şcoală pentru că probabil este o altă cale de a ajunge la şcoală, îi duc maşinile sau părinţii. Deci lumea are aceleaşi preocupări, lucru care m-a mirat. Mă aşteptam să fie altfel în America. Mă aşteptam ca oamenii să nu mănânce deloc sau să nu meargă niciodată la serviciu. Mă aşteptam să-i văd pe toţi cu paharele de whisky în mână sau pe toţi alergând în maşini de lux urmăriţi de Poliţie. Nu se întâmplă deloc aşa. Dimpotrivă, mi s-a părut o lume deloc ciudată, nu foarte interesantă, o lume ancorată într-un sistem riguros de muncă, o lume puţin anostă şi lipsită de personalitate. Poate că personalitatea naţiunii s-a primit prin depersonalizare.

- Ai locuit numai la români?

- Am stat şi la români şi la moteluri americane.

- Români foarte bogaţi ai întâlnit?

- Români foarte bogaţi nu am întâlnit. Am întâlnit români interesanţi şi puţin mai înstăriţi decât ceilalţi români care, în general, duc o viaţă de condiţie sub-mediu, dar este

o viaţă, raportată la viaţa pe care au dus-o în România, mult peste nivelul mediu.

- Legionari ai întâlnit?

- Nu se arată. Probabil că nu sunt în momentul de faţă foarte bine organizaţi, ci cred că interesul comunităţii româneşti pentru mişcarea legionară sau o mişcare politică în general a scăzut, pentru că aşa ceva nu poate aduce un profit material şi oricum, în majoritate, cei care au ajuns în America se gândesc cum să ajungă bogaţi.

- La centrul cultural din New-York ai fost?

- Nu am fost invitat niciodată. N-am simţit prezenţa funcţionarilor de la Ambasada României în viaţa comunităţii de limbă română. Doar la un revelion la care erau adunaţi peste 600 de români a poposit fostul consul român în America. La câteva zile după aceea, într-un interviu pe care-l dădea unui ziar american, se făIea foarte mult cu faptul că un număr atât de mare de români s-a adunat să serbeze împreună Revelionul. Nu era nicidecum meritul lui.

- La Bădăluţă ai fost?

- Bădăluţă este şeful unui post de televiziune foarte mic, surprinzător de mic, dar cu nume mare „Roumanian voice of America"; când eşti în România şi capeţi o asemenea carte de vizită ţi se pare că oricum este un centru hollywoodian, în care se pun la cale nu numai lansarea unor

artişti sau vedete, dar şi a unor „rachete". De fapt este un birou privat care nu are mai mult de 20 de metri pătraţi, de unde se transmite săptămânal o jumătate de oră sau o oră pentru comunitatea românească din mai multe oraşe. Comunitatea românească s-a mobilizat greu ca să plătească un spaţiu de emisie şi de frecvenţă; lucrul acesta nu este o problemă în America, oricine poate să deschidă un post privat de televiziune, dacă îşi plăteşte o frecvenţă care se acordă.

- Pe graficianul Eugen Mihăescu l-ai întâlnit?

- Nu. În general oamenii de cultură deja nu mai consideră că aparţin comunităţii româneşti (cei care s-au realizat foarte bine). Cred că ei aparţin unei clase care, de fapt, serveşte deja interesele Americii. Mai puţin interesaţi de cum să facă să progreseze comunitatea românească în general. Comunitatea românească nu este puternică.

- Pe Aristide Buhoiu l-ai întâlnit?

- Pe Buhoiu l-am întâlnit. El este mai atent cu ceea ce priveşte imaginea lui în cadrul comunităţii româneşti, pentru că, în majoritatea cazurilor, nu a fost primit foarte bine; fie că se afla la Los Angeles, la New York sau la Chicago, lui Buhoiu i s-a pus în spate o serie de acuze, nu ştiu cât sunt de adevărate, dar probabil că Buhoiu s-a străduit să arate că este un bun român. Nu ştiu cât a reuşit, dar cred că are o influenţă destul de mare în comunitate,

mai ales că publică ziarul „Universul", care totuşi este citit, dacă nu în număr mare, ca „Micro-magazin", totuşi este un ziar care există.

- Cu Corina Chiriac te-ai văzut?

- Cu Corina Chiriac m-am văzut la sosirea mea prima dată la Los Angeles. M-a surprins, pentru că era prima oară când cântam alături de ea; fusese invitată alături de noi în spectacolul pe care trebuia să-l dăm la Los Angeles; m-a surprins pentru că era mai grasă decât o ştiam, grasă şi frumoasă, se străduia chiar să revină la greutatea iniţială, însă cu greu, pentru că se produsese un dezechilibru în alimentaţia ei, un dezechilibru în ceea ce priveşte ritmul biologic la care era obligată să facă faţă, munca pe care o depunea. Era o lume nouă pe care Corina Chiriac îşi dorea cu orice chip să o cucerească şi chiar a fost întrebată de noi ce a făcut-o să plece din ţară; ea a spus cu putere de convingere extraordinară că era o experienţă pe care voia neaparat s-o aibă în viaţă, experienţa emigrantului. Nu ştiu cât i-a folosit această experienţă, dar la întoarcerea în ţară, mi s-a părut debusolată şi puţin lipsită de forţa necesară de a se realinia la felul de gândire al nostru şi la felul de muncă de aici. Asta nu înseamnă că s-a obişnuit cu un fel de muncă tipic american, dimpotrivă, cred că printr-o încăpăţânare a vrut să ne arate cât a câştigat din acest punct de vedere, al

experienţei, dar cred că nu a câştigat într-atât încât să-i folosească!

- Cu Margareta nu te-ai văzut?

- Margareta Pâslaru refuză de fiecare dată să aibă o relaţie foarte apropiată cu românii alături de care trăieşte, la New York sau New Jersey unde are casa şi refuză acest lucru cred că din orgoliu; poate că a făcut foarte bine, pentru că aşa cum o ştiu, ea are o demnitate şi o decenţă la care nu a vrut să renunţe. Comunitatea românească nu a privit cu ochi buni această izolare a ei. Şi-a permis să se izoleze deoarece îşi asigurase un venit sigur şi un nivel de trai corespunzător.

- Radu Goldiş?

- Cu el am cântat la Chicago. Mare chitarist.

- Gigi Marga?

- Cu Gigi Marga m-am întâlnit şi am fost invitat la ea la masă. Foarte generoasă şi plină de viaţă, mi s-a părut de o exuberanţă ieşită din comun la cei 70 de ani pe care îi are şi mi s-a părut un exemplu palpabil a ceea ce înseamnă artist longeviv. Are o forţă extraordinară de convingere; sigur că are o experienţă uriaşă în ceea ce priveşte contactul cu publicul şi oriunde se află ştie să se adapteze situaţiei şi să facă de fiecare dată succes cu convingere. Mi s-a părut extraordinară forma vocală în care se află şi asta pentru că a avut o voce bună şi sănătoasă, a avut o tehnică bună

vocală, care i-au dat posibilitatea până la bătrâneţe să-şi menţină o limpezime a glasului şi o putere extraordinară de concentrare. Sigur că şi pentru ea experienţa cu America nu cred că a fost prea fericită, însă, având această putere de adaptare foarte rapidă, cred că a reuşit mai mult decât alţii.

- În Germania cu cine te-ai văzut?

- În Germania o impresie bună mi-a făcut românimea care a venit la spectacol pentru că mi s-a părut mult mai aşezată şi mult mai liniştită din punct de vedere material şi sufletesc. Cred că în Germania există un sistem mult mai bine pus la punct de a-ţi câştiga existenţa şi de a fi sigur de ziua de mâine decât în America unde, deşi supus unor reguli şi legi aspre, nu poţi avea siguranţa unui serviciu cu un beneficiu foarte bun şi nici a unei stări psihice extraordinare. Probabil că românii-nemţi, fiind şi mai aproape de ţară, îşi pot permite să vină mai des să-şi încarce bateriile, spre deosebire de românii-americani, pentru care o călătorie în România înseamnă un cost imens, pentru care o scrisoare din ţară este o emoţie covârşitoare.

Românii din Basarabia sunt cu totul altfel, nemaivorbind de sentimentalismul care îi defineşte. Sunt interesaţi neapărat de relaţia lor cu viaţa culturală din ţară. Este un interes care nu se expune făţiş, dar pe care-l are fiecare în interiorul lui, pe care nu-l exteriorizează tocmai dintr-o teamă de care nu se pot debarasa, cu toate că

Republica Moldova construieşte, aşa cum a declarat, democraţia; nu cred că poate fi vorba de democraţie atâta vreme cât există un singur post de televiziune şi câteva posturi de radio.

- Întâmplări hazoase, spectacole cu ciudăţenii?

- Da. Ciudăţenia constă în faptul că atunci când te duci în America, te aştepţi ca impresarul care te-a invitat să-ţi asigure o sală de concert şi o scenă, ca marilor vedete din America. Din nefericire, lucrul acesta nu se întâmplă, pentru că impresarul nu are destui bani pentru a plăti chiria unor astfel de săli. O sală costă imens şi ea trebuie contractată cu multe luni înainte, trebuie plătite nişte asigurări imense şi nimeni nu riscă atât, indiferent cât de mare sau de valoroasă ar fi o trupă de artişti din România. Prin urmare, a trebuit să cântăm fie în restaurante de mâna a doua, fie în săli construite pe lângă biserici româneşti, fie pe lângă liceele sau şcolile unde învaţă copiii americani. Sigur că eram lipsiţi de condiţii de spectacol, cum ar fi lumina sau sonorizarea, dar importantă era comunicarea cu publicul.

- Unde ai găsit cei mai mulţi români?

- Se spune că sunt foarte mulţi români la New-York, dar sunt greu de adunat. Românii care au venit să petreacă cu noi ziua de 24 ianuarie - Ziua Unirii Principatelor Române - şi care au fost mai mulţi de 1.000, cred că au venit

dintr-o convingere patriotică, din convingerea că este o zi pe care trebuie să o serbeze împreună cu ceilalţi români.

*

Prietenii, despre el...

- Aşa l-am cunoscut pe Dorobanţu. . . .

- Prin ce an a fost asta, Elvira Iancu?

- Prin '82 mi-a telefonat domnul Alexandru Ionescu. organizator de spectacole la Casa de Cultură a M.I., mi-a spus că aveau spectacol, nu aveau basist în orchestră şi era pe viu. Discuţia a fost cam aşa:

- Te-am sunat să te rog să vii diseară să cânţi cu basul în orchestra de acompaniament, pentru că avem spectacol. Eşti liberă?

- Bine, vin!

- Dar să ştii că este cu partituri şi va trebui să citeşti la prima vedere, direct în spectacol!

- Bine, vin!

- Dar să ştii că nu se plăteşte!

- Bine, vin!

M-am dus. În acel spectacol cânta şi Gabi. Cânta „Te-aş iubi viaţa toată", o piesă sârbească pe un text pe care cred că l-a scris singur, pentru că ţin minte că refrenul avea alte vorbe la sfârşit. A doua zi am fost împreună la un

spectacol la Câmpina; când a urcat el în autobuz, de gât cu Ani, o colegă, ziceam eu în gândul meu: „Uite, băiatul ăsta ce drăguţ e! Ce caută cu urâta asta?“ şi pe urmă mi-am dat seama că nu era ceva serios, erau doar foarte buni prieteni. Fuseseră concurenţi la Dorohoi cu doi ani în urmă, unde Gabi luase premiul festivalului „Mărţişorul de aur“; în anul următor a fost în recital şi le-a luat pe Ani şi pe încă vreo două fete să-i facă grup vocal, iar ele au mai cântat şi ca soliste, în chip de *„invitatele invitatului“*. Peste un an sau doi, cei de la Dorohoi nu au mai organizat acolo festivalul, ci la Botoşani, l-au chemat tot aşa, în recital şi atunci m-a luat şi pe mine, *ca o pată de culoare.* M-a pus să-i fac vocea a doua la câteva piese şi mi-a zis să-mi iau şi chitara cu mine, să cânt cu orchestra la câteva piese, că dă bine la public. Era un ger în sală, mult sub zero grade, iar eu cântam într-o rochie decoltată; aş fi putut s-o schimb, dar mai aveam alta şi mai sumară, aşa că am tras aer în piept şi am intrat în scenă. Stupoare şi de-o parte şi de alta. Eu am rămas uimită că publicul era în sală îmbrăcat cu paltoane şi căciuli, iar ei au rămas uimiţi de prezenţa mea într-o rochie mai mult decât „primăvăratică“. La al treilea cântec am ieşit din scenă ca să cânte Gabi singur, „Mona Lisa“ Aşa era regia făcută de el. În culise, s-a îndurat cineva şi mi-a pus pe umeri o haină sub care am tremurat intens, iar când Gabi a terminat cântecul, am dat jos haina şi am intrat mândră să

continuăm recitalul, ca şi cum totul era normal. Numai aburii care ne ieşeau din gură ne contraziceau.

La W.C. am descoperit că vasul respectiv nu se mai vedea. Era îngropat sub un bloc de gheaţă! La hotel am adunat toate păturile, ne-am pus prosoape în cap şi am dormit fără să îndrăznim să ne mişcăm, că se răcea locul. Ce dacă era 1 Martie! Era un ger năpraznic, dar noi doream să arătăm că artistul e artist, chiar dacă trebuie să joace pe un butoi, în loc de scenă. Oare astăzi e la fel?

La magazinul din colţ, ca să nu se mai facă curent când intra cineva, au dat uşa de perete şi au fixat-o cu un pietroi. Oricum, şi afară, şi înăuntru tot atâtea grade erau! Adică mult sub zero.

La Bucureşti, din când în când, Gabi mă suna să mă întrebe ce mai fac, îmi cerea părerea asupra unor melodii... I-am zis la un moment dat că vreau să-mi fac un trio vocal şi vorbisem cu două *potenţial-viitoare-soliste* de la clubul M.I., iar el mi-a zis: „Ce vorbeşti tu cu proastele astea, lasă că-ţi prezint eu nişte fete drăguţe de la Şcoala Populară de Artă, foste colege cu mine la doamna Orăscu şi mi le-a prezentat pe Cristina şi pe Silvia; pe urmă ne-a dus la un băiat care a fost coleg cu el la Fromi Moreno, pe când lua lecţii de canto. Viorel studia armonia. Ne-a dus la Viorel să ne pregătească el; se pricepea. Atunci era Viorel; acum este compozitorul Viorel Gavrilă. Atunci am vrut să fac un

cântec, „Ritmuri noi"; mi-a făcut textul Roxana Popescu, mi se pare, sau Adina Chivulescu, nu mai ştiu exact şi nu mi-a plăcut. Apoi, o actriţă Valentina s-a oferit să-mi facă textul şi, de asemenea, nu mi-a plăcut. A treia variantă a fost încercată de Gerda Stoian. N-a ieşit. Nu-mi plăcea! Era semn că încep să mă luminez. Pe urmă am chemat-o pe Lenuţa-balerina să-mi facă „împletire de picioare"... adică mişcarea grupului şi ea m-a întrebat cine mi-a făcut textul. I-am spus povestea cu *n* variante nereuşite, ca apoi să-mi propună să vorbească ea cu Radu Stoenescu, actor în acelaşi teatru unde munceam amândouă, să intervină el la Eugen Rotaru, că sunt prieteni şi să-l roage să se facă mai bun şi să mă primească, pentru că era într-o perioadă când nu mai vroia să scrie pentru orice „tanti nimeni". L-a convins! După ce ne-a făcut Rotaru textul la două piese, am început să-i trag după mine şi pe Viorel şi pe Gabi „...hai, să te duc eu la Rotaru, să-ţi facă nişte texte ca lumea!" şi atunci Gabi a reluat melodia sârbească, dar pe textul făcut de Rotaru. Era altceva! După ce am făcut grupul cu fetele, am apărut la TV şi se apropiase momentul când se dădeau „atestatele", adică se întrunea o comisie, toţi cei doritori cântau în faţa ei, ca mai apoi să primească un carneţel în care scria ce categorie de solist eşti şi deci cu cât poţi fi plătit la un spectacol. Pe atunci erau tarife fixe; de negociere nu se auzise. Câţiva băieţi din orchestra Radio, pe care-i

cunoşteam, cântau la restaurantul „Moldova“ şi am zis eu: „Hai să aranjăm să vină comisia aici, ca să nu mai transportăm instrumentele. Mai uşor e să transportăm comisia, şi eu îl aduc şi pe Viorel să dea şi el examen cu pianul, să se dea drept compozitor, orchestrator, o să cântăm şi nişte piese de-ale lui, îl aduc şi pe Gabi, vin şi eu cu fetele“... şi aşa am făcut. În seara aia am lovit maşina, de obosită ce eram. După un timp, mi-a dat telefon Cristi Teodorescu, saxofonistul, să-mi spună că Hary Coradini-solistul trupei plecase şi că rămăsese numai cu Geta-solista, iar ei aveau repertoriu pentru fată plus băiat şi deci aveau nevoie de un băiat. Îl cunoscuse pe Gabi de la seara cu atestatele, îi plăcuse cum cântă şi m-a pus să-l întreb dacă nu vrea să meargă să cânte cu ei; şi aşa a început Gabi să cânte în cârciumă, cu trupa. După asta a mai cântat la restaurantul Pescăruş, care aparţinea de Athenée Palace, apoi a încercat să cânte la Athenée Palace, la barul de noapte, aşa că Gabi s-a dus la director, o persoană cu o memorie extraordinară, care şi-a amintit de el şi care i-a zis: „Dar tu nu cântai cu o gagică? În duet, te primesc“. Era firesc, pentru că-i mai avea acolo pe Eugen Ionescu şi alţii, faliţii lui care cântau de o viaţă, numai bărbaţi şi nu mai avea nevoie de încă unul, iar el îl ţinea minte pe Gabi cântând cu Geta în duet. Gabi mi-a telefonat să-mi spună toată povestea, aşa că am avut ideea să-mi dea mie să-i fac vocea a doua la cântecele lui şi astfel

să-i îndeplinim dorinţa domnului director; şi aşa ne-am aflat cântând la bar. Noi cântam şi plecam, dar nu ne puteam explica „de ce ceilalţi mai rămâneau?". Târziu am înţeles că a fi cântăreţ sau cântăreaţă nu era meseria lor de bază. Barul era doar un pretext, era doar încălzirea pentru ce urma să vină, cum s-ar zice, lucrau sub acoperire. Se dădeau drept cântăreţi, dar ei, de bază, se ocupau cu altceva. Mai un schimb valutar ilicit, mai o vizită la cameră... Habar n-aveam noi în ce anturaj intraserăm. Pentu Gabi, mai era ceva nou. Acum nu se mai întorcea acasă cu maşina de noapte; mergea cu mine, cu Trabantul, că doar eram vecini.

- E adevărat că directorul vă punea să vă îmbrăcaţi în alb?

- Da. El avea o fixaţie, să nu fie nici o solistă îmbrăcată în negru. Dacă te zărea, începea: „Ţeeee! Te-ai îmbrăcat în negru? Te dau afară!" „Numai în seara asta, domnule director, ştiţi, mi s-a rupt fermoarul când să mă îmbrac şi nu mai aveam la mine decât pe-asta neagră" „Pe mine nu mă interesează! Îi spui aşa ceva lu' ăsta lu' asta, dar nu mie!" Te dădea afară dacă erai îmbrăcată în negru. Altfel era un om deosebit. Într-o seară s-a rătăcit prin culisele scenei de la bar şi a început să ţipe: „Ţe dracu aţi făcut mă? M-aţi zidit aiţi?" Era puţin peltic. Într-o zi o balerină cu acelaşi defect i-a răspuns ceva şi el a început să

ţipe:„Ţeee! Mă imiţi tu pe mine? Te dau afară!“ Fata tremura şi zicea: „Ţe să fac domnule director, dacă si eu vorbesc asa?“

Am analizat şi eu multă vreme treaba asta cu costumaţia neagră şi mi-am dat seama că în primul rând absoarbe lumina şi arăţi ca o stafie; şi aşa în bar, lumină nu prea e. Negrul la bărbat mai dă sobrietate, dar pe femeie o face colívărească. Cum te vedea în negru, te dădea afară

De un revelion, au fost chemaţi la TVR mai mulţi solişti să cânte un colaj de vechituri. Gabi a fost chemat şi el şi se strâmba la pian, chipurile se acompania singur; era şi Viorela Filip, Mitică Lupu, etc. Gabi i-a zis lui Mitică: „domnu' compozitor, dă-mi şi mie, acolo, un cântec“ şi a avut noroc că în anul acela i-a dat vreo patru piese: „Gara“, „Vreau să alerg după nori“, „Nu ştiu cine eşti“ şi încă una, nu mai ştiu care.. Viorela l-a susţinut! Ca solistă-nevastă de compozitor, gestul a fost unic. Şi aşa, Gabi a pus piciorul în prag, cum s-ar zice. Este rarisim pentru un solist să lanseze patru şlagăre într-un singur an. A fost ca o confirmare. Era solist!

- Ai fost în vreun turneu cu el?

- Chiar tot turneul, nu. Aşa, pe unde cântă, mereu. La mare, unde era un program înfiorător, mi se făcea seara somn înainte de program, sau eu adormeam şi el mai pleca, pentru că mai avea şi la bar un program. Era o fugă

continuă: seara la ora 20:00 să fii la Eforie Sud, la 21:00 să fii la Venus şi la 22:00 să fii la Mamaia; nu ştiu cum reuşea!

În fiecare an când cânta la mare, mă chema câteva zile la el. Într-un an m-am dus cu Mariana (prietena lui din copilărie şi mai apoi şi-a mea) şi cu Florina, o altă prietenă. Toate trei suntem mici de statură. Gabi ne purta peste tot, ne căra după el pe la concerte, ne făcea program peste zi (e un foarte bun organizator de timp liber), aşa că mereu era cu trei fete după el. Aşa se explică de ce, într-o zi când eram cu fetele la băi de nămol, m-am trezit făcând declaraţii şocante. Noi stătean liniştite, toate trei cu faţa-n sus, aliniate pe un cearceaf, iar alături, nişte „doamne" în pielea goală au încins o discuţie-bârfă despre toţi artiştii care lucrau pe litoral. Inevitabil, au ajuns şi la Gabi. Eu deja nu le mai suportam, aşa că în momentul în care una a întrebat: „Dar oare, Dorobanţu e însurat?", eu am răspuns tare şi răspicat: „Da! Cu noi trei!" S-a făcut linişte şi au plecat de lângă noi. Oare ce gândeau? Florina era moartă de râs, iar Mariana, mai conservatoare, m-a boscorodit că am făcut-o de râs, că oare ce zic „doamnele" alea grase şi mînjite cu nămol...? Eu, obraznică, o ţineam pe-a mea. „Ce! Nu e aşa? Nu se ocupă el de noi toată ziua şi ne duce peste tot, ca pe o nevastă? Ce dacă suntem trei? Trei mai mici fac cât una mare!"

M-a spus la toată lumea că vorbesc prostii pe plajă, în gura mare.

Şi la teatrul unde lucram, trânteam câte una de-asta. Într-o zi, un dirijor de ocazie m-a văzut râzând cu colegii din orchestră, m-a chemat de-o parte şi mi-a zis: „Ce stai tu cu ăştia tineri? Uite, eu am bani!....” Eu zic: „Nea Petrică! Decât unul de cincizeci, mai bine doi de douăşcinci. Ce, dorm cu banii tăi în pat?” Aşa sunt eu! Ce dacă nu mai sunt tânără! Tot zărghită am rămas.

- Întâmplări, ciudăţenii petrecute împreună?

- În prima etapă, când Gabi a început să-mi ceară părerea, eu îi spuneam verde-n faţă ce credeam despre ce a cântat şi cum a cântat; de multe ori eram chiar dură şi el îmi zicea: „Poţi să-mi spui, că eu nu mă supăr, ştiu că n-o spui cu răutate, cel mult îmi deschizi ochii asupra unor aspecte care-mi scapă!“. Mai târziu a început să nu mai accepte părerile. Dacă-i spuneam „frazează aşa, acolo“, el zicea: „Ei, lasă, că e bine!“. De exemplu, când a cântat piesa aia a lui Viorel, cu frazare greşită; pentru că nu avusese textul din timp, a cântat cum i-a venit, dar abia acum recunoaşte că era loc de mai bine.

Mariana ştie mai bine unele întâmplări din copilărie. Erau vecini, undeva prin cartierul Militari. Sunt prieteni buni şi-acum. Gabi ştie să-şi ţină prieteniile şi o dată ce te-a acceptat eşti admis pe viaţă. Mariana şi soră-sa Any erau spectatori fideli la scălămbăielile lui, în grădina din spatele casei, când un cearceaf pe sârmă însemna cortina, după care începea „One boy show“. Apărea Gabi şi imita vreo solistă

la modă, mai spunea o poezie scrisă de el, fetele aplaudau, că aşa văzuseră ele că fac oamenii mari la teatrul adevărat. Tatăl Marianei lucra la teatrul Nottara şi le lua la toate spectacolele. Nu e de mirare că Any a dorit dintotdeauna să se facă actriţă. Atât şi nimic altceva. Mariana lua lecţii de vioară. Îi punea tanti Tincuţa două funde albe, mari, în păr şi vioara în mână, să o trimită la lecţie. Asta o făcea nesuferită în ochii lui Gabi, care mereu auzea de la taică-său: Fă şi tu ceva! Ce eşti aşa mototol? Uite fetele lu' coana Tincuţa! Aia mare merge la cercul de teatru, aia mică la vioară, numai tu nu faci nimic. Any a ajuns actriţă la Timişoara, iar Mariana, o bună ingineră. Cât despre vioară? E-n cui!

Gabi a scos şi o revistă prin anii de liceu, într-un singur exemplar, „Fitilul", care era hazlie; are şi poezii, şi serioase, şi cu iz porno, dar tot hazlii.

Ne cunoscuserăm de puţină vreme când m-a invitat la o petrecere, ziua în amiaza mare, în cartierul Militari, unde era casa bunicii, încă nu o demolaseră, casă cu etaj, iar la parter era magazin de pâine; mai erau invitaţi Mariana cu soţul, Mia şi Cornel (verii de la Buzău ai Marianei). Mia era vestită că vorbeşte mult, încât la sfârşitul petrecerii, soţul Marianei era ultrafericit că în sfârşit a venit una care a tăiat-o pe Mia, adică eu. A mai venit şi Doina Ghiţescu, care acum este actriţă la Ansamblul Rapsodia, pe atunci era angajat civil la evidenţa populaţiei. Era duminică. Lucram la

teatrul de revistă în orchestră şi avusesem matineu. I-am spus unui electrician că trebuie să ajung în Militari; a zis că mă repede el cu motocicleta până acolo. Lumea era pe la poartă, ca la ţară, curioşi, pentru că deja începuse tevatura la Gabi în casă; când, apar şi eu pe motocicletă. Apare şi Doina Ghiţescu: „Vă rog frumos, nu ştiţi unde este numărul. . . ", la care, băiatul cu care vorbea zice, aşa, dintr-una: „Daaaa, eşti bunăăăă! „Mulţumesc frumos", a zis ea, crezând că e lăudată pentru cum se purta. Daaaa, eşti bunăăă! (a repetat băiatul), a mai venit una bună, călare pe motocicletă"!

Doina avea un haz nebun. Ne-a povestit ce farsă i-au făcut colegii în prima zi de muncă la evidenţa populaţiei, ca angajat civil. A sunat şefu' şi a zis: „Caută în evidenţe pe cetăţeanul Aldo Moro!" (Tocmai fusese răpit şi urlau ziarele, numai Doina nu le citise). Caută ea, nu găseşte. Intră-n panică. Colegul zice:

- Laaaasă soro, că-l găsim noi! Ai căutat şi la comunele subordonate?

- Nu!

Caută ea, tot nu găseşte. Sună telefonul: „Angajat civil, ce faci, n-ai găsit fişa?", aude ea în receptor.

- N-am terminat! (şi apoi către coleg) Ce mă fac?

- Laaaasă soro, îl găsim noi. Ai căutat şi la vii şi la morţi? - zise el, cu un aer superior, de cunoscător al secretelor meseriei.

- Nu!

- Păi vezi!

Caută ea din nou şi tot nu găseşte.

- Ce mă fac? - zice din nou către coleg.

- Ai căutat şi la Aldo Moro şi la Moldo Aro? Nu? Păi vezi, măi tovarăşa! Asta e o meserie care nu se învaţă aşa...

Sună telefonul. Doina ridică şi spune disperată că tot nu l-a găsit deşi a căutat peste tot, şi la oraş şi la sat, şi la vii şi la morţi, şi la Aldo Moro şi la Moldo Aro! E de negăsit. Atunci, auzi în receptor: „Mai citeşte ziarele!“ Le-a citit şi a aflat adevărul. Noi râdeam cu lacrimi. Povestea nu ştiu cât e de hazlie, dar dacă o vedeai pe Doina reconstituind scena, jucând fiecare personaj, era un spectacol în toată regula, interpretat excepţional.

Şi mai e ceva la Gabi, de neînţeles pentru mine. Cum poate să ţină aşa o ordine şi curăţenie în casă, de poţi s-o bagi în circuitul turistic, ca pe o curiozitate. Când lucram la TVR, am fost o dată în vizită la un coleg, împreună cu Liana Elekeş. Când am plecat de acolo ea mi-a zis: „Ai mai văzut undeva, aşa o ordine şi curăţenie în casa unui bărbat singur?“, iar eu i-am răspuns simplu: „Da! La Dorobanţu“. Şi în turneu lucrurile lui sunt toate curate, călcate...Camera

de hotel e aranjată la fix... Numai Dan Spătaru mai era scos din cutie la orice spectacol, indiferent unde şi în faţa cui cânta. Poate şi această corectitudine, chiar rigurozitate în tot ce face l-a ajutat pe Gabi să răzbească prin atâtea încercări, dar tot nu s-a lăsat! A devenit solist cunoscut şi practică meseria pe care o iubeşte. Ce important este să faci cu drag ceea ce trebuie să faci! El o face cu pasiune şi cu credinţă. De-aia a şi reuşit să rămână „pe firmament" atâta vreme.

De atunci, lucrurile s-au mai schimbat. Any a divorţat, Mariana se mărită a doua oară, Florina s-a stabilit în Germania şi are un copil, Doina Ghiţescu s-a îngrăşat, Gabi s-a mutat la Cornu într-o casă minunată, la fel de bună de pus în circuitul turistic ca şi prima, pentru că e curată ca o farmacie şi aranjată cu mult bun-gust, dar mai ales bun-simţ; are căţel, are pisică, are viitor... Doar amintirile nu s-au schimbat. Şi eu!

Despre cântece...

- De ce lansezi, cu precădere, cântece de dragoste?

- Dar despre ce aş putea cânta, fiind într-o veşnică aşteptare? Şi oare nu dragostea ne uneşte pe noi, oamenii, nu dragostea ne face să credem, să visăm, să sperăm, să fim

aşa cum am fost creaţi? Şi-apoi lasă să se ştie că sunt un veşnic îndrăgostit!

Scria un ziarist din Basarabia: „Aproape că nu e ediţie a popularei emisiuni radiofonice „Melodia preferată" în care vocea-i caldă să nu fie solicitată de numeroşi ascultători. La televiziune, prezenţa sa elegantă nu trece neremarcată. Discurile i se vând rapid, este invitat în turnee peste hotare, iar spectacolele ce-l au cap de afiş fac săli pline. Să mai adaug, aşa, pentru „culoarea" prezentului portret, că interpretul se numără (şi el) printre favoriţii mei. Dar cine poate fi personajul descris atât de elogios? Nimeni altul decât trubadurul sufletelor noastre, adică Gabriel Dorobanţu.

Îi mulţumesc acelui ziarist. Îmi aduc aminte ce i-am răspuns: „Sunt credincios meseriei mele. Am putut să supravieţuiesc în veritabila „plasă de păianjen", care este moda în muzică, datorită sincerităţii mele. Cântecele trebuie să fie, după mine, mici momente de viaţă. Trăirile tipic omeneşti, răscolitoarele sentimente eterne, ca iubirea, frumosul, reprezintă temele predilecte ale şlagărelor pe care le interpretez. Eu pledez pentru reîntoarcerea la melodie, la lirism, parametri care vor dăinui cât lumea. Este foarte importantă relaţia interpret-spectator, tinerii solişti ar trebui să ştie acest mic-mare „secret". Îi apreciez, fiindcă veni vorba de ei, pe Aurelian Temişan, pe Monica Anghel,

mai sunt - evident - şi alţii, care „ştiu să treacă rampa", lucru foarte important în cariera noastră. Actul artistic trebuie să fie. . . ofensiv, în sensul creator al noţiunii! Cu prilejul interviurilor pe care le-am dat anterior, am spus şi alte gânduri legate de profesiunea mea, ce pare atât de simplă şi de atractivă din fotoliul telespectatorului sau din scaunul spectatorului. Când şi în România se va cânta pe viu, cu orchestră în spate, nu ca acum, cu înregistrarea gata făcută pe CD, atunci se va vedea cine are voce şi cine nu! Mijloacele tehnice extraordinar de sofisticate de azi îi pot salva pe mulţi solişti de la eşec. Numai că asta nu merge la infinit, iar spectatorul care te ascultă „pe viu" se dumireşte imediat unde e impostura.

Nu prea îmi place să vorbesc despre mine. Fie, însă, pentru a răspunde întrebărilor din scrisori, după cum ziceai mai înainte. . . nu sunt însurat, sâmbăta e ziua mea norocoasă, zilele fără soţ - fatale, am o „Skoda", agreez culorile mov şi negru. Ajunge?

- Ce părere ai despre concursuri?

- Cred că toate sunt nereuşite. Un concurs nu poate fi la cheremul unor redactori sau la dispoziţia publicului. El trebuie să fie bine gândit, pentru că este văzut de milioane de oameni, prin intermediul televiziunii. De aceea trebuie să se aducă tot ce este valoros, divers şi prezent în muzica uşoară.

- În programele de revelion tu, de obicei nu apari, în schimb apar actori care te imită. Ce părere ai?

- Dezamăgirea că nu am apărut chiar eu în aceste programe este considerabilă. Nu m-am supărat că am fost imitat, pentru că lumea ştie că eşti imitat atunci când însemni ceva. De-a lungul timpului, imitaţia Andei Călugăreanu mi-a plăcut, iar faptul că Jean Constantin mă aminteşte în scheciurile lui nu mă deranjează. Mă deranjează însă lipsa de interes a televiziunii faţă de toţi colegii mei care de regulă sunt omişi din programul de revelion.

Redactorii din televiziune fac o mare greşeală; ei trebuie să servească interesul general, gustul publicului, pentru că acesta este cel care plăteşte abonamentul TV. Am auzit că unii colegi îşi plătesc apariţiile. Sunt mulţi cântăreţi de mâna a doua sau a treia care apar de nenumărate ori pe post; probabil că lor le dă mâna mai mult sau că bat mai des la poarta Televiziunii. Noi credem că trebuie să fim invitaţi pentru a face filmări şi nicidecum să stăm cu mâna întinsă să cerşim o filmare. Am fost la H. Moculescu (pe când era director la TVR) cu ultimul meu CD. Deh, vorbeam cu directorul sectorului divertisment... o aiureală! În loc să fie condescendent faţă de un artist care a venit să-i ofere gratuit creaţia sa, Moculescu n-a ştiut cum să scape mai repede de mine... Aşa a făcut cu toţi... Să-l ierte Dumnezeu, dar nu cred că artiştii îl vor ierta!

- Ce-ţi place să mănânci?

- Nu sunt nici gurmand, nici pofticios, nici gras, aşa că întrebarea cade în gol. Restaurantele noastre nu-ţi oferă nimic deosebit, în afară de friptură cu cartofi prăjiţi, exceptând doar câteva localuri mai sofisticate şi mai scumpe. Restaurantele trebuie să aibă un specific care să le deosebească, să intri pentru a găsi mâncare preferată sau pentru a-ţi face un hatâr. În privinţa specificului naţional. nu-mi plac restaurantele chinezeşti, pentru că au o mâncare prea departe de limba noastră. Îmi sunt pe plac restaurantele armeneşti şi turceşti, atât pentru mâncare cât şi pentru programul artistic oferit.

- Ai băuturi preferate?

- Prefer vinul negru şi şampania semi-dulce, neapărat de Bucium!

- Eşti mereu îmbrăcat elegant, dar eşti mereu în pas cu moda?

- Nu ştiu dacă sunt în pas cu moda, poate că n-am fost niciodată. Important este să te îmbraci ca o completare la personajul pe care-l reprezinţi pentru public şi nu din frivolitate.

- Care au fost realizările tale din vara asta?

- Am înotat cu ochii deschişi pe sub apă şi am descoperit când am ajuns la mal că am nevoie de ochelari de

vedere. Şi mi i-am luat cu bani mulţi, că vezi, Doamne, mă ţine buzunarul.

- Cât te-au costat ochelarii?

- 10.500.000 lei vechi.

- Dormi cu capul spre nord?

- M-am obişnuit să dorm cu capul spre sud, cu toate că nordul este cheia de boltă.

- Reuşeşti să economiseşti ceva din câştigurile tale?

- Îmi place să stau cu mâinile una într-alta şi ce pierd printre degetele uneia culeg în palma celeilalte.

- Îţi plac petrecerile?

- Dacă s-ar distra lumea aşa cum îmi place mie, ar fi o tristeţe generală, căci vinul ar rămâne nebăut şi mâncarea neatinsă.

- Alte pasiuni?

- Colecţionez pantofi. . . pantofii mei pe care îi port cu mare grijă! Inutilă colecţie, fiindcă la o eventuală licitaţie nu ştiu cine i-ar cumpăra.

- Care este pentru tine femeia ideală?

- Îmi place femeia de viaţă, care vorbeşte mult şi te scoate din sărite. Numai aşa îţi poţi da seama că ar putea fi şi altfel. Lucru care nu se-ntâmplă.

- De ce nu te-ai căsătorit până acum?

- Este o întrebare pe care mi-o pune şi mama. Din păcate nu sunt practic. Altfel mi-aş fi întregit avutul fie cu

ceva hectare de pământ, fie cu o soacră iubitoare de animale.

- Cum ţi se par complimentele din partea femeilor?

- Nu mă deranjează!

- Ai dictoane pe care le aplici în viaţa ta?

- Renunţ la un asemenea gând, pentru că nu mă simt Voltaire.

- Îţi propui ceva în fiecare zi?

- Îmi propun să-mi păstrez optimismul. . .

- Ai în perspectivă turnee în străinătate?

- Aş dori să fac turnee în străinătate dacă mi se va oferi posibilitatea unui contract, dar străinătatea să fie cu adevărat străinătate. Adică aş dori, de exemplu, să fiu cât mai departe, să simt nevoia să mă întorc, aşa cum m-am reîntors din America.

- După cum se ştie, eşti una dintre marile atracţii ale litoralului românesc în fiecare an; cum ţi se pare prestaţia ta în acest context?

- Este o muncă cu adevărat grea. . . De afară cum se vede? Ce frumoasă viaţă duce Dorobanţu! Stă la mare, în hotel de lux, cântă seara două, trei cântece, ia banii uşor, trece vara şi omul se îmbogăţeşte. Nimeni nu vrea să ştie adevărul! Nu fac plajă, mâncarea este un coşmar, statul în hotel alt coşmar, programele de la două trei restaurante şi vreun spectacol două - alte coşmare, mă îmbolnăvesc bine şi

după vară plec la Olăneşti, pentru a mă trata şi plătesc toţi banii pe care i-am câştigat la mare!

- Am citit un titlu într-un ziar cam aşa: MEDICAMENTELE AMERICANE NU AU AVUT NICI UN EFECT ASUPRA LUI GABRIEL DOROBANŢU". . . Despre ce era vorba?

- În perioada 29 decembrie 1995 - 1 februarie 1996, am întreprins un turneu în Statele Unite ale Americii. Tovarăşi de drum şi de spectacol mi-au fost Marius Ţeicu, Stela Popescu, Alexandru Arşinel, Florica Bradu, Corina Chiriac, Paul Babici şi Giovana Georgescu de la Iaşi. Turneul a început „promiţător": drumul spre aeroport nu a fost lipsit de neplăceri, căci maşina cu care ne deplasam şi-a cam „făcut de cap", adică s-a oprit de nenumărate ori din pricina unor defecţiuni. Odată ajunşi la Otopeni, ne-am instalat în avion. Şi-am stat, şi-am stat. . . Într-un final, avionul a pornit şi după vreo zece ore am ajuns la New York, unde am fost aşteptaţi de o cunoştinţă a impresarului, care ne-a ajutat să ne cazăm. . . care încotro.

De revelion, la spectacolul organizat de şi pentru comunitatea românească din New York, am fost primiţi cu mult entuziasm şi curiozitate. Am avut mare succes cu şlagărele mele: „Zău, mamă, zău", „Manuela" şi „Hai, vino iar în gara noastră mică".

Din cauza aerului condiţionat cu care erau dotate toate încăperile, ne-am îmbolnăvit cu toţii, mai puţin Marius Ţeicu. Un român de acolo mi-a cumpărat sirop de tuse şi antibiotice. Dar organismul meu nu a reacţionat la medicamentele americane. Răceala mi-a trecut cu două pilule de „Paracetamol" de-al nostru, pe care le aveam în geantă. Primele patru, cinci zile la New York am mâncat foarte puţin, mai ales că am fost şi bolnav. Mai mult am băut ceaiuri. Într-una din zile am descoperit o cofetărie a unor sârbi şi am cumpărat de acolo nişte fursecuri. Atât de bune au fost - se simţea în aluat gustul de untură bună, ca la mama acasă - că toată ziua aia am mâncat numai fursecuri. Am impresia că toate alimentele americane - preparate, semipreparate, fructe, legume - au un gust specific, cu care eu nu m-am putut obişnui. Toate erau foarte aspectuoase, dar deloc gustoase. Cred că ştiu şi ei treaba asta!

După câteva zile, am plecat spre Atlanta. Am făcut 12 ore cu maşina. Acolo ne-a întâmpinat - contrar aşteptărilor - o iarnă grea. A doua zi după ce-am ajuns la destinaţie, a nins. Cu toţii, artişti, impresari, şoferi, am locuit la Madame Georgette, o româncă deşteaptă şi sufletistă care ne-a cazat bine, ne-a oferit mese gustoase, ne-a întins paturi, cu aşternuturi, pături şi perne pentru fiecare. În Atlanta am avut ocazia să intru în barul-restaurant al celui

mai înalt hotel din America. Am văzut oarece pregătiri ce se făceau în jurul stadioanelor ce vor întâmpina milioanele de sportivi şi turişti ce au poposit acolo la Olimpiadă. . . în Lumea Nouă.

După ce am concertat în Atlanta, am plecat la Chicago. Până acolo am făcut alţi 1.500 de km. Oraş frumos, pe care-l mai văzusem. Mi-a plăcut să-l redescopăr mai bine, de sus.

În drum spre New York, am poposit la Cleveland şi Detroit. Odată ajunşi, am locuit în Manhattan. Acolo am descoperit piaţa Cristofor Columb. De pe trotuarul de vizavi am zărit ferestrele cu storurile lăsate ale apartamentului Madonei. Am văzut scara blocului pe unde coboară spre maşina-i somptuoasă Barbara Streissand şi am băut o cafea cu lapte în restaurantul marelui hotel „Plaza".

Am „studiat" New York-ul şi ziua, când oraşul e mai puţin încărcat de romantism, iar trotuarele sunt supraaglomerate de oameni: americani, portoricani, mexicani, negri, chinezi, japonezi.

Dacă mi-am cumpărat ceva? Da. Lucruri pentru scenă. În magazine am găsit de cuviinţă să spun că sunt un cunoscut solist de muzică pop din România. Vreau să spun că americanii au un foarte mare respect pentru artişti. Am fost tratat foarte bine şi mi s-au făcut mari reduceri de preţuri pentru produsele pe care le-am cumpărat. Am

poposit şi la un magazin unde se confecţionează articole de scenă pentru marile vedete americane, numit „Pan-zai", situat în New York, Manhattan, Seventh Avenue (Corner of 30th St.). De acolo mi-am cumpărat un sacou superb.

N-am mâncat în viaţa mea atâtea sarmale câte am mâncat în America în turneul acesta. De ce? Pentru că la toate întrunirile comunităţii unde am fost invitat, gazdele găseau de cuviinţă să gătească sarmale. Evident, nu erau ca la mama acasă, dar tot sarmale erau!

Acest turneu mi s-a părut destul de lung şi obositor, dar fiindcă aşa este meseria, aş pleca oricând în alt turneu. Principalul este să fiu sănătos!

Nu sunt însurat, n-am copii, în schimb am mare succes la adolescente. Primesc sute de scrisori de la ele. În ceea ce priveşte însurătoarea, m-aş însura dacă acest lucru n-ar constitui o frână în meseria mea. În afara muzicii, îmi place să şofez maşini de mare viteză. Dacă se poate vara, pentru că sunt extrem de friguros. Deşi nu s-ar părea, sunt un mare romantic, „defect" pe care încerc să îl ascund cu mare grijă. Îmi plac prăjiturile şi mâncărurile gătite de mama mea.

Foarte puţină lume ştie că am darul de a imita stilul Aurei Urziceanu, inflexiunile Oanei Sârbu şi prezenţa scenică de neconfundat a Didei Drăgan. De altfel, pentru Dida nutresc o admiraţie deosebită încă de când urmam

împreună cursurile şcolii populare de artă. Dacă m-aş căsători, mi-ar plăcea să am o nevastă ca Dida Drăgan. Este un mare talent şi o persoană echilibrată, care ştie să-şi organizeze viaţa şi finanţele. Dacă Dida nu ar fi fost căsătorită, sunt sigur că aş fi devenit un pretendent serios la mâna ei. Deocamdată, nu-mi pun problema însurătorii, poate şi pentru că nu am întâlnit-o încă pe femeia visurilor mele. De altfel, refugiat în lumea muzicii, eu nu-mi acord timpul necesar înfiripării unei idile.

Noi mergem într-un oraş sau altul de câte ori impresarul nostru hotărăşte acest lucru, deci nu depinde de dorinţa noastră. Dar trebuie să recunosc că vin cu multă plăcere în anumite locuri, sunt multe oraşe frumoase, cu un public receptiv şi care vine cu drag la spectacolele de divertisment.

Eu nu stau să fac o statistică a apariţiilor mele la televiziune sau la radio. Atâta vreme cât în spectacole sunt foarte des în faţa publicului, atâta vreme cât primesc mii de scrisori din partea admiratorilor, atâta vreme cât sunt recunoscut ca vedetă, iar repertoriul meu cuprinde 150 de cântece, eu cred că nu trebuie să mă preocup cât de des apar la radio sau televiziune. Uneori, atât apariţiile prea dese, cât şi cele rare pot să-ţi aducă anumite prejudicii, în ceea ce priveşte cariera artistică. Dar eu cred că ceea ce am făcut până acum a fost suficient de bine. Poate că mi-aş dori o

colaborare mai bună cu Televiziunea, dar deocamdată constat că redactorii ei au preferinţe în ceea ce priveşte participanţii la unele emisiuni.

- La concursul de preselecţie pentru Euroviziune ai participat cu vreo melodie?

- Am intenţionat să particip cu o melodie intitulată „Promisiuni", care mie personal îmi place foarte mult, dar datorită faptului că timpul depăşeşte trei minute, nu s-a putut. Şi atât eu, cât şi compozitorul am considerat că nu merită să o „sacrificăm".

- Fiindcă vorbeam de concursuri, cum explici faptul că ai lipsit de la festivalurile internaţionale desfăşurate la noi în ţară?

- Să fiu sincer, nu-mi dau seama cum se selectează participanţii, cât despre recitaluri, n-am nici o idee!

- Ai vreo melodie preferată?

- N-aş putea spune, fiecare melodie mi-e dragă într-un anumit fel.

- Dar un compozitor?

- N-am un compozitor preferat. Încerc să mă adresez cât mai bine stilului fiecărui semnatar al partiturilor care îmi sunt încredinţate. Se pare că sunt unul dintre cei mai prolifici şi mai. . . nepremiaţi solişti de muzică uşoară din România. Sunt unicul care a avut curajul să se prezinte cu o

melodie în primă audiţie la Mamaia 1983. Sunt unicul. A trebuit să aştept până în anul 1997 recunoaşterea activităţii mele artistice, când mi s-a acordat din partea revistei „Actualitatea Muzicală" a Uniunii Compozitorilor premiul „Vedeta anului 1996" - pentru pilduitoarea interpretare a muzicii uşoare româneşti, culminând cu discul „Santa Maria Maggiore". „Premiul cel mare" l-am primit de mult din partea publicului, care poate fredona absolut toate şlagărele lansate de mine: „Te rog zâmbeşte, fată frumoasă", „Să nu vii iar să mă cauţi", „S-aducem dragostea înapoi", fiind doar câteva.

Mă aflam în casa compozitorului Dumitru Lupu, care îmi oferise câteva piese spre interpretare, când, cu zece ani în urmă, am avut prima izbucnire de orgoliu şi de ambiţie. Întrebat de compozitor ce am de gând să fac cu muzica uşoară, am răspuns cu nonşalanţă că îmi doresc mult ca în viitor, până şi găinile crescute la „Crevedia", când aud în difuzoare melodiile tale cântate de mine, să ouă cât mai mult şi să cotcodăcească toate cântecele mele, pentru că vocea lui Dorobanţu le va stimula foarte tare! Pentru ca, după zece ani, să spună: „Eu cred că găinile au ouat suficient, pentru că Dorobanţu este foarte difuzat pe postul de radio". Cine s-ar fi gândit că un ou va ajunge 5.000 de lei vechi!

Eu susţin că fiecare solist are publicul pe care îl merită!

- Cum te-ai simţit ca „Vedeta anului"?

- Nu pot fi decât fericit, pentru că ceea ce mi-am propus s-a împlinit, adică am realizat un disc cuprinzând compoziţiile lui Petre Teodorovici, pe textele lui Eugen Rotaru. Ştiu că albumul a fost foarte bine primit şi că se vinde în continuare, chiar acum, la sfârşitul anului 2005. Acest premiu este o confirmare a valorii creaţiei mele.

- Care a fost secretul succesului?

- Entuziasmul cu care lucrez şi pe care trebuie să mi-l păstrez, să îmi includ în repertoriu în continuare cântece de dragoste, de inimă, să aduc viaţa în prim plan. Chiar dacă aceste piese au fost ocolite de topurile de specialitate, ele au intrat într-un top de inimă al ascultătorilor, lucru ce m-a încurajat.

- Te deranjează faptul că muzica ta este situată în categoria vandabilă şi nu în cea mai pretenţioasă, cu o audienţă mai restrânsă?

- Nu. Eu ştiu că sunt un cântăreţ popular. Mi-a plăcut să cânt pentru toată lumea şi mi-am dorit ca melodiile mele să fie fredonate pe stradă. Faptul că eu sunt catalogat ca fiind solist cu succes la public, mă bucură. Cât despre colegii de breaslă, ale căror înregistrări au o vânzare mai mică, pot să spun că fiecare are drumul său şi publicul pe care-l merită.

- Ai avut decepţii?

- Nu am avut decepţii! Am avut o viaţă artistică liniară, cu un succes (până acum) constant. Pot spune că anticipez întotdeauna acţiunile mele viitoare şi plănuiesc cu exactitate tot ce am de făcut, de la alegerea cu grijă a compoziţiilor pe care le interpretez (nu renunţ la stilul şi genul care m-au lansat!) şi organizarea turneelor pe care le întreprind, până la. . . alegerea ţinutei de scenă.

Nu pot avea altă pasiune decât muzica. Ea este viaţa mea! Mă gândesc că omul Gabriel Dorobanţu nu este cu aproape nimic deosebit de artistul Gabriel Dorobanţu, pentru că nu-mi pot schimba nici inima, nici sufletul atunci când urc sau cobor de pe scenă. Îmi place enorm să călătoresc. Practic cu plăcere atletismul; pentru mine nu există dimineaţă fără gimnastică şi îmi place să privesc meciurile de fotbal.

- Ce-şi mai doreşte de acum încolo Gabriel Dorobanţu?

- Vreau să se ştie că acest premiu nu este nici capăt de etapă şi nici sfârşit de drum; dimpotrivă, este deschizător de alte drumuri. Îmi doresc din suflet să-mi păstrez mult timp entuziasmul tinereţii şi buna dispoziţie şi să continui să aduc bucurie oamenilor prin cântecele mele. Pentru că întotdeauna va fi nevoie de cântecul de dragoste, cu text poetic, cântat în româneşte, aşa cum fac eu. Iar când publicul se va plictisi de mine, atunci voi şti să mă retrag.

- Le poţi promite admiratoarelor tale că vei rămâne acelaşi celibatar convins?

- Dacă aş putea şi aş avea timp, aş dori, măcar pentru o clipă, să am ca parteneră pe oricare dintre aceste fete, care ar dori să fie prietene sau să se căsătorească cu mine. Aş vrea să înţeleagă că viaţa unui artist e viaţa unui artist, că destinul este destin, iar ce e scris şi pentru mine este pus undeva, de-o parte. Deocamdată rămân acelaşi. . .

-Am auzit că în adolescenţă scriai poezii, aşa-i?

-E adevărat. Am avut trei etape de creaţie. Prima, la începutul liceului. Scriam versuri de genul: „. . . că toate vorbele vin de pe un plan înclinat de idei/Să are prin minţile noastre de infirmi corifei/Dreptatea şi adevărul care s-au bătut de atâte ploi/Şi-au lăsat în osândă turme de oi". . .

Etapa a doua am parcurs-o când eram la Şcoala tehnică. Să-ţi dau un exemplu de câteva versuri din perioada aceea: „. . . sunt roată dinţată cu profil elocvent/ Pentru care vinul şi mierea n-au nimic concludent". . . Se cunoaşte că eram la şcoala tehnică!

Etapa a treia a creaţiei mele s-a desfăşurat când îmi satisfăceam stagiul militar. Am făcut armata la artilerie. Îmi plăcea să trag cu tunul. Şi scriam în genul: „. . . s-au înnegrit tavanele muzeelor de artă/Şi şi-au dat mâna morţii prin cimitire, ca tovarăşi". Acum nu mai am timp să mai scriu versuri.

Am o locuinţă foarte frumoasă, dar ceea ce îmi mai lipseşte acum este un garaj! De un an de zile caut să obţin aprobare pentru un loc de parcare. Însă ADP-ul n-a vrut să-mi aprobe un spaţiu de garaj.

Sigur că ştiu să şi cos! Am învăţat la grădiniţă. Odată, de 8 Martie, a trebuit să fac o felicitare pentru mama. Atunci am cusut în urma acului ghiocei şi inimioare. Acum mă rezum doar la nasturi.

E adevărat că am fost tentat să mă fac depanator de lifturi. Credeam că depanatorul de lifturi are şi spor de înălţime. Mi se părea o meserie plină de mister şi de neprevăzut. Credeam că îţi oferă cele mai mari satisfacţii. Mă tenta riscul de a fi rămas blocat! Asta mi se părea palpitant! Ce-aş dori să fac mâine? Să mă apuc de lucru la următorul album, să merg la cinematograf la cât mai multe filme şi să-mi iau un papagal pe care să-l învăţ să vorbească.

- A fost un eşec, Mamaia 1983?

- Dacă consideraţi că n-am luat premiul I la interpretare, premiul la care râvneam, da. Totuşi, din primul foc am luat cu cântecul lui Vasile Veselovski, „Ochii tăi", o menţiune. Ceea ce cred, poate semăna cel puţin cu o confirmare că drumul muzicii uşoare nu-mi era străin. Am şi bucuria ca melodia de-atunci să fie şlagăr şi azi. Nu puţini cântăreţi celebri au trăit dintr-un singur şlagăr. Chiar dacă

nu aspir la o asemenea performanţă, cred că şlagărul trebuie să trăiască mai mult decât un sezon sau decât o modă.

- Compozitori ca Ţeicu, Moculescu, Cristinoiu, nu te-au tentat?

- Fără să exagerez, n-am solicitat nimănui, niciodată, vreun cântec. Cine a crezut că-i pot fi interpret fidel, mi-a oferit muzica sa. Lui Marius Ţeicu i-am cântat o melodie într-un film. Speram să-mi scrie şi pentru scenă! Nu mi-a scris!!! E o întrebare pe care nu trebuie să mi-o adresaţi mie. Ceea ce cred, însă, este că redactorii Televiziunii (cel puţin unii) sunt tentaţi acum doar de rock şi uită muzica uşoară, să-i zicem clasică. Iar la noi socot că rock-ul nu are cum să devină un fenomen de masă, cum este muzica uşoară. Aşa că-i rămân credincios acesteia.

Despre muzica de cartier ca fenomen de masă? Consider că sunt termeni ce se exclud reciproc. La fel şi cele două verbe proprii interpreţilor de acest gen - a avea talent şi a nu avea ruşine!

Cânt mult în concerte prin ţară. Am cântat şi voi mai cânta în restaurante şi baruri. Este o şcoală necesară, dar scena rămâne baza. Banda e un procedeu comod, folosit în toată lumea. Performanţele sale tehnice nu pot fi atinse de o orchestră pe viu. Desigur, însă, orchestra are farmecul ei în dialogul cu publicul. Dar sistemul de impresariat actual nu poate face faţă şi cheltuielilor pretinse de aceasta. E

vorba poate şi de o comoditate a noastră, a soliştilor, dar şi a organizatorilor de concerte.

Nu ajungi vedetă fără muncă, iar eu pot să vă spun că dacă am ajuns să trăiesc din muzică, socot că am avut şansă.

- Ştii ce te rog, hai să nu discutăm nimic despre muzică!

- Dar despre ce?

- Despre morcovi?

- Merg des în piaţă să-mi cumpăr morcovi. Pe cuvânt. Nu e o glumă. Uite, să-ţi motivez şi de ce. În turnee, noi mâncăm la restaurante şi acolo uneori mâncarea e mai bună, alteori mai puţin bună, iar acum la majoritatea localurilor reţetarul nu s-a schimbat, conţinutul de vitamine e scăzut. Ştiind că la Bistriţa este o piaţă foarte bună, m-am gândit că duminică dis-de-dimineaţă să merg să-mi cumpăr morcovi şi struguri. Îi mănânc cruzi, că n-am unde să îi fierb, dar nu mai mult de unul pe zi, dimineaţa, pentru că sunt foarte gustoşi, dar conţin foarte multă glucoză.

Ador sportul în general şi în special tenacitatea celor care-l practică. Întâmplător am văzut mai de aproape fotbaliştii în spectacolele comune pe care asociaţiile sportive le-au organizat şi vreau să spun că mă încântă, ca popularitate, care este firească, dar mă dezamăgesc aerele lor de vedetă care nu întotdeauna sunt suficient justificate. Sportul cel mai drag mi-e gimnastica, pentru că presupune o pregătire intensă, simţ artistic, ritm şi trebuie să ai ureche muzicală bună.

Fetele sunt cam îndrăzneţe şi au uitat că ele trebuie să fie curtate. În general, femeile trebuie să aibă distincţie şi demnitate ca să reuşească în viaţă.

Se speculează mult pe tema programului cotidian al artiştilor şi chiar se inventează foarte mult. Un lucru adevărat este acela că noi muncim poate mai mult decât alţii. Sunt zile când trebuie să mă trezesc la 6:30 şi să mă culc după miezul nopţii. Nu mai spun că cele două luni pe care le petrec pe litoral sunt luni de muncă intensă, pentru că de exemplu: la ora 20:00 aveam spectacol, la 0:30 cântam la restaurantul „Perla" din Eforie Nord, iar la 2:30 aveam recital la barul „Paradis". Şi, de fiecare dată, trebuie să fii foarte bine dispus, pentru ca publicul să fie mulţumit şi să nu regrete niciodată banii pe care i-a dat pe bilete.

Eu am prieteni printre cântăreţi, pentru că recunosc efortul lor, însă mă dezămăgeşte faptul că o mică parte dintre aceştia au devenit agresivi şi cred că nu mai au nici măcar cel mai elementar bun simţ. Este un lucru important să-ţi cunoşti măsura şi să nu asediezi publicul până la saturaţie. Să nu uităm că mulţi dintre aceştia nu au mai mult de 25 de ani şi probabil că va trebui să-i mai ascult mulţi ani. . .

Nu voi trăda niciodată şlagărul! Voi oferi, ca şi până acum, cântece care să facă plăcere, să bucure cu tot dinadinsul, să fie cât mai aproape de sufletul ascultătorilor,

pentru că eu cred că nu trebuie să ne fie frică de sentimente; poţi spune „te iubesc" în mai multe feluri, dar prin muzică eu am ales cea mai bună cale de a o face. Am adus publicului cântece ce mi-au fost oferite de compozitorii Vasile Vasilache jr., Viorel Gavrilă, Laurenţiu Profeta, etc. Sunt însă dezamăgit că nu mi s-a oferit prilejul de a prezenta măcar una dintre piesele ce au fost selectate pentru secţiunea de creaţie a Festivalului de la Mamaia.

Ştiu că există o reciprocitate de afecţiune între mine şi public şi nimic nu mă va împiedica să cânt mai departe despre dragoste. Sunt hotărât să demonstrez că şlagărul nu este numai un cântec la modă de impresie imediată, dimpotrivă. Un exemplu concludent îl constituie frumosul cântec al compozitorului Vasile Veselovski - „Ochii tăi" - lansat în 1983, care este cerut şi acuma de public. E momentul s-o spunem deschis: noi trebuie să ne străduim să fim pe gustul marelui public şi pentru aceasta solicit o mai mare înţelegere din partea televiziunii de a acorda un spaţiu de emisie important muzicii uşoare de tradiţie.

Starea muzicii uşoare româneşti la ora actuală este îngrijorătoare! Din punct de vedere al valorii compozitorilor, interpreţilor şi formaţiilor, bună. Însă din punct de vedere al preocupării generale, situaţia este mai mult decât îngrijorătoare.

Îmi aleg melodiile care se potrivesc cu sensibilitatea mea, cu felul meu de a fi; muncesc ca un sclav până ce pătrund toate sensurile melodiei şi versurilor şi apoi le dăruiesc publicului, odată cu inima mea. Admiratoarele care-mi scriu mă cer adesea în căsătorie. Dar nu răspund la provocări. . . încă! Ar trebui să mă gândesc serios şi la asta.

Am iubit de multe ori şi sper că voi mai iubi. Nu-mi plac femeile foarte frumoase. Îmi plac blondele mai plinuţe. Soţia mea va trebui să ştie să gătească foarte bine. O, nu mă mulţumsc numai cu atât! Soţia mea va trebui să fie îndrăgostită de mine, dar nu atât de tare încât să umble ca o somnambulă prin casă şi să uite friptura în cuptor. Să fie tandră şi înţelegătoare. Mi-ar plăcea să am o soţie care să mă aştepte acasă cu zâmbetul pe buze şi cu mâncarea caldă. Ştiţi, eu am rămas un ţăran în gândire. Căminul este un loc sfânt, în care te retragi să te refaci psihic şi fizic. Eu consider că există o zodie a iubirii în care femeia şi bărbatul se întâlnesc, chiar dacă se află în zodii opuse astrologic.

Se află în mine doi oameni, unul care se topeşte din orice, altul care vrea să fie dur. Sunt un om obişnuit, care vrea să cânte melodii simple, calde, în stare să pătrundă în inima spectatorilor. Şi cred că am reuşit, din moment ce melodiile mele se fredonează şi după zece ani. Compozitorii îmi propun melodii sentimentale, meridionale, cu încărcătură balcanică, fiindcă au ghicit felul meu de a fi.

Specialiştii în muzică vor să ajungem departe în Europa şi nu lasă sufletul românesc în Balcani, în leagănul lui. Eu nu sunt chemat la festivalurile de muzică uşoară, se consideră că trebuie imprimată o altă orientare muzicii uşoare româneşti, aliniată la moda din străinătate.

Există o paletă largă de personalităţi în rândul compozitorilor şi al interpreţilor, dar se găseşte loc pentru fiecare. Juriul care a votat cu inima pentru melodiile mele este de fapt publicul care mă aplaudă şi care mă ţine în priză.

- Lumea vorbeşte de tine, când apari pe afişe, că atragi spectatorii ca un magnet. . .

- Mă iubesc florăresele, croitoresele şi coafezele, că am cap de model şi că mă îmbrac frumos, profesoarele că scriu poezii pe care însă nu le public pentru că ele nu reproduc sensibilitatea mea atât cât e ea. Doctoriţele mă iubesc fiindcă şi-ar dori să mă consulte, să vadă dacă sufăr de-o boală incurabilă de inimă care s-ar putea numi dragoste. Mă iubesc bişniţarii, că n-am idee cum se poate face bişniţă şi ar câştiga punând la cale o afacere cu mine, mă iubesc elevele de liceu, care-l citesc pe Sorescu şi-l ascultă pe Dorobanţu. Elevele îmi scriu cu sârg, una chiar mi-a cerut voie să şi-l facă prieten pe Nilă, care, atunci când i-a destăinuit că-i place Dorobanţu, acesta a înţeles-o şi i-a şoptit că-i rupe gâtul.

Columb. Ştiam că trebuie prezentată la preselecţie. Aşa am şi procedat. A fost respinsă, juriul hotărând că ar trebui să schimb ceva la refren. S-a hotărât însă ca piesa să fie prezentată în afară de concurs. De ce? Nu mi s-au mai dat explicaţii. Era totuşi bine că ea va fi prezentată pe scena festivalului pentru care am compus-o.

Am sosit la Mamaia cu două zile înaintea începerii festivalului. Totul părea O. K. Între timp, am fost anunţat că voi face parte din juriu. Iniţial nu eu trebuia să fiu, dar colegul meu din Moldova n-a putut veni şi deci am fost eu delegat pentru această treabă. Chiar în dimineaţa primei zile de concurs, am fost anunţat că şeful juriului a hotărât ca piesa să nu mai fie prezentată nici măcar în afara concursului. Această decizie m-a mâhnit foarte mult. Venisem optimist, am fost bine primit. Acum sunt amărât".

- Ce explicaţie ţi s-a dat?

- Îl citez pe Petre: "că fiind în juriu, nu poate să-mi fie prezentată o piesă nici măcar în afara concursului. Am cerut să fiu scos din juriu". Pentru un compozitor, este mult mai onorant să participe la un concurs, decât să facă parte din juriu. Asta este cel puţin părerea mea. Poate piesa era prea bună. De aceea au hotărât să n-o mai prezinte deloc.

Eu l-am rugat şi pe domnul Moculescu s-o asculte. Nu a găsit nimic defectuos la refren. Asta e. . . De ce pe domnul Moculescu? Pentru că am crezut că, fiind

devine o şuşanea naţională, patronată de mafia care s-a instalat în fruntea unei părţi a fenomenului muzical „pop" românesc. Juriile de la Mamaia sunt mereu aceleaşi, interesele idem, într-un cuvânt nu-ţi mai vine să participi la astfel de manifestări, atâta vreme cât evenimentul estival de la Mamaia nu va redeveni acea rampă de lansare a talentelor autentice şi a melodiilor care sunt şlagăre pentru că aşa simte publicul, nu pentru că aşa vrea nu mai ştiu care mahăr din domeniul muzical! Iar acum, Consiliul judeţean se chinuie să-l transforme dintr-un festival naţional într-unul judeţean.

Noi nu putem decât să ne raliem frondei generale, amintindu-vă că, ediţie de ediţie, am atras atenţia asupra scăderii nivelului calitativ al festivalului şi asupra manevrelor de culise care distrug ceea ce era odată MAREA SĂRBĂTOARE A MUZICII ROMÂNEŞTI!

- La prima conferinţă de presă a festivalului de la Mamaia, unde trebuia să cânt Santa Maria Maggiore, a participat şi compozitorul Petre Teodorovici, care a afirmat că urma să se prezinte cu o piesă în concurs, la secţiunea creaţie - piesă în primă audiţie, dar n-a mai apărut. Era vorba de piesa „Santa Maria Maggiore", pe un text de Eugen Rotaru, în interpretarea lui Gabriel Dorobanţu, aşa a declarat el: „Am scris-o special pentru acest festival şi este dedicată aniversării descoperirii Americii de către Cristofor

Columb. Ştiam că trebuie prezentată la preselecţie. Aşa am şi procedat. A fost respinsă, juriul hotărând că ar trebui să schimb ceva la refren. S-a hotărât însă ca piesa să fie prezentată în afară de concurs. De ce? Nu mi s-au mai dat explicaţii. Era totuşi bine că ea va fi prezentată pe scena festivalului pentru care am compus-o.

Am sosit la Mamaia cu două zile înaintea începerii festivalului. Totul părea O. K. Între timp, am fost anunţat că voi face parte din juriu. Iniţial nu eu trebuia să fiu, dar colegul meu din Moldova n-a putut veni şi deci am fost eu delegat pentru această treabă. Chiar în dimineaţa primei zile de concurs, am fost anunţat că şeful juriului a hotărât ca piesa să nu mai fie prezentată nici măcar în afara concursului. Această decizie m-a mâhnit foarte mult. Venisem optimist, am fost bine primit. Acum sunt amărât".

- Ce explicaţie ţi s-a dat?

- Îl citez pe Petre: "că fiind în juriu, nu poate să-mi fie prezentată o piesă nici măcar în afara concursului. Am cerut să fiu scos din juriu". Pentru un compozitor, este mult mai onorant să participe la un concurs, decât să facă parte din juriu. Asta este cel puţin părerea mea. Poate piesa era prea bună. De aceea au hotărât să n-o mai prezinte deloc.

Eu l-am rugat şi pe domnul Moculescu s-o asculte. Nu a găsit nimic defectuos la refren. Asta e. . . De ce pe domnul Moculescu? Pentru că am crezut că, fiind

colaborator şi prieten cu Eugen Rotaru, măcar pentru acest motiv se va comporta cu mine mai. . . cu mănuşi şi aşa a fost, dar hotărârea juriului a fost NU. Cândva, fiecare dintre noi îşi va primi răsplata, răsplata propriilor noastre micimi. Multe dintre melodiile noastre vor muri odată cu noi, dar „Santa Maria Maggiore" - melodia pe care preşedintele juriului de atunci a încercat s-o ucidă, va trăi şi după moartea mea...şi a lui! În timpul lui Ceauşescu, aici, în România, au fost cântate multe dintre piesele mele. Nu s-a spus niciodată cui aparţin. Atunci am înţeles situaţia. Mă aşteptam însă ca în ultimul timp să se revină şi să se spună că, de exemplu, „Melancolie" îmi aparţine.

- Am colaborat până acum cu Mirabela Dauer, iar în ultimul an cu Gabriel Dorobanţu. Intenţionez să colaborez şi cu Marina Florea şi cu Gabriel Cotabiţă. Voi imprima două piese şi cu Denis Ştefănescu. Sunt bun prieten cu Mircea Drăgan. Ne cunoaştem de 12 ani. Familia noastră se trage din Ardeal. Numele meu complet este de fapt Petre Aldea Teodorovici. Aldea este numele de fată al mamei. Ea era din Făgăraş. Eu am renunţat la Aldea doar pentru a nu fi confundat cu fratele meu Ion Aldea Teodorovici. El şi cu soţia lui au fost prezenţi în 1991 la Mamaia. N-au luat nici un premiu. Acelaşi „compozitor român" a găsit că nu pronunţau corect „Eminescu".

- Ca membru al juriului, ce părere aveţi despre concurs?

- Am să mă refer doar la secţiunea de interpretare. Eu am fost în juriu şi la alte festivaluri. În Bulgaria, în Finlanda. Aici n-am prea înţeles metoda de jurizare. S-a spus că se va nota în fiecare seară, notele vor fi puse într-un plic şi predate secretariatului festivalului până în ultima seară, când vor fi desfăcute şi adunate notele. Eu am vrut să predau plicul după prima seară de concurs, dar mi s-a spus să-l păstrez. Probabil se va ajunge tot la discuţii. În Finlanda s-a mers pe jetoane. După fiecare piesă, fiecare membru al juriului punea într-o „căciulă" nota lui. La sfârşitul festivalului s-au adunat. Mi se pare o metodă foarte bună. În rest totul e bine, e cald şi frumos la Mamaia.

- Eu sunt pentru odihna activă. Când nu lucrez, sunt bolnav efectiv, starea de spectacol urmând s-o avem permanent pentru a ne menţine într-o formă bună. Lâncezind şi stând comod în fotoliu, nu eşti de folos nimănui.

Deşi mi s-a spus că sunt o vedetă, un cântăreţ popular, din nefericire, participările mele la concursuri şi festivaluri au fost extraordinar de puţine. Asta nu m-a împiedicat să muncesc mai departe. Am o dârzenie care mă caracterizează. Se consideră de către unii critici că muzica

pe care eu o cânt este siropoasă şi nu ar face prea bine în această lume care ne înconjoară. Eu cred că misiunea mea este să cânt o muzică sinceră, simplă, adevărată şi am dovedit că pot fi în atenţia publicului, dacă nu trădez drumul pe care am mers până acum.

„Cei ce gândesc altfel nu mă jignesc pe mine, ci jignesc publicul care cumpără sute de mii de exemplare de discuri cu cântecele mele".

De ce am succes? Cred că în primul rând datorită repertoriului care este pentru gustul majorităţii celor care îndrăgesc muzica uşoară românească de tradiţie, un gust format în timp de şcoala noastră de compoziţie. Apoi, cred în sinceritatea exprimării. Nu-mi este teamă să explic în cântece sentimentele omeneşti şi să spun direct „Te iubesc". Poate că succesul a venit şi de la o bună corelare a textului cu muzica, lucru care nu trebuie ignorat. Şi, cel mai mult, contează emoţia artistică, fiorul care aduce publicul mai aproape de tine şi-l determină să te iubească.

Surprinzător, succesul este egal în faţa băieţilor şi a fetelor, chiar dacă într-o sală de spectacole fetele parcă ar fi mai numeroase. Pot însă să-ţi mai spun ceva: am un public de toate vârstele, pe care mă lupt din răsputeri să mi-l păstrez.

Primesc foarte multe scrisori care sunt pentru mine un barometru al succesului meu şi pe de altă parte o sursă

de mare bucurie. Aceste scrisori sunt şi un real pericol, pentru că nu mă pot căsători deodată cu toate admiratoarele! Şi nici nu-mi pot modifica în funcţie de starea pe care o transmit prin cântec, caracterul. Ştii că atunci când am lansat melodia „Hai, vino iar, în gara noastră mică" am fost asaltat de multe întrebări: dacă am avut eşecuri în dragoste, dacă am vrut să mă sinucid. . . Dar eu iubesc viaţa!

- Apropo, ai avut eşecuri în dragoste?

- Sigur că sunt şi eşecuri în dragoste! Dar cred că trebuie să descoperim echilibrul necesar, să ne păstrăm speranţa descoperirii unei alte feţe, unei alte fiinţe apropiate celei pe care am iubit-o cândva.

Fata pe care o voi iubi trebuie să fie blondă, să-i placă Elton John şi să ştie să pregătească repede o îngheţată de fragi, iar dacă nu are fragi să inventeze o reţetă de îngheţată cu săruturi calde şi să dovedească că are o fărâmă de înţelegere pentru celelalte blonde şi să fie un pic. . . pisică, pentru că eu am nevoie de tandreţe, pe care şi eu o ofer de câte ori constat că există sinceritate şi dezinteres material. Eu nu confund niciodată prietenia cu iubirea. . .

Calităţile umane pe care le apreciez sunt bunul simţ, sinceritatea, prietenia, iar defectele care mă deranjează mai mult, dacă prostia este un defect, nu-mi plac proştii şi dorinţa acestora de a-şi ascunde tara care-i domină.

Îmi plac toate florile din lume. Nu am avut niciodată preferinţe, pentru că dacă m-aş fi înconjurat sau aş fi trăit într-o grădină cu crini, n-aş mai fi trăit.

Culorile care îmi plac mie nu sunt întotdeauna cele care ar trebui să-mi placă. De aceea cred că mai am de învăţat şi din acest motiv nu comentez tablourile maeştrilor.

Dorinţa fiecărui om este să fie bine îmbrăcat. Cred că trebuie să existe un specialist care să-ţi lucreze costumaţia. Eu am un arhitect care, până acum, nu a dat greş.

Doresc de multă vreme să nu mai privesc prin gaura cheii în camera de minuni a televiziunii a emisiunilor de varietăţi. Mi-aş dori o emisiune în care să am posibilitatea de a prezenta într-o manieră profesionistă cântecele mele.

Aş dori să-mi spui tu ce spun ziariştii despre Gabriel Dorobanţu!

- Am scris şi eu, au scris şi alţii. „Succesul acestui interpret, judecând drept şi l-a întemeiat el însuşi, nu numai prin talentul pe care l-a moştenit de la părinţii săi, ci prin seriozitatea meticuloasă şi prin inteligenţa artistică cu care şi-a gândit profesia şi cariera. Când compozitorii nu l-au ales pe el, şi-a ales el compozitorii. S-a zbătut - în muzica uşoară românească toată lumea se zbate într-un fel sau altul - dar Gabi a făcut acest lucru într-un mod eficient şi cu demnitate. El ştie să poarte răspunderea de a se afla pe scenă. Îşi pregăteşte fiecare apariţie, până la ultimul

amănunt. El este un profesionist al cântecului. Aplauzele probabil că îl încântă, dar sunt sigur că nu-l ameţesc. Iar publicul care simte în cântecul lui simplu farmecul unor sentimente calde şi sincere îl bombardează cu scrisori şi cu gesturi de tandră preţuire. Dacă ar avea fantezia să răspundă, măcar cu câteva rânduri, tuturor scrisorilor pe care le primeşte, nu cred că s-ar mai putea ocupa cu altceva. Şi ar fi păcat.

Gabi Dorobanţu se află astăzi în apogeul unei cariere care se arată de cursă lungă. Publicul îl primeşte pretutindeni ca pe o clipă de sărbătoare. Dincolo de scenă, interpretul dispune de nebănuite surse de umor, rodul unui spirit de observaţie ascuţit şi al unei priviri lucide asupra a ceea ce se întâmplă în jurul lui. Ar putea fi, poate, şi un bun actor de comedie. Sigur însă că are prea puţin timp pentru alte aventuri şi nici nu ştiu dacă-l interesează altceva decât profesiunea atât de riscantă şi acaparatoare de a face cântecul să cânte.

Apariţia lui recentă pe scena care nu cruţă pe nimeni, a teatrului C. Tănase, într-un spectacol care ar putea fi numit de revistă, l-a desemnat pe Gabriel Dorobanţu câştigător. A fost încă o bătălie adăugată atâtor bătălii pe care le-a dus acest cavaler al muzicii uşoare ce şi-a schimbat numele în renume".

Câte scrisori, atâtea formule de adresare. . . Din spirit statistic, dar şi din curiozitate ziaristică, spicuiesc:

Mult stimate Gabriel Dorobanţu, Raza mea de soare, Dragul meu Gabriel, Frumosul meu iubit, Dragă Iubitule, Dragă Gabriel, Mult stimată stea a muzicii uşoare, „Vreau să alerg după nori/Să te-aduc înapoi. . .", Dragă Gabi, Dragul meu Gabi, Dragul meu, Vă scriu din nou, la o lună de la prima mea scrisoare, Presimţeam, doream, însă îmi era frică. Şi totuşi v-am revăzut, Stimate Gabriel Dorobanţu, Pentru atât de îndrăgitul Gabi Dorobanţu, „Doar un singur cuvânt de alint/De-ai găsi pentru mine", „Şi o să continui să iubesc lumina de unde am rămas ieri. . .", La ce-s bune suspinele iubirii şi nobilele suferinţe, cu un caracter pur intim?, Un gând frumos ca o primăvară ce vine după o iarnă grea! La mulţi ani!, „Nu ştiu cine eşti, Dar ţi-aş da un nume" - Gabriel Dorobanţu. . .

Vreau să devin un cuvânt din cântecele tale, să mă transform într-o lacrimă a ochilor tăi, să fiu o oglindă şi să-ţi văd chipul, să fiu o carte pe care s-o citeşti cu dragoste, vreau să fiu o stea care să-ţi ocrotească fericirea, să-ţi vadă fiecare gest, fiecare emoţie atunci când deschizi scrisorile mele, vreau să fiu o adiere de vânt să-ţi fur gândurile, să fiu fiecare vorbă pe care o rosteşti, să fiu eu însămi şi să te iubesc!

- Cea mai caldă rază din coroana soarelui de februar, ţi-o dăruiesc ţie, prieten drag!

- Îmi asum răspunderea ca această mică scrisoare să nu aibă un început (cum de altfel se obişnuieşte). Nu doresc

să fie ceva neobişnuit, însă descopăr că mă găsesc în dificultate de a mă adresa unei persoane pe care o stimez foarte mult.

- Dragul meu!

- Omul cel mai fericit este acela care face fericiţi pe cei mai mulţi oameni.

- Opreşte-te o clipă din preocupările tale zilnice şi din mersul zgomotos al vieţii şi ascultă o clipă ecoul îndepărtat al unei inimi care bate pentru tine şi care încearcă să-şi aştearnă gândurile pe această coală de hârtie.

- Pentru Gabriel Dorobanţu.

- E dificil să-ţi aduni gândurile răvăşite prin caiete de fizică, matematică, română şi să înfiripi câteva fraze prin care să-ţi arăţi emoţia şi totodată bucuria.

- Probabil că, de regulă, primeşti numai scrisori pline de farmec şi mai ales complicate, dar scrisoarea mea este simplă, la fel de simplă ca tine, şi ca tot ceea ce ne înconjoară.

- De-aş putea şi de-aş avea destul curaj, aş aduna toate florile din lume şi ţi le-aş dărui ţie, prietene. Tu ai reuşit cândva să mă scoţi din toropeala ce mă cuprindea şi, prin cântecele tale, am văzut viaţa mai frumoasă.

- Domnului Gabriel Dorobanţu.

- Nepreţuitul meu prieten.

- De ce nu-mi scrieţi ALINĂTOR DE SUFLETE? Ce vă împiedică? V-am supărat cu ceva? Spuneţi-mi, vă rog, ca să-mi pot cere iertare.

- Face parte din regula jocului ca începutul să aparţină speranţelor. Ţi-aş scrie despre o vară cu plete de dor încins peste căldurile tremurând la orizont şi despre o frunză de pelin înnodată cu durere şi speranţă.

- Vă rog din suflet să mă iertaţi.

- Dragul meu, . . . e voie?

- Tot eu sunt. E târziu, e ora când încep să simt ca o prezenţă rece spaimele copilăriei, când mi se pare că parchetul scârţâie sub apăsarea uşoară a paşilor. . .

- „inima pătrunde dincolo de masca efemeră a vârstei!"

- Stimate tov. Gabriel Dorobanţu,

- Prea iubit şi stimat cântăreţ, Gabriel Dorobanţu,

- Bună Gabriel!

- Aşteptările îmi dau întotdeauna un sentiment de îndoială.

- Dragă Gabriel, dar nu, nu pot începe aşa. Este un început de scrisoare prea tipic pentru a scoate în relief admiraţia mea neasemuită pentru tine. . .

- Dragă Gabi, „mai vino, iar în gara noastră mică", adică la Bistriţa.

- . . . Am întrebat o ciocârlie de ce zboară atât de sus şi mi-a răspuns: „Vreau s-alerg după nori". Eram tristă într-o seară şi o privighetoare mi-a şoptit: „Te rog, zâmbeşte, fată frumosă".

- Mai întâi „bună seara"; nu strică să fiu puţin politicoasă.

- De ce-ai venit? De ce-ai plecat? Exişti cu-adevărat?

- Stimate interpret, încă din primele rânduri vă pot spune că sunt una din admiratoarele dumneavoastră. . . V-aş mai ruga ceva! Dacă doriţi să îi daţi acea fotografie pe care aţi găsit-o în plic, lui Daniel Iordăchioaie. Să ştiţi că dacă îmi mai rămânea vreo fotografie vă trimiteam şi d-voastră, dar nu mi-a mai rămas nici una. Vă mulţumesc! Şi acum la revedere, căci scrisoarea mea se-ncheie. Gudbai! Ailăviu!

- Iubitule.

- Bună ziua Gabriel Dorobanţu, vă spune eleva Pădurar Laura de la liceul „Roman-Vodă" oraşul Roman.

- Ce bine că eşti!/Ce întâmplare că sunt. . .

- Dacă ar fi să alcătuiesc un top actual al soliştilor de muzică uşoară, toate voturile mele vor înclina spre tânărul romantic şi visător mereu nostalgic, în căutare de frumos şi bucurie.

- Stimate cavaler, Gabriel, sper că nu v-aţi supărat c-am început aşa. . .

- Seara a coborât din nou/La ale caselor fereşti. . . Tu eşti aici, deşi nu eşti/Şi glasul tău e doar ecou.

- A fost odată ca niciodată. . . era o zi blândă de primăvară ce vibra de tinereţe şi vioiciune.

- Nu ştiu cum ar trebui să încep această scrisoare şi cum ar trebui să vă zic: domnule sau tovarăşe.

- Pentru cel mai îndrăgit solist de muzică uşoară.

- Iubitul vieţii mele,

- Iubire,

- Dragă Gabi, Eşti tu, doar tu, doar tu/Făptura cea mai dragă/ Şi-aş vrea să-ţi spun/Cât te iubesc!/Din mii de vorbe dragi/Las inima s-aleagă/Cuvântul cel mai tandru, mai bun" Te iubesc mult de tot!

- Dragă Gabriel, O floare albă şi curată/Cu trandafiri lipiţi pe ea/Cu multă dragoste aleasă/Acum încep scrisoarea mea.

- Gabi, Viaţa mea-i formalitate/Un vis de toamnă efemer?/Aş vrea să fiu eternitate/Un astru care ştie toate, /Dar dacă toate-s vise spulberate/Eu cu ce drept să mai sper?. . . .

- De bucurie nu ştiu cum să încep. Dar totuşi mintea mea gândeşte că nu am decât să-ţi mulţumesc foarte mult pentru fotografia pe care mi-ai trimis-o.

- Mă numesc Florentina, sunt din Călăraşi şi îmi plac foarte mult melodiile tale precum şi persoana ta (cu toate că eşti cam mărunt).

- Eu sunt cea care v-am oprit din cale/Cu gândul doar, altfel n-am îndrăznit/Şi-n faţa dumneavostră/Am scuturat petalele din pomul/Care azi a înflorit.

- Sper că scrisoarea mea să-ţi aducă zâmbetul pe buze şi să găsească o fereastră deschisă spre a ajunge până la mine.

- Iubitule, Dragostea mea, Dragul meu Gabi, Poţi să citeşti şi-n ordine inversă, e acelaşi lucru. Sau poţi să citeşti numai ceea ce-ţi convine.

- Încă de la început/Vă cuprind şi vă sărut/Vă sărut numai poştal/Că nu pot original.

- Iubitul meu interpret, E noapte. . . Afară-i totul liniştit, numai luna luminează această frumoasă noapte de iarnă. Totu-i frumos şi liniştit, toată lumea e fără glas, e o tăcere neţărmurită în jurul meu.

- Stimate G. Dorobanţu, îţi mulţumesc în primul rând că ai apărut pe ecran pe data de 26 ianuare cu patru zile înainte de ziua mea.

Şueta s-a terminat, dar sindromul „Hai, vino iar, în gara noastră mică“ continuă!!!

- Sfârşit -

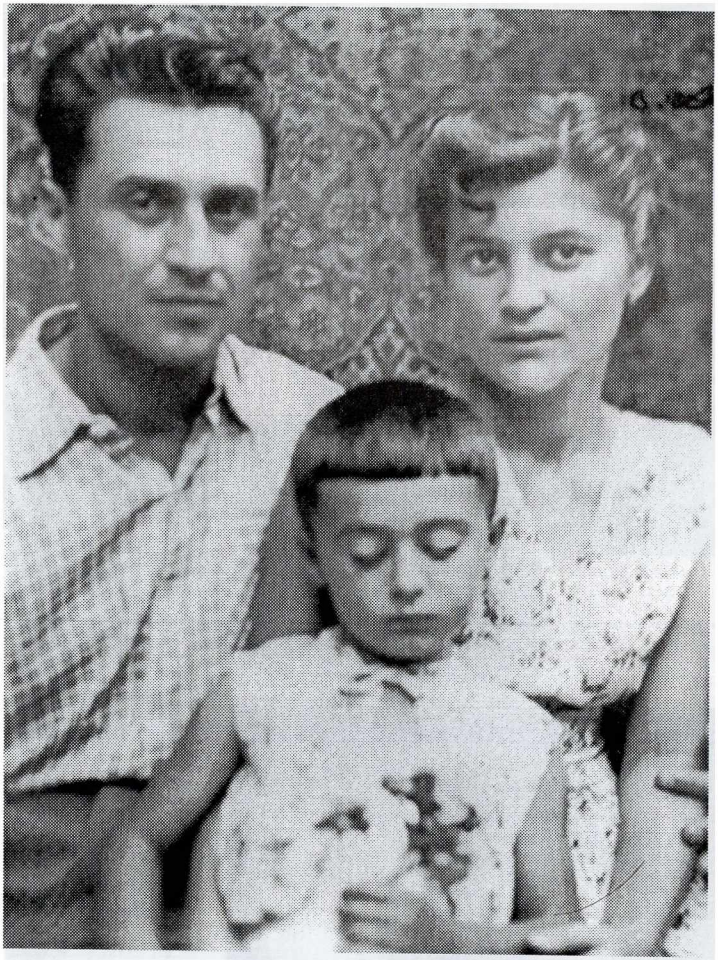

Familia **Dorobanţu**
Mihai, Ilinca şi Gabriel
August, 1957

Prima fotografie
pentru autografe

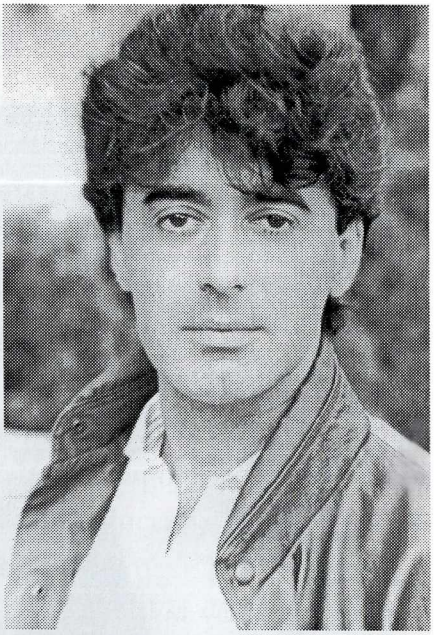

Gabriel,
la prima
apariţie TV

la Bruxelles în
Grand Place

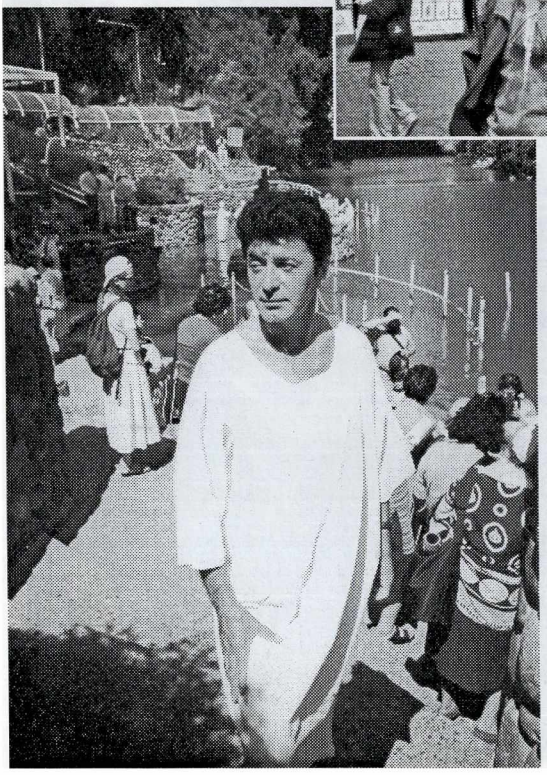

În cămașa
de botez,
la râul Iordan,
Israel

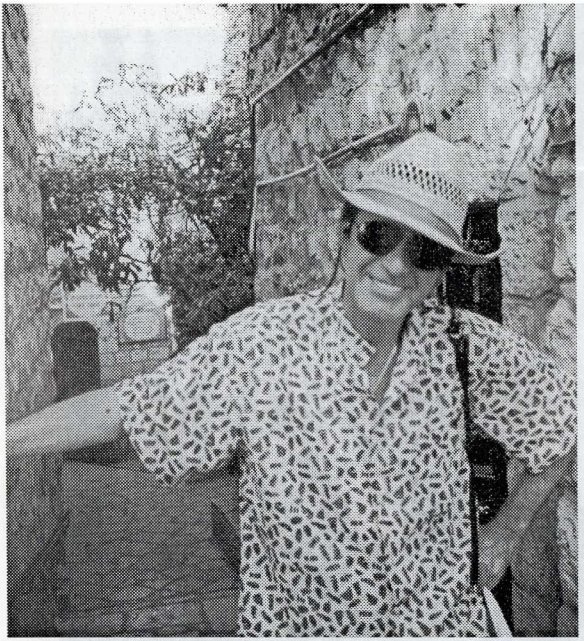

Vizită la Ierusalim, cu ocazia turneului în Israel

Împreună cu textierul **Eugen Rotaru**

Gabi, între
prietenele de suflet,
Elvira (Vivi) Iancu
şi Mariana Serghie

Cu **Maria Ciobanu**, la Augsburg, Germania

Botoşani, la festivalul "Mărţişor 85" împreună cu Elvira Iancu, basista fostei formaţii feminine "Venus"

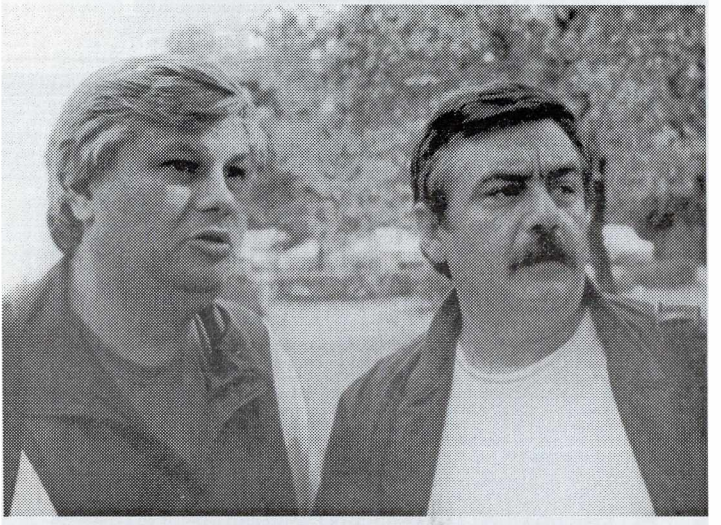

Compozitorul **Dumitru Lupu** şi textierul **Florin Pretorian**, autorii şlagărului *"Hai vino iar, în gara noastră mică"*
Piteşti 1992

Cu actriţa **Draga Olteanu-Matei**

Cu actorul **Alexandru Arşinel**

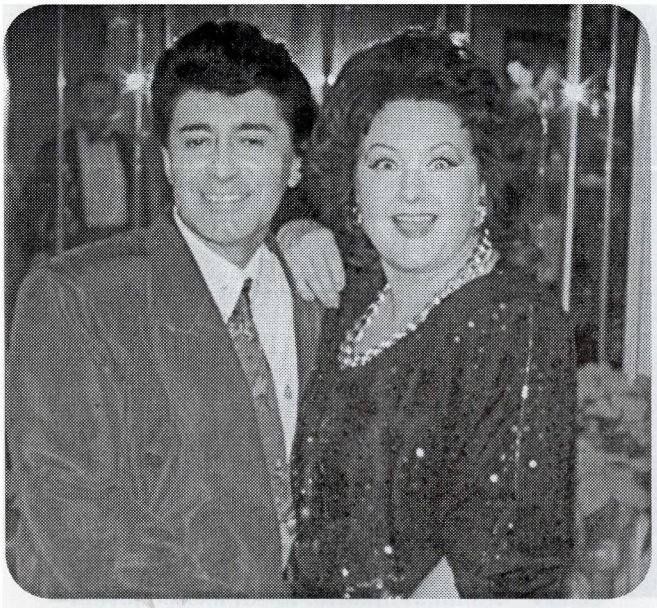

Împreună cu actriţa **Stela Popescu**

Alături de actorii **Jean Constantin** şi **Oltiţa Chirilă**

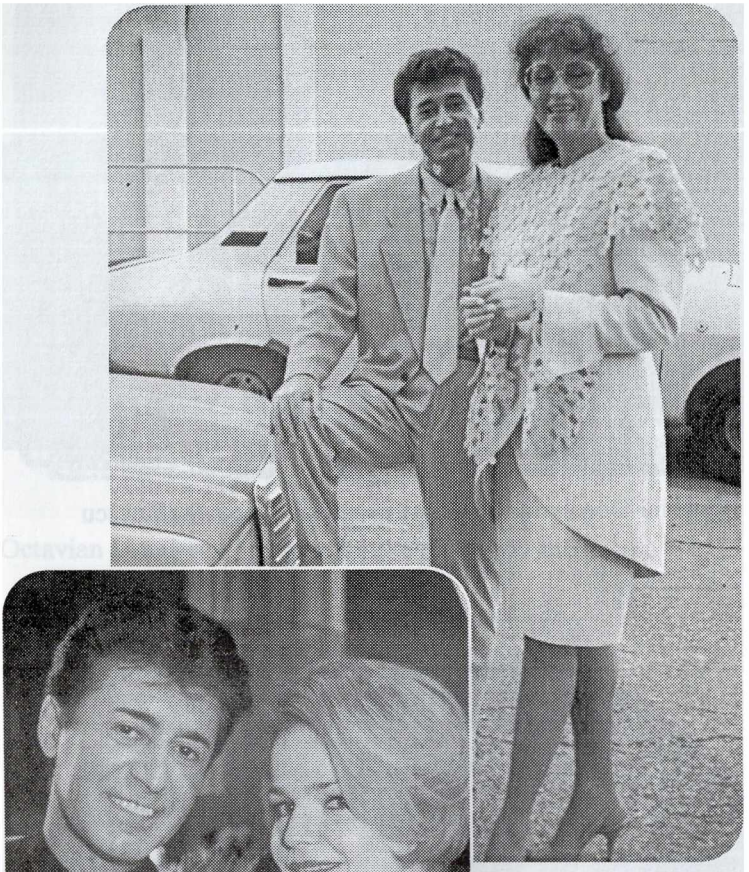

Gabi, alături de
colegele sale
Angela Similea(sus)
și
Marina Florea (jos)

Gabriel Dorobanţu încadrat de solista **Denis Ştefănescu** şi actriţa **Cristina Stamate**

Cu solista **Ileana Şipoteanu**

Actorii **Jean Paler, Marin Moraru,**
solistul **Gabriel Dorobanţu**
şi **Octavian Ursulescu** jurnalist şi prezentator de spectacole

Alături de **Maya**, specialistă în dansuri indiene
Giurgiu 1996

În spectacole, alături de solistele **Oana Sârbu** (sus) şi **Sanda Ladoşi** (jos)

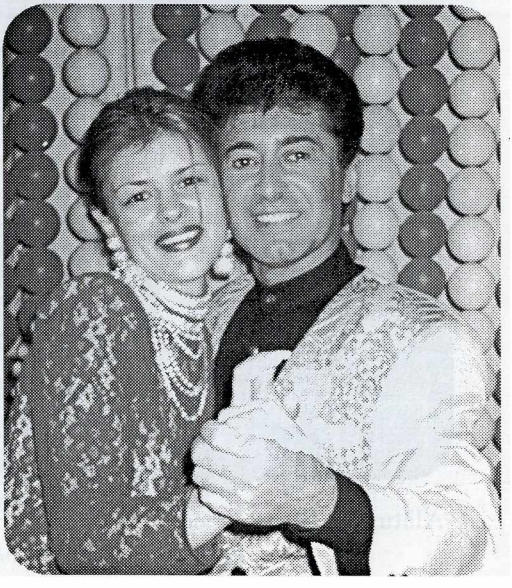

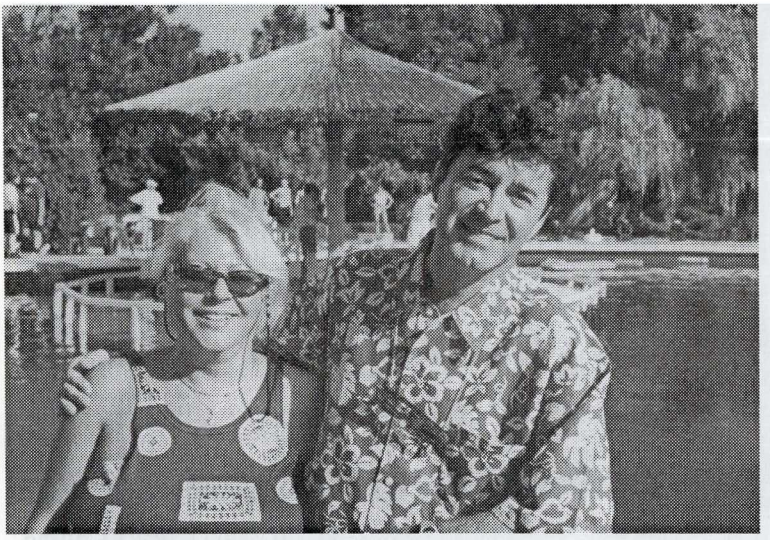

Împreună cu colegii **Mirabela Dauer** (sus) şi
Elena Cârstea şi **Marius Ţeicu** (jos - SUA 1992)

cu **Corina Chiriac**
actriţă şi solistă

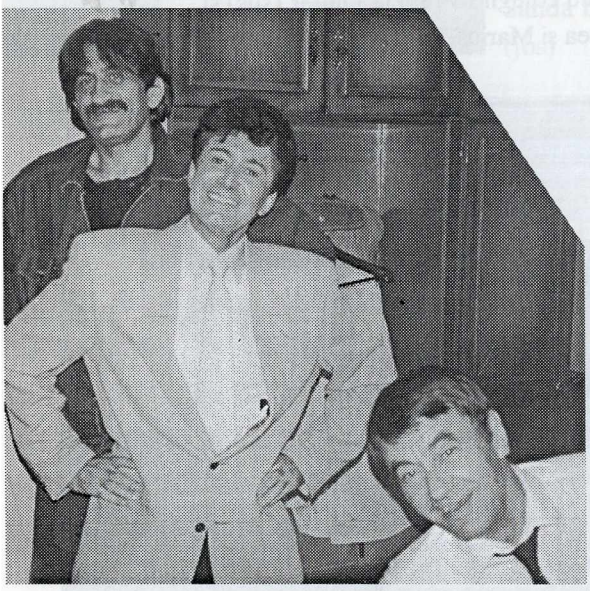

Actorul **Jean Paler**, **Gabriel Dorobanţu**
şi solistul **Dan Spătaru**

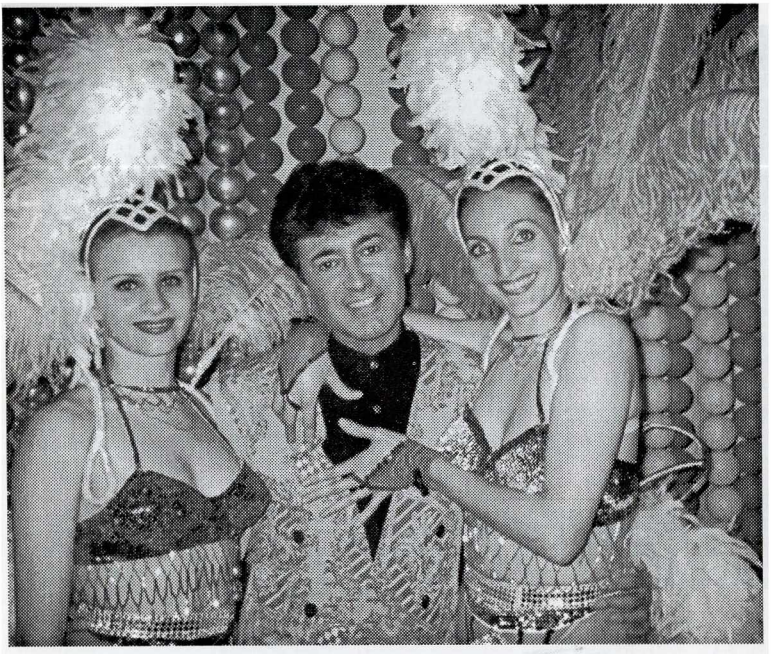

Alături de balerine şi balerini, în spectacole de revistă

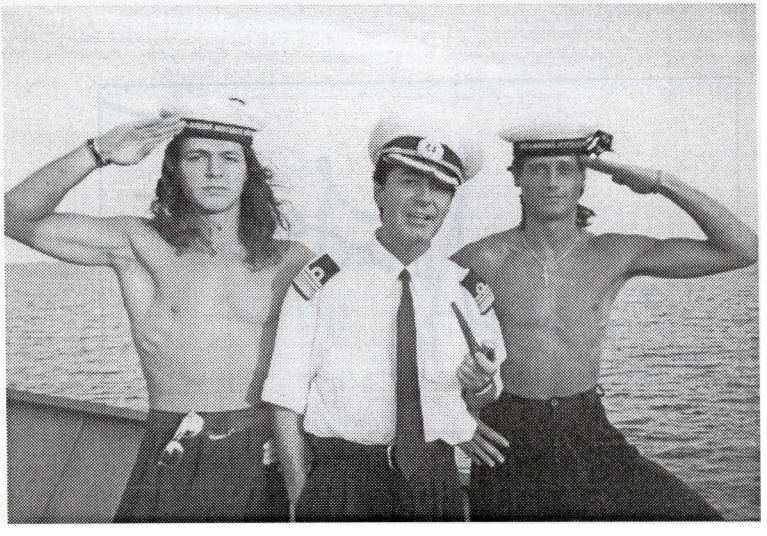

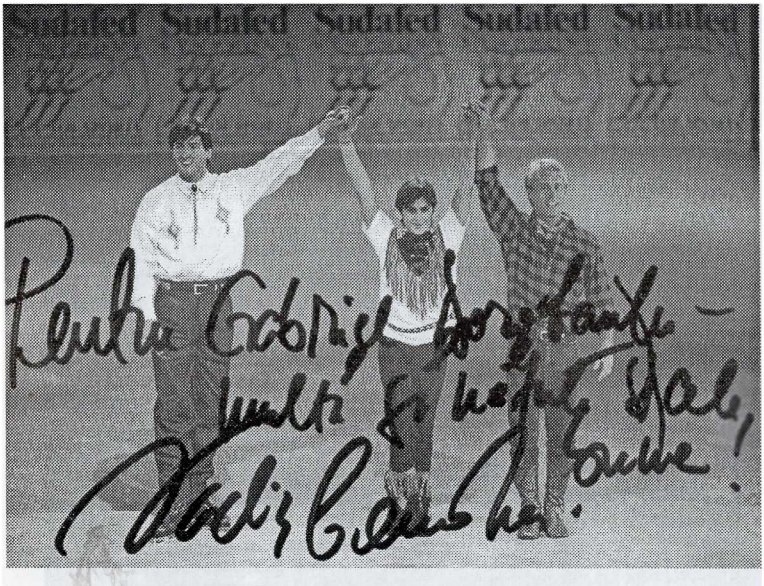

Autograf oferit lui Gabriel Dorobanţu de către
Nadia Comăneci şi **Bart Conner**

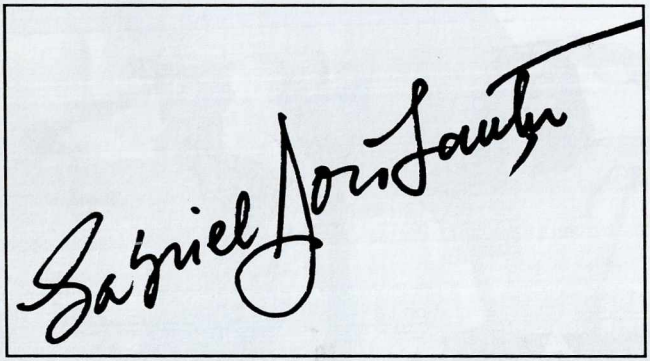

Autograful oferit de **Gabriel Dorobanţu**
tuturor admiratorilor

CUPRINS

Cuvânt înainte 5

Capitolul I
Despre începuturi şi încă ceva 9

Capitolul II
Despre cum se poate învăţa muzică... 23

Capitolul III
„Dacă primul pas e greu... 39
al doilea e şi mai greu!“

Capitolul IV
...„călcătura deasă nu înseamnă a sta pe loc!“ 57

Capitolul V
... despre sărăcia din ţară şi despre bogăţia din oameni... 77

Scria un ziarist din Basarabia: "Aproape că nu e ediţie a popularei emisiuni radiofonice "Melodia preferată" în care vocea-i caldă să nu fie solicitată de numeroşi ascultători. La televiziune, prezenţa sa elegantă nu trece neremarcată. Discurile i se vând rapid, este invitat în turnee peste hotare iar spectacolele ce-l au cap de afiş fac săli pline. Să mai adaug, aşa, pentru "culoarea" prezentului portret, că interpretul se numără (şi el) printre favoriţii mei. Dar cine poate fi personajul descris atât de elogios? Nimeni altul decât trubadurul sufletelor noastre, adică Gabriel Dorobanţu. "

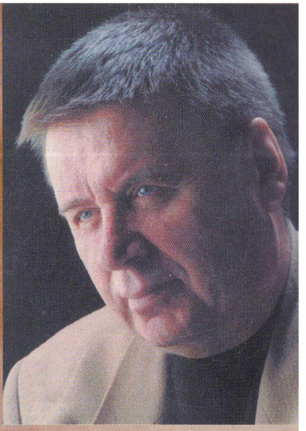

EUGEN ROTARU

Îi mulţumesc acelui ziarist. Îmi aduc aminte ce i-am răspuns: "Sunt credincios meseriei mele. Am putut să supravieţuiesc în veritabila "plasă de paianjen", care este moda în muzică, datorită sincerităţii mele.

Cântecele trebuie să fie, după mine, mici momente de viaţă. Trăirile tipic omeneşti, răscolitoarele sentimente eterne, ca iubirea, frumosul, reprezintă temele predilecte ale şlagărelor pe care le interpretez. Eu pledez pentru reîntoarcerea la melodie, la lirism, parametri care vor dăinui cât lumea.

I.S.B.N. (10) 973-9467-66-0
I.S.B.N. (13) 978-973-9467-66-7